

14.05.2024

Kokousaika 14.05.2024 16:15 - 18:19

Kokouspaikka Kallion virastotalo Toinen linja 4 A, nh.1

Läsnä

Jäsenet

Sazonov, Daniel	puheenjohtaja
Arajärvi, Pentti	varapuheenjohtaja
Adouchief, Samuel	läsnä 91-106, klo 16:17 - 18:19
Castrén, Maaret	läsnä 90-102 § , klo 16:15 - 18:18
Korpinen, Laura	
Månsson, Björn	
Niiranen, Matti	
Nuorteva, Johanna	
Nättinen, Nea	
Paunio, Mikko	
Silvennoinen, Oula	
Vepsä, Sinikka	
Apajalahti, Ahto	varajäsen

Muut

Jolkkonen, Juha	sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja
Meripaasi, Seija	sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelujen johtaja
Sulavuori, Maarit	perhe- ja sosiaalipalvelujen johtaja
Turpeinen, Leena	terveys- ja päihdepalvelujen johtaja
Pitkänen, Jani	pelastuskomentaja
Luostarinen, Sari	vs. hallintojohtaja
Juutilainen-Saari, Jaana	viestintä- ja osallisuuspäällikkö
Sorvettula, Johanna	yksikön päällikkö
Komulainen, Veera	hallintoasiantuntija
Cantell, Timo	arviointipäällikkö
	läsnä 91 §, klo 16:18 - 16:37
Parkkonen, Hanna	kaupunkitarkastaja
	läsnä 91 §, klo 16:18 - 16:37
Puttonen, Kalle	kaupunkitarkastaja
	läsnä 91 §, klo 16:18 - 16:37
Varteva, Annukka	ict-kehityspäällikkö
	läsnä 92 §, klo 16:51 - 17:06
Pajari, Sampo (etänä)	talous- ja suunnittelujohtaja

14.05.2024

	Laine, Hanna (etänä)	läsnä 92 §, klo 17:07 - 17:27 yhteyspäällikkö
	Olmiala, Sinikka (etänä)	läsnä 92 §, klo 17:07 - 17:27 yhteyspäällikkö
	Rautjärvi, Mari (etänä)	läsnä 92 §, klo 17:07 - 17:27 controller
	Neiman, Taru (etänä)	läsnä 92 §, klo 17:07 - 17:27 asumisen tuen päällikkö
	Englund, Eva (etänä)	läsnä 96 §, klo 17:34 - 17:58 johtava kuntoutussuunnittelija
	Savinen, Lukas	läsnä 97 §, klo 17:59 - 18:08 nuorisoneuvoston edustaja
		läsnä 90-92 §, klo 16:15 - 17:33 se- kä 97-101 §, klo 17:59 - 18:17
Puheenjohtaja		
	Daniel Sazonov	apulaispormestari 90-106 §
Esittelijät		
	Daniel Sazonov	apulaispormestari 90 §
	Juha Jolkkonen	sosiaali-, terveys- ja pelastustoimia- lan toimialajohtaja 91-106 §
Pöytäkirjanpitäjä		
	Veera Komulainen	hallintoasiantuntija 90-106 §

14.05.2024

§	Asia	
90	Asia/1	Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta
91	Asia/2	Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan lausunto tarkastuslautakunnalle vuoden 2023 arviointikertomuksesta
92	Asia/3	Ilmoitusasiat
93	Asia/4	Vammaisten asumispalvelujen hankinta
94	Asia/5	Vammaisten työ- ja päivätoiminnan palvelun hankinta
95	Asia/6	Vammaisten lasten loma-ajan toiminnan palvelun hankinta
96	Asia/7	Mielenterveysasiakkaiden asumispalvelujen hankinta
97	Asia/8	Toimintaterapian palvelusetelin arvon muuttaminen
98	Asia/9	Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle sosiaali- ja potilasasiamiesten selvityksestä vuodelta 2023
99	Asia/10	Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle koskien hallituksen esitystä lasten ja nuorten terapiatakuun toteuttamiseksi
100	Asia/11	Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Titta Hiltusen ym. valtuustoaloitteesta koskien terveydenhuollon takaisinsoittojärjestelmän kehittämistä asiakaslähtöisemmäksi
101	Asia/12	Berner Oy:n hankintaohjaisvaatimus sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtajan päätökseen 28.3.2024 § 100 koskien yksiköissä olevien sairaala- ja hoivasänkyjen määräaikaishuoltojen ja viankorjausten hankintaa
102	Asia/13	Eron myöntäminen vammaispalvelujen johtajalle, avoimen viran määräaikainen täyttö ja viran haettavaksi julistaminen
103	Asia/14	Oikaisuvaatimus yksikön päällikön päätökseen 14.3.2024 § 6 koskien neljän paloiesimiehen virkasuhteen täyttämistä
104	Asia/15	Oikaisuvaatimus koskien virheellisesti maksetun palkan takaisinperintää
105	Asia/16	Salassa pidettävä (JulKL (621/1999) 24.1 § 25 k)
106	Asia/17	Salassa pidettävä (JulKL (621/1999) 24.1 § 25 k)

14.05.2024

Asia/1

§ 90

Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta

Päätös

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta päätti todeta kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi. Samalla sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta päätti valita pöytäkirjantarkastajaksi jäsen Matti Niirasen ja varatarkastajaksi jäsen Oula Silvennoisen.

Käsittely

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta päätti esittelijän ehdotuksesta poikkeavasti valita tarkastajaksi jäsen Matti Niirasen.

Esittelijä

apulaispormestari
Daniel Sazonov

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta päättää todeta kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi. Samalla sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta päättää valita pöytäkirjantarkastajaksi jäsen Maaret Castrénin ja varatarkastajaksi jäsen Oula Silvennoisen.

Esittelijä

apulaispormestari
Daniel Sazonov

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

14.05.2024

Asia/2

§ 91

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan lausunto tarkastuslautakunnalle vuoden 2023 arviointikertomuksesta

HEL 2023-005698 T 00 03 00

Lausunto

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Arviointipäällikkö Timo Cantell, kaupunkitarkastaja Hanna Parkkonen ja kaupunkitarkastaja Kalle Puttonen olivat kutsuttuina asiantuntijoina.

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta jätti asian yksimielisesti pöydälle jäsen Samuel Adouchiefin ehdotuksesta.

Esittelijä

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Maria Helin, suunnittelupäällikkö, puhelin: 09 310 43087
maria.helin(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Arviointikertomus 2023
- 2 Tarkastuslautakunnan lausuntopyyntö, sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta antaa seuraavan lausunnon tarkastuslautakunnalle vuoden 2023 arviointikertomuksesta:

"Lapsiperheiden sosiaaliohjaus

Arviointikertomuksessa tarkastuslautakunta toteaa, että sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan tulee

- varmistaa riittäväillä toimenpiteillä, että lapsiperheiden palvelujen henkilöstön saatavuus turvataan

- kehittää lapsiperheiden palveluja kokonaisuutena siten, että turvataan asiakkaiden pääsy palvelutarpeensa mukaisesti palveluihin, kuten neuropsykiatriseen valmennukseen
- lisätä lapsiperheiden sosiaaliohjauksen tunnettavuutta erityisesti kouluikäisille ja vieraskielisille perheille, jotta tukea tarvitsevat perheet osaavat hakeutua ja pääsevät palveluiden piiriin varhaisessa vaiheessa
- selkeyttää palvelutarpeen arviointien työnjakoa lapsiperheiden sosiaaliohjauksen sekä lastensuojelun ja perhesosiaalityön välillä
- varmistaa, että lapsiperheiden sosiaaliohjauksessa voidaan keskittyä perustyöhön kehittämisestä ja organisaatiouudistuksista huolimatta.

Lapsiperheiden palvelujen henkilöstön saatavuuden turvaaminen

Sosiaaliohjaajien vakansseista on täytettynä 74 vakanssia 79 vakanssista (huhtikuu 2024), ja avoimien tehtävien osalta rekrytointi on kesken. Henkilöstön pitovoimaan kiinnitetään erityistä huomiota muutostilanteessa, jossa lapsiperheiden sosiaaliohjaus ja kotipalvelu liitetään uuteen perustettavaan yksikköön 1.9.2024 alkaen. Uuden yksikön tavoitteena on vahvistaa lapsiperheiden palvelujen saatavuutta ja oikea-aikaisuutta.

Sosiaaliohjaajien rekrytoinneissa pätevien ja sopivien hakijoiden määrä on laskenut. Vuonna 2024 avoimiin tehtäviin on ollut 3–12 kelpoista hakijaa, kun tammi-maaliskuussa 2023 hakijoita oli 6-12. Rekrytointiprosessia on pyritty parantamaan aktiivisella yhteydenpidolla hakijoihin, haastattelutilanteita kehittämällä sekä kiinnittämällä huomiota jälkimarkkinointiin ja vahvistamalla hyvää työnantajakuvaa. Työnhakijat ovat antaneet rekrytointiprosessista hyvää palautetta, mutta hakijoilla on saattanut olla useampia työnhakuja vireillä, ja he ovat päätyneet valitsemaan toisen tarjotun työn. Yhteistyötä ammattikorkeakoulujen kanssa jatketaan ja tarjotaan edelleen käytännön harjoittelupaikkoja sosionomiopiskelijoille.

Sosiaaliohjauksen alayksikössä on otettu aktiivisesti vastaan työkokeilijoita sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialalta sekä Helsingin kaupungin muilta toimialoilta. Heille on räätälöity sopivia työtehtäviä, jotka vastaavat sekä työntekijän että työyksikön toiminnan tarpeisiin.

Sosiaaliohjaajan laaja-alaista tehtäväkuvaa on tarpeen selkiyttää ja työhyvinvointia vahvistaa vahvalla asiakastyön tuella. Asiakasperheiden haasteet lapsiperheiden sosiaaliohjauksessa ovat monimutkaistuneet. Työntekijöille on jatkossakin turvattava riittävä tuki lähiesihenkilötyön ja työnohjauksen muodossa. Tärkeäksi tunnistetaan myös, että lähiesihenkilöillä on riittävä tuki moniammatillisen tiimin vetämiseen.

Asiakkaiden pääsy neuropsykiatriseen valmennukseen

Neuropsykiatrista valmennusta tarjotaan tällä hetkellä 5–10 käynnin yksilövalmennuksena sekä ryhmämuotoisena Ihmeelliset vuodet -ryhmänä. Neuropsykiatriseen valmennukseen pääsyn nopeuttamiseksi pilotoidaan keväällä 2024 viiden kerran teemaryhmiä, jotka kohdentuvat tiettyyn tuen tarpeeseen, esimerkiksi lapsen ruutuaikaan, siirtymälanteisiin, vuorokausirytmiiin tai läksyjen tekemiseen. Ryhmätapaamiset toteutetaan Teamsillä, minkä lisäksi sosiaaliohjaaja tekee perheeseen kotikäynnin. Mikäli ryhmä ei ole riittävä tuki, perheelle tarjotaan tarpeen mukaan yksilöllistä valmennusta. Ryhmän tavoitteena on vastata yhtäaikaisesti useamman asiakkaan samankaltaiseen rajattuun palvelutarpeeseen ja mahdollistaa vertaistukea asiakkaille. Ryhmien avulla arvioidaan pystyvän jonkin verran nopeuttamaan palveluun pääsyä.

Neuropsykiatrisen valmennuksen palvelua on kehitetty vuosina 2022–2023 yhteistyössä lasten erityisvastaanottojen kanssa. Lasten erityisvastaanotot on Helsingin kaupungin sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan lastenpsykiatriseen ja lastenneurologiseen toimintaan keskittyvä yksikkö. Neuropsykiatrista valmennusta on tarjottu perheille, joissa lapsella on tutkimus-/arviointijakso meneillään lasten erityisvastaanotoilla tai lapsella ja perheellä on ollut jatkotuen tarvetta lasten erityisvastaanottojen tai neuropsykologin arvion/hoidon jälkeen. Vuoden 2024 aikana valmennusta tullaan laajentamaan myös perheille, joissa lapsen neuropsykiatrinen hoito on perusterveydenhuollossa tai erikoissairaanhoidossa. Palvelun myöntämisen edellytyksenä on vanhempien motivaatio ja riittävät voimavarat viikoittaiseen noin kolmen kuukauden mittaiseen työskentelyyn. Tämä tulee arvion mukaan kasvattamaan asiakasmäärää sekä odotusaikoja.

Nepsy-tiimiin siirretään 1.9.2024 alkaen kaksi suunnitelmallisen sosiaaliohjauksen vakanssia, ja tiimi saa oman johtavan sosiaaliohjaajan. Tämän jälkeen tiimissä on 11 sosiaaliohjaajan ja 1 johtavan sosiaaliohjaajan vakanssia. Tämä on merkittävä lisäys aikaisempaan, sillä vuoden 2023 alussa vakansseja oli 4.

Alkuvuonna 2024 neuropsykiatrisen valmennuksen asiakasmäärä oli 92 lasta (01–03/2023: 39). Palveluun pääsyä odottaa tällä hetkellä 75 lasta. Arvion mukaan nykyisellä resurssilla ei pystytä vastaamaan riittävästi lisääntyvään palvelukysyntään. Haasteena ovat tiimin verrattain pieni koko, henkilöstön luonnollinen ajoittainen vaihtuvuus sekä henkilöstön koulutusvaateena tehtävään oleva nepsy-valmentajakoulutus. Lapsiperheiden sosiaaliohjauksen neuropsykiatrien valmennus on osa nepsy-palvelupolkua, jota parhaillaan kehitetään sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan yhteisenä työnä.

Lapsiperheiden sosiaaliohjauksen tunnettuuden lisääminen vieraskielisille perheille

Lapsiperheiden sosiaaliohjauksessa on käynnistetty yhteisvastaanotot neuvolan terveydenhoitajien kanssa. Yhteisvastaanotoilla tarjotaan vieraskielisille perheille ohjausta ja neuvontaa sekä tukea lapsen kielen kehitykseen kannustamalla vanhempia puhumaan lapselle omaa äidinkieltään. Pilotointi on käynnissä kolmen neuvolan alueella (Itäkeskus, Jakomäki, Suutarila), ja palvelun mahdollisesta laajentamisesta tehdään päätös syksyn 2024 aikana.

Lapsiperheiden sosiaaliohjaus on pilotoinut yhdessä lasten puheterapian kanssa ryhmävastaanottoa somalinkielisille perheille, jotka odottavat aikaa puheterapiaan. Ryhmässä tuetaan lapsen kielen kehitystä, varhaista vuorovaikutusta sekä annetaan palveluohjausta.

Lapsiperheiden sosiaaliohjauksen ja lasten erityisvastaanottojen kanssa on toteutettu kaksi kolmen kerran vanhemmuusryhmää somalinkielisille vanhemmille.

Yhteistyössä sosiaaliohjauksen ja neuvolatoiminnan kanssa on suunniteltu ensi syksylle kuuden kuukauden ikäisen lapsen neuvolakäynti vieraskielisille perheille Itäkadun neuvolassa, jossa perheille kerrotaan lapsiperheiden palveluista. Myös Kampin neuvolassa on suunnitteilla englanninkielinen kuuden kuukauden ikäisen lapsen neuvolakäynti. Lisäksi sosiaaliohjaus toteuttaa ohjaus- ja neuvontakäyntejä varhaiskasvatuksen ja koulun sekä terveydenhuollon pyynnöstä.

Lapsiperheiden sosiaaliohjauksen tunnettuuden lisääminen kouluikäisten lasten perheille

Perhekeskuksen palvelujen, mukaan lukien lapsiperheiden sosiaaliohjaus, esittelymateriaalia parannetaan ja valmistellaan yhteistyöryhmässä kasvatuksen ja koulutuksen toimialan toimijoiden kanssa. Tavoitteena on parantaa perhekeskuspalvelujen tunnettavuutta ja ohjausosastosta opettajien ja oppilashuollon keskuudessa. Yhteistyössä kasvatuksen ja koulutuksen toimialan toimijoiden kanssa pyritään löytämään koulun toimijoille toimivat tiedotuskanavat.

Huhtikuussa toteutettiin lapsiperhetoimijoille Lasten mielenterveyden ja kehityksen tunnistamisen ja tukemisen torstai-info, jossa aiheena oli lapsiperheiden palvelujen ohjaus ja neuvonta sekä lapsiperheiden sosiaaliohjaus. Esihenkilöiden ja työntekijöiden toimesta tullaan osallistumaan tarkoituksenmukaisiin kouluikäisten lasten verkostoihin, joissa sosiaaliohjauksen tunnettavuutta voidaan lisätä. Lapsiperheiden sosiaaliohjaus ja perheneuvola osallistuvat työryhmätyöhön ja yhteistyömallin kehittämiseen koskien koulupoissaoloja yhteistyössä kasvatuksen ja koulutuksen toimialan ja lastensuojelun kanssa.

Palvelutarpeen arviointien työnjaon selkiyttäminen

Asiakkaaksitulon ja palvelutarpeen arvioinnin kehittämistyötä ja sen johtamista tulee jatkossa tehdä koko lapsiperheiden palvelutehtävän kokonaisuus huomioiden, mukaan lukien kasvatus- ja perheneuvonta sekä perhesosiaalityö. Asiaa kehitetään parhaillaan osana lapsiperheiden kotipalvelu ja sosiaaliohjaus -yksikön valmistelua.

Kehittämistyössä on tarpeen arvioida mahdollisimman selkeä toimintatapa sosiaalihuoltolain 35 §:n mukaisten yhteydenottojen käsittelyssä, jotta vältetään päällekkäinen arviointi ja työskentely. Palvelutarpeen arvioinnin tulee mahdollistaa varhaisen tuen järjestäminen yhteistyössä asiakkaan muun verkoston kanssa.

Palveluissa valmistellaan palvelukuvauksia vuoden 2024 aikana. Palvelukuvaukset osaltaan selkiyttävät palveluihin pääsyn kriteereitä. Syksyllä 2024 käynnistetään alueellinen esihenkilöiden yhteistyörakenne lapsiperheiden palvelutarpeen arviointi ja tuki (LPTA) -tiimien, lapsiperheiden sosiaalineuvonnan, sosiaaliohjauksen, kotipalvelun, perheneuvolan ja perhesosiaalityön kesken. Tavoitteena on vahvistaa ja selkiyttää yhteistyötä muun muassa palvelutarpeen arvioinnin osalta.

Lapsiperheiden sosiaaliohjauksen perustyöhön keskittyminen

Uudessa lapsiperheiden kotipalvelun ja sosiaaliohjauksen yksikössä varmistetaan vahva esihenkilön ja kollegiaalinen tuki sosiaaliohjauksen työlle, työnohjaus sekä riittävä resurssointi. Kokousrakenteiden tulee tukea sosiaaliohjaajan työtä, ja työajan käytössä tulee priorisoida kasvokkain tehtävä asiakastyö. Siirryttäessä Kanta-arkistointiin, asiakastietojärjestelmän prosesseissa ja käytössä pyritään kertakirjaamiseen ja selkeisiin työprosesseihin.

Kaupunkitasoisesti huhtikuussa 2024 käynnistyy tehtävärakennetyö, jonka tavoitteena on kehittää tarkoituksenmukaista tehtävien jakoa sosiaalityöntekijöiden ja sosiaaliohjaajien tai muiden sosiaali- ja terveysalan ammattilaisten välillä, jotta lainsäädännön asettamat vaatimukset voidaan saavuttaa ja sosiaalialan ammattihenkilöiden osaaminen tulee optimaalisesti hyödynnetyksi. Tavoitteena on varmistaa eri ammattilaisten saatavuus ja pysyvyys lakisäätöisissä tehtävissä sekä hillitä kokonaiskustannusten kasvua.

Uudessa lapsiperheiden kotipalvelun ja sosiaaliohjauksen yksikössä mahdollistuu tarkoituksenmukaisen työnjaon tarkastelu ja työnjako kotipalvelun perhetyöntekijöiden ja lapsiperheiden sosiaaliohjaajien välillä. Sosiaaliohjaajien osaamisen vahvistamiseksi ja varmistamiseksi valmistellaan vuoden 2024 aikana lapsiperheiden sosiaaliohjauksen täydennyskoulutussuunnitelma.

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimen varautuminen kriisi- ja poikkeustilanteisiin

Arviointikertomuksessa tarkastuslautakunta toteaa, että sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan tulee

- varmistaa, että toimialalla on tarvittavat henkilöresurssit varautumisen ja jatkuvuudenhallinnan tehtäviin
- varmistaa, että pelastustoimi arvioi toimintaansa Kuntaliiton ja Huoltovarmuuskeskuksen arviointimallin avulla säännöllisesti
- varmistaa, että väestönsuojien tyhjentämissuunnitelmat ovat ajantasaisia, jotta pelastuslain edellyttämä käyttönoton määräaika on mahdollista saavuttaa.

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimessa on vuonna 2023 perustettu ja aloittanut toimintansa varautumisverkosto, johon palvelukokonaisuudet nimesivät henkilöstöään. Verkoston tehtävinä on tukea toimialan ja palvelukokonaisuuksien jatkuvuudenhallintaa ja -suunnittelua sekä jakaa tietoa toimialan varautumisesta. Verkosto kokoaa yhteen varautumisen asiantuntijat ja kehittäjät, pyrkii vaikuttamaan varautumisen ja jatkuvuudenhallinnan suunnitteluun ja kehittämiseen palvelukokonaisuuksissa sekä toimii oppimisverkostona, jonka avulla kehitetään omaa ja organisaation osaamista varautumisessa.

Vuoden 2024 alkupuolella sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan tuki-, tila- ja turvallisuuspalveluiden turvallisuus ja varautuminen -yksikön henkilöstövahvuutta on kasvatettu yhdellä projektisuunnittelijalla, jonka työpanos on kohdennettu valmiuteen ja riskienhallintaan. Lisäksi vuoden 2024 alkupuolella on Helsingin sosiaali- ja kriisipäivystykseen perustettu uusi tilannekuva- ja tukipalvelut-yksikkö (TITU-yksikkö) ja rekrytoitu johtava turvallisuussuunnittelija. TITU-yksikön keskeisenä tehtävänä on Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveystoimialojen tilannekuvaprosessin kehittäminen vastaamaan Etelä-Suomen valmiuskeskuksen (HUS johtaa) ja Terveysten ja hyvinvoinnin laitoksen asettamia vaatimuksia sosiaali- ja terveystoimialojen tilannekuvasta ja sen ylläpidosta.

Pelastustoimen osalta henkilöresurssin riittävyyden kannalta merkittävien ongelma on ollut rekrytointi- ja resurssihaasteet pelastustoimen varautumisen ja jatkuvuudenhallinnan tehtävissä. Erityisesti pelastustoimen valmiuspäällikön tehtävän pitkittynyt rekrytointiongelma on vaikuttanut kokonaisuuden johtamiseen ja tehtävien hoitamiseen. Rekrytointihaasteen ratkaisemiseksi pelastustoimen palvelukokonaisuuden varautumisen ja jatkuvuudenhallinnan tehtävien asemointi, tehtäväsisällöt ja vastuut on tarkistettava. Henkilöstöresurssien riittävyyttä tarkastellaan vuoden 2024 aikana. Lisäksi johtavan valmiussuunnittelijan pit-

kään jatkuneella poissaololla on ollut merkittävä vaikutus tehtävien hoitamiseen. Jo aiemmin on tunnistettu työmäärän kasvu toimintaympäristön muutosten seurauksena, ja rinnalle on valmistelussa tunnistettu pelastustoiminnan valmiussuunnittelijan tehtävä riittävän resurssin turvaamiseksi. Edellä kuvatuilla resursseilla pelastustoimen varautuminen ja jatkuvuudenhallinta pystytään hoitamaan laadukkaasti.

Kuntaliiton ja Huoltovarmuuskeskuksen kehittämän KUJA-arviointimallin mukaista varautumisen ja jatkuvuudenhallinnan arviointia tullaan tekemään suunnitellusti ja säännöllisesti, kun pelastustoimen varautumisen ja jatkuvuudenhallinnan resurssit on täytetty.

Väestönsuojan omistaja/haltija vastaa siitä, että väestönsuoja pystytään tyhjentämään pelastuslain velvoitteen mukaisesti 72 tunnissa.

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala varmistaa tyhjentämissuunnitelmien ajantasaisuuden niiden väestönsuojien osalta, jotka ovat sen hallinnassa.

Muiden Helsingin kaupungin omistamien kallioväestönsuojien osalta ajantasaisen tyhjentämissuunnitelman laatimisesta tulee vastata sen tahon, joka väestönsuojaa hallinnoi ja mahdollisesti vuokraa sitä muuhun normaaliajan käyttöön. Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala katsoo, että kaupunginkanslian/kaupunkiympäristön toimialan tulee varmistaa kalliosuojien tyhjentämissuunnitelman ajantasaisuus ja edellyttää sopimuksin vuokraamiensa suojatilojen osalta ajantasaista tyhjentämissuunnitelmaa vuokralaisiltaan.

Huumekuolemien ehkäisy päihdepalveluissa

Arviointikertomuksessa tarkastuslautakunta toteaa, että sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan tulee yhteistyössä kaupunkiympäristön toimialan kanssa varmistaa, että päihdepalveluiden käytettävissä on riittävästi soveltuvia tiloja, jotta lainmukaiset päihdepalvelut voidaan järjestää.

Lisäksi sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan tulee

- parantaa päihdepalvelujen asiakkaita ja käyntejä koskevan tilastotiedon laatua
- seurata päihdepalveluihin liittyvien uudistusten vaikutuksia palveluun, hoitoon ja kuntoutukseen pääsyyn
- tarvittaessa kehittää palveluita seurannan perusteella
- vahvistaa päihde- ja psykiatriapalveluiden yhteistyötä siten, että potilasta hoidetaan kokonaisuutena.

Päihdepalvelujen päivätoimintakeskus Itiksen Symppis aukeaa touko-kuussa Itäkeskuksessa osoitteeseen Kajaaninlinnantie 10. Helsingissä on Symppis-toimipisteitä Itäkeskuksen lisäksi Kontulassa ja Sörnäisissä. Lisäksi Liikkuva Symppis tarjoaa palveluja eri puolilla kaupunkia.

Vuonna 2023 päihdepalveluja käytti 13 533 eri asiakasta. Lisäksi anonyymeihin palveluihin tehtiin yli 122 000 käyntiä. Päihdepalveluja koskevan tilastotiedon laatua on parannettu vuodesta 2023 alkaen ja uudistusten vaikutuksia palveluun, hoitoon ja kuntoutukseen pääsyyn pystytään seuraamaan paremmin. Palveluja kehitetään asiakkaiden tarpeiden, asiakas- ja yhteistyökumppaneiden palautteen, tietojärjestelmistä saadun tiedon sekä kansallisten hoito- ja laatusuosituksen pohjalta.

Helsingissä samanaikaisista päihde- ja mielenterveysongelmista kärsivien asiakkaiden arviointi, palvelut ja hoito aloitetaan siinä sosiaali- tai terveydenhuollon toimipisteessä, missä asia tulee esille. Paljon palveluja tarvitsevalle asiakkaalle nimetään hänen kokonaihoidostaan vastaava hoitovastaava ja sosiaalihuoltolain mukainen omatyöntekijä, jotka koordinoivat hoidon ja palvelujen kokonaisuutta. Henkilöstöä on koulutettu muun muassa kaksoisdiagnoosipotilaiden tunnistamiseen, arviointi-, tutkimus- ja hoitomenetelmien käyttöön, moniammatilliseen työskentelyyn sekä ohjattu eri tahojen väliseen yhteistyöhön. Poikkiorganisaatoriset konsultaatiotyöryhmät kokoontuvat säännöllisesti. Työntekijöiden työnohjaus on järjestetty. Apotien työkulut tukevat yhteistyötä. Sosiaali- ja terveystieteiden palveluja tarjotaan integroidusti perhekeskuksissa, terveys- ja hyvinvointikeskuksissa sekä seniorikeskuksissa. Samanaikaisista päihde-, masennus- ja ahdistusoireista kärsivien asiakkaiden hoito-ohjelmia kehitetään osana normaalitoimintaa. Myös asunnottomien ja vaikeasti hoitoon kiinnittyvien asiakkaiden liikkuvien palvelujen lisäämisestä on saatu hyviä tuloksia.

Helsingin kaupunginhallitus on tehnyt 01.04.2019 § 228 kokouksessaan valtioneuvostolle lainsäädäntöaloitteen ja esittänyt huumeiden käyttöhuoneen kokeilun oikeuttavan erillislain säätämistä. Sen pohjana on ollut kaupungin laatima selvitys valvottujen huumeidenkäyttötilojen perustamisesta Helsinkiin. Hyvin toteutettuna erillistila todennäköisesti vähentäisi huumeiden käytöstä aiheutuvia suoria terveyshaittoja ja oheissairastavuutta."

Esittelijän perustelut

Arviointipäällikkö ***** kaupunkitarkastaja ***** ja kaupunkitarkastaja ***** ovat kutsuttuina asiantuntijoina.

14.05.2024

Asia/2

Tarkastuslautakunta hyväksyi 16.4.2024 § 39 vuoden 2023 arviointikertomuksen ja pyytää 28.5.2024 mennessä sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan lausuntoa kertomuksen kohdista:

- sosiaali-, terveys- ja pelastustoimen varautuminen kriisi- ja poikkeustilanteisiin,
- lapsiperheiden sosiaaliohjaus ja
- huumekuolemien ehkäisy päihdepalveluissa.

Esittelijä

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Maria Helin, suunnittelupäällikkö, puhelin: 09 310 43087
maria.helin(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Arviointikertomus 2023
- 2 Tarkastuslautakunnan lausuntopyyntö, sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

14.05.2024

Asia/3

§ 92

Ilmoitusasiat

Päätös

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta päätti merkitä tiedoksi ilmoitusasiat.

Käsittely

Ict-kehityspäällikkö Annukka Varteva oli kutsuttuna asiantuntijana tilannekatsauksessa koskien sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan tietojärjestelmien tilannetta ja toimia koskien kasvatuksen ja koulutuksen toimialan tietomurtoa.

Talous- ja suunnittelujohtaja Sampo Pajari, controller Mari Rautjärvi, yhteyspäällikkö Hanna Laine ja yhteyspäällikkö Sinikka Olmiala olivat kutsuttuina asiantuntijoina tilannekatsauksessa koskien rahoituslaskelmia ja kehysriihilinjauksia.

Esittelijä

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Veera Komulainen, hallintoasiantuntija, puhelin: 09 310 36594
veera.komulainen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta tiedottaa seuraavat päätökset tai muut tiedotusluontoiset asiat:

Tilannekatsaus sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan tietojärjestelmien tilanteesta ja toimista koskien kasvatuksen ja koulutuksen toimialan tietomurtoa. Ict-kehityspäällikkö ***** on kutsuttuna asiantuntijana.

Tilannekatsaus rahoituslaskelmiin ja kehysriihilinjauksiin. Talous- ja suunnittelujohtaja ***** controller ***** yhteyspäällikkö ***** ja yhteyspäällikkö ***** ovat kutsuttuina asiantuntijoina.

Esittelijä

Postiosoite
PL 6000
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
sosiaalijaterveys@hel.fi

Käyntiosoite
Toinen linja 4 A
Helsinki 53
www.hel.fi/sotepe

Puhelin
+358 9 310 5015

Y-tunnus
0201256-6

14.05.2024

Asia/3

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Veera Komulainen, hallintoasiantuntija, puhelin: 09 310 36594
veera.komulainen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

14.05.2024

Asia/4

§ 93

Vammaisten asumispalvelujen hankinta

HEL 2024-004962 T 02 08 02 00

Päätös

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta

A päätti hyväksyä vammaisten asumispalvelun hankinnan keskeiset periaatteet ja ehdot sekä oikeutti sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan tekemään tarvittaessa tarjouspyyntöasiakirjoihin välttämättömiä, vähäisiä muutoksia.

B oikeutti sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan perhe- ja sosiaalipalvelujen johtajan

- tekemään hankintaa koskevat päätökset
- allekirjoittamaan hankintapäätöksen perusteella solmittavat sopimukset
- päättämään sopimusten irtisanomisista ja purkamisista.

Käsittely

Helsingin kaupungin nuorisoneuvoston toimialalautakuntien edustajien osalta on sovittu, että edustajat eivät osallistu salassa pidettävien asioiden tai asiakirjojen käsittelyyn. Tästä syystä sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan nuorisoedustaja Lukas Savinen ei osallistunut tämän asian käsittelyyn.

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta ei kuullut asiassa kutsuttua asiantuntijaa.

Esittelijä

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Minna Eronen, ostopalvelupäällikkö, puhelin: 09 310 24859
minna.eronen(a)hel.fi
Maria Kirjavainen, johtava hankinta-asiantuntija, puhelin: 09 310 35993
maria.kirjavainen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Salassa pidettävä (HankL 1397/2016 60 §, 138 §)
- 2 Salassa pidettävä (HankL 1397/2016 60 §, 138 §)
- 3 Salassa pidettävä (HankL 1397/2016 60 §, 138 §)
- 4 Salassa pidettävä (HankL 1397/2016 60 §, 138 §)
- 5 Salassa pidettävä (JulkL (621/1999) 24.1 § 20 k)

14.05.2024

Asia/4

6 Salassa pidettävä (HankL 1397/2016 60 §, 138 §)
7 Salassa pidettävä (HankL 1397/2016 60 §, 138 §)

Muutoksenhaku

A Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano
B Oikaisuvaatimusohje, sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta

Otteet

Ote	Otteen liitteet
Vammaispalvelut	Esitysteksti
Hankinta- ja sopimuspalvelut	Esitysteksti

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Ostopalvelupäällikkö ***** on kutsuttuna asiantuntijana.

Hankinnan kohde ja taustaa

Hankinnan kohteena on asumisen ja lyhytaikaisen huolenpidon palvelut vammaisille helsinkiläisille. Tavoitteena on saada palveluja, joiden avulla asiakkaat voisivat elää omannäköistään elämää ja toimia aktiivisina osallistujina osana yhteiskuntaa.

Vammaisten henkilöiden asumispalveluun kuuluvat asiakkaan toimintakyvyn kannalta esteetön ja turvallinen asuminen, riittävä apu ja tuki sekä ne toistuvat palvelut, jotka ovat vamman tai sairauden vuoksi välttämättömiä asiakkaan päivittäisessä suoriutumisessa.

Asumispalvelua järjestetään vammaisille, kehitysvammaisille ja autismin kirjon henkilöille. Lasten ja nuorten asumispalvelut järjestetään aina ympärivuorokautisen palveluasumisen yksikössä. Palveluja hankitaan sekä suomen että ruotsin kielellä. Asiakkaan tarvitsema palvelu voidaan järjestää omaan asuntoon, tukiasuntoon, yhteisöllisen palveluasumisen yksikköön tai ympärivuorokautisen palveluasumisen yksikköön.

Palvelua hankitaan koko Suomen alueelta. Tarkoituksena on saada myös nykyisten asiakkaiden palvelut mahdollisimman kattavasti kilpailutetun sopimuksen piiriin. Kilpailutuksen vuoksi nykyisten asiakkaiden ei tarvitse vaihtaa asumispalveluyksikköä. Uusien asiakkaiden palvelut

hankitaan kyseistä palvelua koskevan sosiaalihuollon lainsäädännön edellytysten mukaisesti asiakkaan tarpeet huomioiden.

Palvelutuottajan tulee noudattaa voimassa olevaa sosiaali- ja terveydenhuollon sekä muuta kyseisten palvelujen tuottamiseen liittyvää lainsäädäntöä.

Asiakkaat

Asumispalvelujen piirissä on tällä hetkellä yhteensä noin 1657 helsinkiläistä asiakasta, joista 662 kaupungin omissa palveluissa ja 995 ostopalveluissa.

Ostettujen palvelujen asiakkaista valtaosa (800 asiakasta) asuu pääkaupunkiseudulla sijaitsevissa yksiköissä. Helsingin alueen yksiköissä asuu 450 asiakasta. Pääkaupunkiseudun ulkopuolisissa yksiköissä asuu 150 asiakasta. Lisäksi 45 asiakasta on sijoittunut muiden hyvinvointialueiden yksiköihin ympäri Suomen. Näiden asiakkaiden palvelut hankitaan sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain (612/2021, jäljempänä sote-järjestämislaki) perusteella erillisillä, hyvinvointialueiden ja Helsingin kaupungin keskinäisillä sopimuksilla.

Lyhytaikaisen huolenpidon asiakkaita on noin 188, joista 103 kaupungin omissa yksiköissä ja ostopalveluyksiköissä 85.

Hankinnan yleiset edellytykset

Helsingin kaupunkistrategia ja sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan palvelustrategia on otettu palvelujen järjestämisessä huomioon. Hankinnan kohteena olevien palvelujen hankkiminen yksityiseltä palveluntuottajalta on tarpeen palvelujen tarkoituksenmukaiseksi järjestämiseksi ja asiakkaiden palvelutarpeisiin vastaavien palvelujen riittävän saataavuuden takaamiseksi Helsingin kaupungilla. Tilaaja on huomionnut hankintaa määritellessään sote-järjestämislain vaatimukset palveluiden järjestämisvastuusta ja asiakkaiden palveluiden yhdenvertaisesta toteutumisesta. Hankinnan tavoitteena on tuottaa vammaisten asumispalveluja Helsingin kaupungin asiakkaiden tarpeita vastaavasti sekä erilaiset palvelutarpeet riittävästi huomioiden.

Hankinnan kohteena on Helsingin kaupungin sosiaali-, terveys ja pelastustoimialan järjestämisvastuulle kuuluvien 1.1.2025 voimaantulevan vammaispalvelulain mukaisten vammaisten asumispalvelujen tuottaminen.

Hankinta täyttää sote-järjestämislain 12 §:ssä asetetut edellytykset palvelujen hankkimiseksi yksityisiltä palveluntuottajilta ja on myös tarkoituksenmukaista tehtävien hoitamiseksi kyseisessä pykälässä tarkoite-

tulla tavalla. Helsingin kaupungin sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala kykenee toteuttamaan sote-järjestämislain 8 §:ssä säädetyn järjestämisvastuunsa ja palvelutoiminnan jatkuvuuden.

Tilaaaja varmistaa palveluntuottajan kanssa tehtävällä sopimuksella sote-järjestämislain 15 §:ssä asetetut vaatimukset. Tilaaaja seuraa sopimuskaudella palvelun tuottamista ja sopimusvelvoitteiden täyttämistä. Tilaaaja on varautunut palveluiden jatkuvuuden hallintaan sekä potentiaalisimpiin häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin. Laissa sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnasta (741/2023) 6 §:ssä säädetään palveluntuottajan yleisistä edellytyksistä ja 7 §:ssä palveluntuottajan luotettavuuden toteamisesta.

Hankinnan kustannusvaikutukset ja suhde talouden muutosohjelman tavoitteisiin

Vammaispalvelujen kustannuksista 56 prosenttia on asiakaspalvelujen ostoja. Vammaispalvelujen kustannukset ovat kasvaneet viimeisen kahdeksan vuoden aikana reippaasti. Kasvun taustalla on valtakunnallinen vammaisten laitosasumisen purku ja palvelutarpeiden kasvu. Vammaispalvelujen budjetti on vuosittain ylittynyt erityisesti asiakaspalvelujen ostojen osalta. Merkittävin osa ostettujen palvelujen kustannuksista tulee asumispalvelujen ostoista.

Vammaispalvelujen tuotantotapa-analyysi osoitti, että kustannukset ovat kasvaneet vuosittain, mutta samalla palvelujen saatavuudessa ja riittävydessä on ollut aukkoja. Järjestämisvastuu vaatii entistä vahvempaa strategista toimintaa, jotta monituottajamallin kokonaisuus pysyy hallittavassa ja pystytään tekemään optimaalisia ratkaisuja toiminnan kehittämiseksi. Tuotantotapa-analyysin johtopäätösten pohjalta vammaispalveluissa on tehty pidemmän aikavälin strategista suunnitelmaa palvelujen optimaalisen järjestämisen mahdollistamiseksi ja kustannusten kasvun hillitsemiseksi. Muutos ei tapahdu nopeasti, ja kustannusvaikutuksia saadaan hitaasti.

Toimialan talouden muutosohjelmaan on kirjattu ostopalvelujen hallintaan ja hankintoihin linkittyviä toimenpiteitä, joiden tavoitteena on hillitä kustannusten kasvua. Yksi keskeisimmistä ostopalveluja koskevista toimenpiteistä on saada suorahankinnat kilpailutetun sopimuksen piiriin, sillä siten ostopalvelujen kokonaisuuden parempi hallinta ja seuranta mahdollistuu. Yhtenäiset laatuvaatet ja yhtenäiset palveluvaukset omiin ja ostettuihin palveluihin mahdollistavat asiakkaiden yhdenvertaisuuden ja palveluntuottajien tasapuolisen kohtelun. Kilpailutetun sopimuksen asiakaspalveluostojen laskutuksen ja raportoinnin vienti palveluseteli- ja ostopalvelujärjestelmään puolestaan mahdollistaa suoritteiden ja kustannusten ajantasaisen tarkastelun sekä objektiivisen vertailun oman ja ostetun palvelun välillä.

Hankinnan valmistelu ja sidosryhmien osallisuus

Helsingin kaupungin sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan strategisen hankinnan yksikön toteuttaman vammaispalvelujen tuotantotapa-analyysin tulokset ja johtopäätökset on huomioitu hankinnan valmistelussa.

Valmistelun alkuvaiheessa päättyvää sopimuskautta tarkasteltiin ja arvioitiin erityisesti palvelujen järjestämisen, laadun, yhteistyön ja talouden kannalta strategisen laatuksen rakentamiseksi tulevalle kaudelle. Tähän hyödynnettiin sopimuskauden aikaisesta laadunvalvonnasta saatua tietoa sekä tuotantotapa-analyysin yhteydessä toteutetun palveluntuottajakyselyn tuloksia. Lisäksi haastateltiin palvelusta vastaavia päälliköitä sekä kaupungin omista että ostetuista palveluista.

Palvelujen käyttäjien läheisten toiveita ja ajatuksia kartoitettiin toteuttamalla tyytyväisyyskysely sekä oman että ostetun palvelun käyttäjien läheisille. Vastauksia saatiin yhteensä 257. Läheiskyselyn tuloksista saatiin arvokasta tietoa paitsi hankinnan valmisteluun, erityisesti sopimuskauden aikaiseen yhteistyöhön ja osallisuuteen, mutta myös vammaispalvelujen strategiseen suunnitteluun ja toiminnan kehittämiseen.

Palvelujen käyttäjien äänen kuulumista ja osallisuutta pyrittiin varmistamaan asiakasraatien ja työpajojen avulla. Asiakasraateja järjestettiin 12, joista kuusi suuntautui asumispalvelu yksiköihin, sekä omaan että palveluntuottajien tuottamaan toimintaan. Yhteinen työpaja asumispalvelujen asiakkaille ja henkilökunnalle järjestettiin tammikuussa 2024.

Valmistelun alkuvaiheessa järjestettiin tiedotustilaisuus kaupungin sisäisille toimijoille.

Palveluntuottajille järjestettiin infotilaisuus 13.11.2023. Markkinavuoropuheluun liittyvät kysymykset palveluntuottajille lähetettiin 20.12.2023, vastausaika kyselyyn oli 15.1.2024 saakka. Palveluntuottajien työpaja järjestettiin 15.2.2024.

Sopimuskauden aikainen toiminta

Sopimuskauden aikana tavoitteena on, että Helsingin kaupungin vammaispalvelujen palvelutuotanto ja yksityiset palveluntuottajat kehittävät yhdessä palveluita. Yhteiskehittämistä toteutetaan valittujen teemojen osalta vuosittaisissa yhteisissä tilaisuuksissa, jotka kaupunki järjestää. Sopimuskauden aikana järjestetään yhteisiä tilaisuuksia valituista teemoista; esimerkiksi itsemääräämisoikeus, kirjaaminen ja lääkehoito.

Palvelukuvauksen liitteeksi laadittiin vammaispalvelujen asumisen ja päiväaikaisen toiminnan laadun ja osallisuuden tuen opas. Siinä kuva-

14.05.2024

Asia/4

taan sopimuskautta ohjaavat arvot, laadukkaan palvelun toimintaperiaatteet sekä tulevaisuuden laadun visio. Opas ohjaa sekä Helsingin kaupungin tuottamaa että ostettua palvelutoimintaa. Sopimuskauden aikana Helsingin kaupungin omien palvelujen ja yksityisten palveluntuottajien on tarkoitus kehittää asiakkaan osallisuuden vahvistamisen menetelmiä sekä asiakasraati-konseptia yhdessä asiakkaiden ja heidän läheistensä kanssa.

Palvelujen asiakas- ja läheiskokemusta kerätään vuosittain toteutettavilla kaupungin laatimilla kyselyillä. Palveluntuottajalla ja sen alaisilla yksiköillä on velvollisuus toteuttaa omalta osaltaan nämä asiakas- ja läheistyytyväisyyskyselyt. Palveluntuottajien tulee kerätä henkilöstökemustietoa säännöllisesti ja toteuttaa henkilöstön tyytyväisyyskysely vuosittain. Sama vaade koskee kaupungin omaa palvelutuotantoa.

Palvelujen ja palvelujen järjestämisen omavalvonnan läpinäkyvyyttä lisätään sopimuskaudella. Palvelujen käyttäjille ja heidän läheisilleen järjestetään vuosittain tilaisuuksia, joissa käsitellään omavalvonnan toteutusta ja havaintoja, muun muassa palvelutoiminnan asiakasturvallisuutta, laatua sekä asiakas-, läheis- ja henkilöstökokemusta.

Hankinnan osa-alueet

Hankinta on jaettu tarkoituksenmukaisiin osa-alueisiin palveluluokittain. Palveluluokat määräytyvät asiakkaaseen kohdistettavan välillisen ja välittömän työn kautta.

Hankintamenettely

Vammaisten asumispalvelujen hankinnan arvo ylittää lain julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista (1397/2016, jäljempänä hankintalaki) liitteen E tarkoittaman sosiaali- ja terveysterveysten kynnysarvon.

Hankinnasta järjestetään tarjouskilpailu hankintalain 100 §:n mukaisella hankintayksikön itse määrittelemällä hankintamenettelyllä, jossa noudatetaan hankintalain 3 §:n periaatteita. Hankinnassa käytettävä hankintamenettely on kuvattu liitteessä hankintamenettelyn kuvaus. Tarjouspyyntöasiakirjoissa määritellään palvelujen sisällöt sekä tarjoajille asetettavat soveltuvuusvaatimukset ja palvelulle asetettavat vähimmäisvaatimukset.

Hankintamenettely on kestopäivän ajan avoin kaikille tarjouspyynnön vaatimukset täyttävälle palveluntuottajille, ja se avataan sopimuskauden aikana kerran vuodessa uusille tarjouksille, jolloin uudet tarjoajat ja hankintamenettelyyn aiemmin valittujen palveluntuottajien uudet yksiköt voivat jättää tarjouksen.

Tarjouksen valintaperusteena on kokonaistaloudellinen edullisuus, jonka perusteena on halvin hinta. Kokonaistaloudellisen edullisuuden perusteena käytetään halvinta hintaa, koska tarjouspyyntöasiakirjoissa on asetettu tarjoajille korkeat soveltuvuusvaatimukset ja palvelulle korkeat laadun vähimmäisvaatimukset. Kun kaikki nämä tarjouspyynnön vaatimukset täyttyvät, tarjouspyynnön mukaisen tarjouksen tehneet tarjoajat valitaan palveluntuottajiksi. Palveluntuottajat asetetaan hankintamenettelyyn ensisijaisuusjärjestykseen palveluittain (hankinnan osa-alueittain) hinnan perusteella.

Hankintamenettelyn kaikki ehdot on vahvistettu etukäteen, eikä yksittäisten asiakkaiden palveluista järjestetä kevennettyä kilpailutusta tilausvaiheessa.

Hankintamenettelyn sisällä tilaaja tekee päätöksen asiakaskohtaisen palvelun valinnasta kyseistä palvelua koskevan sosiaalihuollon lain-säädännön edellytysten mukaisesti (katso hankintalaki 108 §).

Mikäli asiakkaan tarpeeseen vastaavia, samanveroisia palveluntuottajia on kyseisessä palvelussa (osa-alueessa) useita, toteutetaan valinta hankintamenettelyn ensisijaisuusjärjestyksen mukaisesti. Palveluntuottajia kohdellaan palvelun valinnassa tasapuolisesti ja syrjimättömästi.

Esityksen liitteinä (1–7) olevissa tarjouspyyntöasiakirjoissa määritellään tarkemmin hankintamenettelyn periaatteet, hankittava palvelu sekä tarjoajille ja palvelulle asetettavat vaatimukset, jotka ovat ehdottomia vähimmäisvaatimuksia. Ehdottomien vähimmäisvaatimusten tulee toteutua koko sopimuskauden ajan, ja palvelun laatua valvotaan säännöllisesti sopimuskauden aikana.

Hankintalain 60 §:n ja 138 §:n mukaan hankintailmoitusta ei saa julkaista muualla ennen kuin se on julkaistu julkisten hankintojen internet-osoitteessa www.hankintailmoitukset.fi, joten tarjouspyyntöasiakirjoja ei julkaista internetissä esityksen liitteenä.

Sopimus

Hankinnan sopimuskausi on neljän vuoden mittainen, ja se on suunniteltu alkavaksi 1.1.2025. Sopimuskausi päättyy 31.12.2028, vaikka sopimuskauden alkamisajankohta siirtyisi. Tilaajalla on oikeus jatkaa sopimuskautta kahdella (2) enintään yhden (1) vuoden mittaisella optiokaudella. Tilaaja päättää optiokauden käyttöönotosta kuusi (6) kuukautta ennen optiokauden alkamista.

14.05.2024

Hankinnan arvioitu arvonlisäveroton kokonaisarvo laskettuna hankintamenettelyn kokonaiskestolle optiokaudet mukaan lukien on 420 000 000 euroa.

Tilaaaja ei sitoudu mihinkään tiettyyn hankintamäärään, vaan palvelua hankitaan asiakkaiden tarpeen mukaisesti.

Hankintavaltuuksista päättäminen

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta on päättänyt 12.12.2023 § 260 toimialan viranhaltijoiden hankintavaltuuksista siten, että perhe- ja sosiaalipalvelujen johtajan osalta vahvistettu hankintaraja on 500 000 euroa. Nyt tehtävällä päätöksellä lautakunta oikeuttaa perhe- ja sosiaalipalvelujen johtajan tekemään hankinnasta päätöksen, jonka laskennallinen arvo on enemmän kuin 500 000 euroa

Sopimuksen allekirjoittaja

Helsingin kaupungin hallintosäännön 24 luvun 1 §:n 2 momentin mukaisesti lautakunnan päätösten perusteella tehtävät sopimukset allekirjoittaa esittelijä, ellei toimita toisin päätä.

Mikäli ilmenee tarvetta sopimuksen päättämiseen (irtisanomiseen tai purkamiseen), päätös on tehtävä riittävän nopeasti. Siksi on tarkoituksenmukaista, että myös sopimuksen päättämistä koskeva päätösvalta on perhe- ja sosiaalipalvelujen johtajalla.

Esittelijä

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Minna Eronen, ostopalvelupäällikkö, puhelin: 09 310 24859
minna.eronen(a)hel.fi
Maria Kirjavainen, johtava hankinta-asiantuntija, puhelin: 09 310 35993
maria.kirjavainen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Salassa pidettävä (HankL 1397/2016 60 §, 138 §)
- 2 Salassa pidettävä (HankL 1397/2016 60 §, 138 §)
- 3 Salassa pidettävä (HankL 1397/2016 60 §, 138 §)
- 4 Salassa pidettävä (HankL 1397/2016 60 §, 138 §)
- 5 Salassa pidettävä (JulKL (621/1999) 24.1 § 20 k)
- 6 Salassa pidettävä (HankL 1397/2016 60 §, 138 §)
- 7 Salassa pidettävä (HankL 1397/2016 60 §, 138 §)

Muutoksenhaku

A

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

14.05.2024

Asia/4

B

Oikaisuvaatimusohje, sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta

Otteet

Ote

Vammaispalvelut
Hankinta- ja sopimuspalvelut

Otteen liitteet

Esitysteksti
Esitysteksti

Päätöshistoria

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta 23.04.2024 § 80

14.05.2024

Asia/5

§ 94

Vammaisten työ- ja päivätoiminnan palvelun hankinta

HEL 2024-003652 T 02 08 02 00

Päätös

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta päätti

A päättää hyväksyä vammaisten työ- ja päivätoiminnan palvelun hankinnan keskeiset periaatteet ja ehdot sekä oikeuttaa sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan tekemään tarvittaessa tarjouspyyntöasiakirjoihin välttämättömiä, vähäisiä muutoksia.

B oikeuttaa sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan perhe- ja sosiaalipalvelujen johtajan

- tekemään hankintaa koskevat päätökset
- allekirjoittamaan hankintapäätöksen perusteella solmittavat sopimukset
- päättämään sopimusten irtisanomisista ja purkamisista.

Käsittely

Helsingin kaupungin nuorisoneuvoston toimialalautakuntien edustajien osalta on sovittu, että edustajat eivät osallistu salassa pidettävien asioiden tai asiakirjojen käsittelyyn. Tästä syystä sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan nuorisoedustaja Lukas Savinen ei osallistunut tämän asian käsittelyyn.

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta ei kuullut asiassa kutsuttua asiantuntijaa.

Esittelijä

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Minna Eronen, ostopalvelupäällikkö, puhelin: 09 310 24859
minna.eronen(a)hel.fi
Maria Kirjavainen, johtava hankinta-asiantuntija, puhelin: 09 310 35993
maria.kirjavainen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Salassa pidettävä (HankL 1397/2016 60 §, 138 §)
- 2 Salassa pidettävä (HankL 1397/2016 60 §, 138 §)
- 3 Salassa pidettävä (HankL 1397/2016 60 §, 138 §)
- 4 Salassa pidettävä (HankL 1397/2016 60 §, 138 §)
- 5 Salassa pidettävä (HankL 1397/2016 60 §, 138 §)
- 6 Salassa pidettävä (HankL 1397/2016 60 §, 138 §)

14.05.2024

Asia/5

7 Salassa pidettävä (HankL 1397/2016 60 §, 138 §)

Muutoksenhaku

- A Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano
- B Oikaisuvaatimusohje, sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta

Otteet

Ote	Otteen liitteet
Perhe- ja sosiaalipalvelut	Esitysteksti
Hankinta- ja sopimuspalvelut	Esitysteksti

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Ostopalvelupäällikkö ***** on kutsuttuna asiantuntijana.

Hankinnan kohde ja taustaa

Hankinnan kohteena on päiväaikaisen toiminnan palvelut helsinkiläisille vammaisille, kehitysvammaisille ja autismikirjon henkilöille. Päiväaikainen toiminta on kodin ulkopuolella järjestettyä toimintaa, joka vahvistaa palvelunkäyttäjän arjen taitoja ja tukee itsenäisen elämän edellytyksiä.

Päiväaikaista toimintaa järjestetään pääsääntöisesti yli 18-vuotiaille ja joissain erityistapauksissa perusopetuksen päättäneille 16-vuotiaille. Päiväaikaisen toiminnan palveluita ovat päivätoiminta, työtoiminta ja työhönvalmennus. Palveluja hankitaan sekä suomen että ruotsin kielellä.

Palvelua hankitaan koko Suomen alueelta. Tarkoituksena on saada myös nykyisten asiakkaiden palvelut mahdollisimman kattavasti kilpailutetun sopimuksen piiriin. Kilpailutuksen vuoksi nykyisten asiakkaiden ei tarvitse vaihtaa työ- ja päivätoiminnan palveluyksikköä. Uusien asiakkaiden palvelut hankitaan kyseistä palvelua koskevan sosiaali- huollon lainsäädännön edellytysten mukaisesti asiakkaan tarpeet huomioiden.

Palvelutuottajan tulee noudattaa voimassa olevaa sosiaali- ja terveydenhuollon sekä muuta kyseisten palvelujen tuottamiseen liittyvää lainsäädäntöä.

Asiakkaat

Työ- ja päivätoimintapalvelujen piirissä on tällä hetkellä yhteensä noin 1180 helsinkiläistä asiakasta, joista 498 on kaupungin omissa palveluissa ja 682 ostetuissa palveluissa.

Ostettujen palvelujen asiakkaista valtaosa saa palvelunsa pääkaupunkiseudulla sijaitsevista yksiköistä. Pääkaupunkiseudun ulkopuolisissa yksiköissä käy 35 asiakasta. Lisäksi noin 20 asiakasta on muiden hyvinvointialueiden palveluissa ympäri Suomen. Näiden asiakkaiden palvelut hankitaan sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain (612/2021, jäljempänä sote-järjestämislaki) perusteella erillisillä, hyvinvointialueiden ja Helsingin kaupungin keskinäisillä sopimuksilla.

Hankinnan yleiset edellytykset

Helsingin kaupunkistrategia ja sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan palvelustrategia on otettu palvelujen järjestämisessä huomioon. Hankinnan kohteena olevien palvelujen hankkiminen yksityiseltä palveluntuottajalta on tarpeen palvelujen tarkoituksenmukaiseksi järjestämiseksi ja asiakkaiden palvelutarpeisiin vastaavien palvelujen riittävän saataavuuden takaamiseksi Helsingin kaupungilla. Tilaaja on huomionnut hankintaa määritellään sote-järjestämislain vaatimukset palveluiden järjestämisvastuusta ja asiakkaiden palveluiden yhdenvertaisesta toteutumisesta. Hankinnan tavoitteena on tuottaa vammaisten päiväaikaisen toiminnan palveluja Helsingin kaupungin asiakkaiden tarpeita vastaavasti sekä erilaiset palvelutarpeet riittävästi huomioiden.

Hankinnan kohteena on Helsingin kaupungin sosiaali-, terveys ja pelastustoimialan järjestämisvastuulle kuuluvien 1.1.2025 voimaantulevan vammaispalvelulain mukaisten vammaisten päiväaikaisen toiminnan palvelujen tuottaminen.

Hankinta täyttää sote-järjestämislain 12 §:ssä asetetut edellytykset palvelujen hankkimiseksi yksityisiltä palveluntuottajilta ja on myös tarkoituksenmukaista tehtävien hoitamiseksi kyseisessä pykälässä tarkoitetulla tavalla. Helsingin kaupungin sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala kykenee toteuttamaan sote-järjestämislain 8 §:ssä säädetyn järjestämisvastuunsa ja palvelutoiminnan jatkuvuuden.

Tilaaja varmistaa palveluntuottajan kanssa tehtävällä sopimuksella sote-järjestämislain 15 §:ssä asetetut vaatimukset. Tilaaja seuraa sopimuskaudella palvelun tuottamista ja sopimusveloitteiden täyttämistä. Tilaaja on varautunut palveluiden jatkuvuuden hallintaan sekä potentiaalisimpiin häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin. Laissa sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnasta (741/2023) 6 §:ssä säädetään palveluntuottajan yleisistä edellytyksistä ja 7 §:ssä palveluntuottajan luotettavuuden toteutamisesta.

Hankinnan kustannusvaikutukset ja suhde talouden muutosohjelman tavoitteisiin

Vammaispalvelujen kustannukset ovat kasvaneet viimeisen kahdeksan vuoden aikana reippaasti. Kasvun syynä on ensisijaisesti ollut vammaisten laitostasuminen purku, jonka kustannuksia kasvattavat vaikutukset on valtakunnallisesti tunnistettu, joskin harvemmin huomioitu määrärahojen jaon yhteydessä. Helsingin kaupungin osalta 56 prosenttia vammaispalvelujen kokonaiskustannuksista muodostuu asiakaspalvelujen ostoista.

Ostettujen päiväaikaisen toiminnan järjestämisessä on turvauduttu suorahankintoihin, koska puitesopimuspaikkoja tai kaupungin oman toiminnan palveluja ei ole ollut riittävästi saatavilla.

Helsingin kaupungin strategisen hankinnan yksikön toteuttaman vammaispalvelujen tuotantotapa-analyysi osoitti, että vaikka kustannukset ovat kasvaneet vuosittain, on palvelujen saatavuudessa ja riittävydessä ollut aukkoja. Kaupungin järjestämisvastuu vaatii entistä vahvempaa strategista toimintaa, jotta monituottajamallin kokonaisuus on hallittavissa ja jotta pystytään tekemään optimaalisia ratkaisuja toiminnan kehittämiseksi, esimerkiksi mitä palveluja kaupungin kannattaa itse tuottaa ja mitä taas ostaa.

Tuotantotapa-analyysin johtopäätösten pohjalta vammaispalveluissa on tehty pidemmän aikavälin strategista suunnitelmaa palvelujen optimaalisen järjestämisen mahdollistamiseksi ja kustannusten kasvun hillitsemiseksi. Keskeistä on oman palvelutoiminnan kehittäminen vastaamaan paremmin erilaisiin, etenkin erityisen vaativiin tarpeisiin, jolloin ostettujen palvelujen painopistettä saadaan vähitellen siirrettyä kevyempään suuntaan. Samalla kilpailutettujen palvelujen ja palvelusetelien houkuttelevuutta ja erilaisten asiakastarpeiden kattavuutta tulee lisätä. Tässä hankinnassa erilaisten asiakastarpeiden monimuotoisuutta on huomioitu lisäämällä palveluluokkien määrää.

Toimialan talouden muutosohjelmaan on kirjattu ostopalvelujen hallintaan ja hankintoihin linkittyviä toimenpiteitä, joiden tavoitteena on hillitä kustannusten kasvua. Yksi keskeisimmistä ostopalveluja koskevista toimenpiteistä on saada suorahankinnat kilpailutettujen sopimusten piiriin, sillä vain siten ostopalvelujen kokonaisuuden hallinta ja systemaattinen seuranta mahdollistuu.

Vammaisten päiväaikaisen toiminnan tarjonta on varsin rajallista, minkä vuoksi hankinnassa ei aseteta tarjouksille maksimi- eikä minimihintoja. Kaupungin on joka tapauksessa järjestettävä vammaisten asiakkaiden välttämättömät palvelut, ja koska markkinoilla ei ole todellista kilpailua riittämättömän tarjonnan vuoksi, ei kattohintojen asettamisestakaan olisi hyötyä, kun palvelut joudutaan järjestämään viime kädessä suora-

hankintana palveluntuottajan itse määrittelemän hinnoittelun mukaisesti.

Tarjouksia ei tulla vertaamaan laadun perusteella, sillä laatuvaateet on määriteltä palvelukuvauksessa jo lähtökohtaisesti korkealle tasolle. Yhtenäiset laatuvaateet ja yhtenäiset palvelukuvaukset omiin ja ostettuihin palveluihin mahdollistavat asiakkaiden yhdenvertaisuuden ja palveluntuottajien tasapuolisen kohtelun. Kilpailutetun sopimuksen asiakaspalveluostojen laskutuksen ja raportoinnin vienti palveluseteli- ja ostopalvelujärjestelmään puolestaan mahdollistaa suoritteiden ja kustannusten ajantasaisen tarkastelun sekä objektiivisen vertailun oman ja ostetun palvelun välillä.

Hankinnan valmistelu ja sidosryhmien osallisuus

Helsingin kaupungin strategisen hankinnan yksikön toteuttaman vammaispalvelujen tuotantotapa-analyysin tulokset ja johtopäätökset on huomioitu hankinnan valmistelussa.

Valmistelun alkuvaiheessa päättyvää sopimuskautta tarkasteltiin ja arvioitiin erityisesti palvelujen järjestämisen, laadun, yhteistyön ja talouden kannalta strategisen laatukuvan rakentamiseksi tulevalle kaudelle. Tähän hyödynnettiin sopimuskauden aikaisesta laadunvalvonnasta saatua tietoa sekä tuotantotapa-analyysin yhteydessä toteutetun palveluntuottajakyselyn tuloksia. Lisäksi haastateltiin palvelusta vastaavia päälliköitä sekä kaupungin omista että ostetuista palveluista.

Palvelujen käyttäjien läheisten toiveita ja ajatuksia kartoitettiin toteuttamalla tyytyväisyyskysely sekä oman että ostetun palvelun käyttäjien läheisille. Vastauksia saatiin yhteensä 257. Läheiskyselyn tuloksista saatiin arvokasta tietoa paitsi hankinnan valmisteluun, erityisesti sopimuskauden aikaiseen yhteistyöhön ja osallisuuteen, mutta myös vammaispalvelujen strategiseen suunnitteluun ja toiminnan kehittämiseen.

Palvelujen käyttäjien äänten kuulumista ja osallisuutta pyrittiin varmistamaan asiakasraatien ja työpajojen avulla. Asiakasraateja järjestettiin 12, joista kuusi suuntautui päiväaikaisen toiminnan yksiköihin, sekä omaan että palveluntuottajien tuottamaan toimintaan. Yhteinen työpaja päiväaikaisen toiminnan asiakkaille ja henkilökunnalle järjestettiin joulukuussa 2023.

Valmistelun alkuvaiheessa järjestettiin tiedotustilaisuus kaupungin sisäisille toimijoille.

Palveluntuottajille järjestettiin infotilaisuus 13.11.2023. Markkinavuoropuheluun liittyvät kysymykset palveluntuottajille lähetettiin 20.12.2023,

14.05.2024

Asia/5

vastausaikaa kyselyyn oli 15.1.2024 saakka. Palveluntuottajien työpaja järjestettiin 5.2.2024.

Sopimuskauden aikainen toiminta

Sopimuskauden aikana tavoitteena on, että Helsingin kaupungin vammaispalvelujen palvelutuotanto ja yksityiset palveluntuottajat kehittävät yhdessä palveluita. Yhteiskehittämistä toteutetaan valittujen teemojen osalta vuosittaisissa yhteisissä tilaisuuksissa, jotka kaupunki järjestää. Sopimuskauden aikana järjestetään yhteisiä tilaisuuksia valituista teemoista; esimerkiksi itsemääräämisoikeus, kirjaaminen ja lääkehoito.

Palvelukuvauksen liitteeksi laadittiin vammaispalvelujen asumisen ja päiväaikaisen toiminnan laadun ja osallisuuden tuen opas. Siinä kuvataan sopimuskautta ohjaavat arvot, laadukkaan palvelun toimintaperiaatteet sekä tulevaisuuden laadun visio. Opas ohjaa sekä Helsingin kaupungin tuottamaa että ostettua palvelutoimintaa. Sopimuskauden aikana Helsingin kaupungin omien palvelujen ja yksityisten palveluntuottajien on tarkoitus kehittää asiakkaan osallisuuden vahvistamisen menetelmiä sekä asiakasraati-konseptia yhdessä asiakkaiden ja heidän läheistensä kanssa.

Palvelujen asiakas- ja läheiskokemusta kerätään vuosittain toteutettavilla kaupungin laatimilla kyselyillä. Palveluntuottajalla ja sen alaisilla yksiköillä on velvollisuus toteuttaa omalta osaltaan nämä asiakas- ja läheistyytyväisyyskyselyt. Palveluntuottajien tulee kerätä henkilöstökemustietoa säännöllisesti ja toteuttaa henkilöstön tyytyväisyyskysely vuosittain. Sama vaade koskee kaupungin omaa palvelutuotantoa.

Palvelujen ja palvelujen järjestämisen omavalvonnan läpinäkyvyyttä lisätään sopimuskaudella. Palvelujen käyttäjille ja heidän läheisilleen järjestetään vuosittain tilaisuuksia, joissa käsitellään omavalvonnan toteutusta ja havaintoja, muun muassa palvelutoiminnan asiakasturvallisuutta, laatua sekä asiakas-, läheis- ja henkilöstökokemusta.

Hankinnan kohde

Hankinnan osa-alueet ovat työhönvalmennus, työtoiminta ja päivätoiminta. Osa-alueiden sisällä on palveluluokkia asiakkaan tuen tarpeen mukaisesti.

Hankintamenettely

Vammaisten työ- ja päivätoiminnan palvelujen hankinnan arvo ylittää lain julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista (1397/2016, jäljempänä hankintalaki) liitteen E tarkoittaman sosiaali- ja terveystyöpalvelujen kynnysarvon.

Hankinnasta järjestetään tarjouskilpailu hankintalain 100 §:n mukaisella hankintayksikön itse määrittelemällä hankintamenettelyllä, jossa noudatetaan hankintalain 3 §:n periaatteita. Hankinnassa käytettävä hankintamenettely on kuvattu liitteessä hankintamenettelyn kuvaus. Tarjouspyyntöasiakirjoissa määritellään palvelujen sisällöt sekä tarjoajille asetettavat soveltuvuusvaatimukset ja palvelulle asetettavat vähimmäisvaatimukset.

Hankintamenettely on kestoensa ajan avoin kaikille tarjouspyynnön vaatimukset täyttävälle palveluntuottajille, ja se avataan sopimuskauden aikana kerran vuodessa uusille tarjouksille, jolloin uudet tarjoajat ja hankintamenettelyyn aiemmin valittujen palveluntuottajien uudet yksiköt voivat jättää tarjouksen.

Tarjouksen valintaperusteena on kokonaistaloudellinen edullisuus, jonka perusteena on halvin hinta. Kokonaistaloudellisen edullisuuden perusteena käytetään halvinta hintaa, koska tarjouspyyntöasiakirjoissa on asetettu tarjoajille korkeat soveltuvuusvaatimukset ja palvelulle korkeat laadun vähimmäisvaatimukset. Kun kaikki nämä tarjouspyynnön vaatimukset täyttyvät, tarjouspyynnön mukaisen tarjouksen tehneet tarjoajat valitaan palveluntuottajiksi. Palveluntuottajat asetetaan hankintamenettelyyn ensisijaisuusjärjestykseen palveluittain (hankinnan osa-alueittain) hinnan perusteella.

Vertailuhinta muodostuu osa-alueittain seuraavasti:

Työhönvalmennus: Palveluluokka 1:n ja palveluluokka 2:n hinnat lasketaan yhteen, josta saadaan vertailuhinta.

Työtoiminta: Palveluluokka 1:n hinnan painoarvo on 25 prosenttia, palveluluokka 2:n hinnan painoarvo on 50 prosenttia ja palveluluokka 3:n hinnan painoarvo on 25 prosenttia. Painotettujen hintojen summasta saadaan vertailuhinta.

Päivätoiminta: Palveluluokka 1:n hinnan painoarvo on 15 prosenttia, palveluluokka 2:n hinnan painoarvo on 40 prosenttia, palveluluokka 3:n hinnan painoarvo on 40 prosenttia ja palveluluokka 4:n hinnan painoarvo on 5 prosenttia. Painotettujen hintojen summasta saadaan vertailuhinta.

Hankintamenettelyn kaikki ehdot on vahvistettu etukäteen, eikä yksittäisten asiakkaiden palveluista järjestetä kevennettyä kilpailutusta tilausvaiheessa. Hankintamenettelyn sisällä tilaaja tekee päätöksen asiakaskohtaisen palvelun valinnasta kyseistä palvelua koskevan sosiaalihuollon lainsäädännön edellytysten mukaisesti (katso hankintalaki 108 §).

Mikäli asiakkaan tarpeeseen vastaavia, samanveroisia palveluntuottajia on kyseisessä palvelussa (osa-alueessa) useita, toteutetaan valinta hankintamenettelyn ensisijaisuusjärjestyksen mukaisesti. Palveluntuottajia kohdellaan palvelun valinnassa tasapuolisesti ja syrjimättömästi.

Esityksen liitteinä (1–7) olevissa tarjouspyyntöasiakirjoissa määritellään tarkemmin hankintamenettelyn periaatteet, hankittava palvelu sekä tarjoajille ja palvelulle asetettavat vaatimukset, jotka ovat ehdottomia vähimmäisvaatimuksia. Ehdottomien vähimmäisvaatimusten tulee toteutua koko sopimuskauden ajan, ja palvelun laatua valvotaan säännöllisesti sopimuskauden aikana.

Hankintalain 60 §:n ja 138 §:n mukaan hankintailmoitusta ei saa julkaista muualla ennen kuin se on julkaistu julkisten hankintojen internet-osoitteessa www.hankintailmoitukset.fi, joten tarjouspyyntöasiakirjoja ei julkaista internetissä esityksen liitteenä.

Sopimus

Hankinnan sopimuskausi on neljän vuoden mittainen, ja se on suunniteltu alkavaksi 1.2.2025. Sopimuskausi päättyy 30.1.2029, vaikka sopimuskauden alkamisajankohta siirtyisi. Tilaajalla on oikeus jatkaa sopimuskautta kahdella (2) enintään yhden (1) vuoden mittaisella optiokaudella. Tilaaja päättää optiokauden käyttöönotosta kuusi (6) kuukautta ennen optiokauden alkamista.

Hankinnan arvioitu arvonlisäveroton kokonaisarvo laskettuna hankintamenettelyn kokonaiskestolle optiokaudet mukaan lukien on 90 000 000 euroa.

Tilaaja ei sitoudu mihinkään tiettyyn hankintamäärään, vaan palvelua hankitaan asiakkaiden tarpeen mukaisesti.

Hankintavaltuuksista päättäminen

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta on päättänyt 12.12.2023 § 260 sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan viranhaltijoiden hankintavaltuuksista siten, että perhe- ja sosiaalipalvelujen johtajan osalta vahvistettu hankintaraja on 500 000 euroa. Nyt tehtävällä päätöksellä lautakunta oikeuttaa perhe- ja sosiaalipalvelujen johtajan tekemään hankinnasta päätöksen, jonka laskennallinen arvo on enemmän kuin 500 000 euroa.

Sopimuksen allekirjoittaja

Helsingin kaupungin hallintosäännön 24 luvun 1 §:n 2 momentin mukaisesti lautakunnan päätösten perusteella tehtävät sopimukset allekirjoittaa esittelijä, ellei toimitella toisin päätä.

14.05.2024

Asia/5

Mikäli ilmenee tarvetta sopimuksen päättämiseen (irtisanomiseen tai purkamiseen), päätös on tehtävä riittävän nopeasti. Siksi on tarkoituk-
senmukaista, että myös sopimuksen päättämistä koskeva päätösvalta
on perhe- ja sosiaalipalvelujen johtajalla.

Esittelijä

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Minna Eronen, ostopalvelupäällikkö, puhelin: 09 310 24859
minna.eronen(a)hel.fi
Maria Kirjavainen, johtava hankinta-asiantuntija, puhelin: 09 310 35993
maria.kirjavainen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Salassa pidettävä (HankL 1397/2016 60 §, 138 §)
- 2 Salassa pidettävä (HankL 1397/2016 60 §, 138 §)
- 3 Salassa pidettävä (HankL 1397/2016 60 §, 138 §)
- 4 Salassa pidettävä (HankL 1397/2016 60 §, 138 §)
- 5 Salassa pidettävä (HankL 1397/2016 60 §, 138 §)
- 6 Salassa pidettävä (HankL 1397/2016 60 §, 138 §)
- 7 Salassa pidettävä (HankL 1397/2016 60 §, 138 §)

Muutoksenhaku

- A Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano
- B Oikaisuvaatimusohje, sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta

Otteet

Ote	Otteen liitteet
Perhe- ja sosiaalipalvelut	Esitysteksti
Hankinta- ja sopimuspalvelut	Esitysteksti

Päätöshistoria

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta 23.04.2024 § 81

14.05.2024

Asia/6

§ 95

Vammaisten lasten loma-ajan toiminnan palvelun hankinta

HEL 2024-003651 T 02 08 02 00

Päätös

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta päätti

A hyväksyä vammaisten lasten loma-ajan toiminnan palvelun hankinnan periaatteet ja ehdot sekä oikeuttaa sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan tekemään tarvittaessa tarjouspyyntöasiakirjoihin välttämättömiä, vähäisiä muutoksia.

B oikeuttaa sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan perhe- ja sosiaalipalvelujen johtajan

- tekemään hankinnasta päätöksen
- päättämään optiokauden käyttöön otosta
- allekirjoittamaan hankintapäätöksen perusteella solmittavat sopimukset
- päättämään sopimusten irtisanomisista ja purkamisista.

Käsittely

Helsingin kaupungin nuorisoneuvoston toimialalautakuntien edustajien osalta on sovittu, että edustajat eivät osallistu salassa pidettävien asioiden tai asiakirjojen käsittelyyn. Tästä syystä sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan nuorisoedustaja Lukas Savinen ei osallistunut tämän asian käsittelyyn.

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta ei kuullut asiassa kutsuttua asiantuntijaa.

Esittelijä

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Minna Eronen, ostopalvelupäällikkö, puhelin: 09 310 24859
minna.eronen(a)hel.fi
Maria Kirjavainen, johtava hankinta-asiantuntija, puhelin: 09 310 35993
maria.kirjavainen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Salassa pidettävä (HankL 1397/2016 60 §, 138 §)
- 2 Salassa pidettävä (HankL 1397/2016 60 §, 138 §)
- 3 Salassa pidettävä (HankL 1397/2016 60 §, 138 §)
- 4 Salassa pidettävä (HankL 1397/2016 60 §, 138 §)
- 5 Salassa pidettävä (HankL 1397/2016 60 §, 138 §)

14.05.2024

Asia/6

Muutoksenhaku

A	Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano
B	Oikaisuvaatimusohje, sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta

Otteet

Ote	Otteen liitteet
Perhe- ja sosiaalipalvelut	Esitysteksti
Hankinta- ja sopimuspalvelut	Esitysteksti

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Ostopalvelupäällikkö ***** on kutsuttuna asiantuntijana.

Hankinnan taustaa

Vammaisten lasten loma-ajan toimintaa järjestetään kasvatuksen ja koulutuksen toimialan kouluissa, yksityisessä Marjatta-koulussa ja Opetushallituksen alaisessa Oppimis- ja ohjauskeskus Valteri Ruskiksessä.

Vuoden 2023 alusta lähtien peruskoululaisten vammaisten lasten loma-ajan toiminta on kuulunut sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan järjestämisvastuun piiriin. Aiemmin helsinkiläisten vammaisten lasten loma-ajan toiminnan järjestäminen on kuulunut Helsingin kaupungin kasvatuksen ja koulutuksen toimialalle.

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala ja kasvatuksen ja koulutuksen toimiala ovat tehneet yhteistyösopimuksen helsinkiläisten vammaisten lasten loma-ajan toiminnan järjestämisestä. Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala järjestää edelleen vammaisten lasten loma-ajan toiminnan kasvatuksen ja koulutuksen toimialan omissa peruskouluissa opiskeleville koululaisille.

Marjatta-koulun ja Oppimis- ja ohjauskeskus Valteri Ruskiksen loma-ajan toiminnan järjestäminen jatkossa on tämän hankinnan kohteena.

Hankinnan yleiset edellytykset

Helsingin kaupunkistrategia ja sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan palvelustrategia on otettu palvelujen järjestämisessä huomioon. Hankinnan kohteena olevien palvelujen hankkiminen yksityiseltä palvelun-

tuottajalta on tarpeen palvelujen tarkoituksenmukaiseksi järjestämiseksi ja asiakkaiden palvelutarpeisiin vastaavien palvelujen riittävän saataavuuden takaamiseksi Helsingin kaupungilla. Tilaaja on huomionnut hankintaa määriteltessään sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain (612/2021, jäljempänä sote-järjestämislaki) vaatimukset palveluiden järjestämisvastuusta ja asiakkaiden palveluiden yhdenvertaisesta toteutumisesta. Hankinnan tavoitteena on tuottaa loma-ajan toiminnan palveluja Helsingin kaupungin asiakkaiden tarpeita vastaa-vasti sekä erilaiset palvelutarpeet riittävästi huomioiden.

Vammaispalvelulain ja kehitysvammalain nojalla Helsingin kaupungin sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala on järjestänyt vammaisten lasten loma-ajan toiminnan niin sanottuna muuna vammaispalveluna. Uusi vammaispalvelulaki tulee voimaan 1.1.2025. Vammaisten lasten loma-ajan toiminta tulee sisältymään lyhytaikaiseen huolenpitoon (vammaispalvelulaki 24 §). Lyhytaikaisella huolenpidolla on tarkoitus turvata oman perheensä tai muun läheisensä kanssa asuvan vammaisen henkilön tarvitsema välttämätön huolenpito ja tukea huolenpidosta vastaavien henkilöiden hyvinvointia sekä mahdollistaa heidän suoriutumisen- sa esimerkiksi työhön, yritystoiminnan harjoittamiseen tai opiskeluun liittyvistä velvoitteista.

Hankinta täyttää sote-järjestämislain 12 §:ssä asetetut edellytykset palvelujen hankkimiseksi yksityisiltä palveluntuottajilta ja on myös tarkoituksenmukaista tehtävien hoitamiseksi kyseisessä pykälässä tarkoitettulla tavalla. Helsingin kaupungin sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala kykenee toteuttamaan sote-järjestämislain 8 §:ssä säädetyn järjestämisvastuunsa ja palvelutoiminnan jatkuvuuden.

Tilaaja varmistaa palveluntuottajan kanssa tehtävällä sopimuksella sote-järjestämislain 15 §:ssä asetetut vaatimukset. Tilaaja seuraa sopimuskaudella palvelun tuottamista ja sopimusvelvoitteiden täyttämistä. Tilaaja on varautunut palveluiden jatkuvuuden hallintaan sekä potentiaalisimpiin häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin. Laissa sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnasta (741/2023) 6 §:ssä säädetään palveluntuottajan yleisistä edellytyksistä ja 7 §:ssä palveluntuottajan luotettavuuden toteutamisesta.

Hankinnan kohde

Hankinnan kohteena on vammaisten lasten loma-ajan toiminta helsinkiläisille kehitysvammaisille ja pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä oleville autistisille lapsille, jotka ovat koululaisina yksityisessä Marjatta-koulussa tai Opetushallituksen alaisessa Oppimis- ja ohjauskeskus Valteri Ruskiksessa.

Uuden vammaispalvelulain ja lain soveltamisalan tarkentamisen myötä loma-ajan toimintaan tulee osallistumaan myös lapset, jotka kuuluvat uuden vammaispalvelulain soveltamisalan piiriin lyhytaikaisessa huolenpidossa.

Toimintaa tarjotaan arkisin kello 8.00–16.00 välisenä aikana peruskoulujen loma-aikoina. Loma-ajan toiminta on tarkoitettu 1.–9.-luokkalaisille. Peruskoulun päättötodistuksen saaneet 9.-luokkalaiset eivät kuulu enää tämän palvelun piiriin peruskoulun jälkeisellä kesälomalla.

Hankinnassa on kaksi osa-aluetta:

1. Marjatta-koulun koululaisten loma-ajan toiminta. Toimintaa järjestetään syyslomalla, joululomalla, talvilomalla ja kesälomalla koulujen loppua kolme viikkoa juhannukseen asti. Palvelun käyttäjiä on arviolta kesälomalla (koulun päättymisestä juhannukseen) 60 henkeä päivittäin. Syys-, joului- ja talvilomalla palvelun käyttäjiä on arviolta 35–40 henkeä päivittäin. Palvelun käyttäjien määrä loma-ajan toiminnassa vaihtelee päivittäin ja viikoittain.

2. Oppimis- ja ohjauskeskus Valteri Ruskiksen koululaisten loma-ajan toiminta. Toimintaa järjestetään syyslomalla, talvilomalla ja kesälomalla kaksi ensimmäistä viikkoa. Palvelun käyttäjiä on arviolta 10–15 henkeä päivittäin. Palvelun käyttäjien määrä loma-ajan toiminnassa vaihtelee päivittäin ja viikoittain. Tarvittaessa joululoma ja kesäloman kolmas viikko järjestetään yksilöllisesti muun muassa kotiin vietävänä palveluna.

Loma-ajan toiminnan molemmissa osa-alueissa on kaksi palveluluokkaa.

Palveluluokka 1: Lapsi pystyy osallistumaan ryhmämuotoiseen toimintaan muiden lasten kanssa, mutta tarvitsee aikuisen valvontaa, ohjausta, hoitoa, apua ja tukea. Yhdellä työntekijällä voi olla 3–4 palveluluokan 1 lasta ohjattavanaan. Valtaosa toimintaan osallistuvista lapsista on palveluluokassa 1.

Palveluluokka 2: Lapsi tarvitsee aikuisen vierelleen koko toimintapäivän ajalle. Lapsi voi hetkittäin pystyä osallistumaan ryhmämuotoiseen toimintaan, mutta vain oman ohjaajan vahvalla tuella. Lapsi tarvitsee koko-aikaista aikuisen valvontaa, hoitoa, apua ja tukea. Jos lapsi tarvitsee saattajan loma-ajan toiminnan matkoille, se sisältyy palvelun hintaan. Yksilöohjauksessa olevien lasten määrä toiminnassa on arviolta 5 prosenttia.

Hankintamenettely

Vammaisten lasten loma-ajan toiminnan palvelun hankinnan arvo ylittää lain julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista (1397/2016, jäljempänä hankintalaki) liitteen E tarkoittaman sosiaali- ja terveystalvelujen kynnsarvon.

Hankinnasta järjestetään tarjouskilpailu hankintalain mukaisesti avoimella menettelyllä. Tarjouksen voi jättää yhteen tai molempiin hankinnan osa-alueista.

Esityksen liitteinä (1–5) olevissa tarjouspyyntöasiakirjoissa on määritelty tarkemmin hankittava palvelu sekä tarjoajille ja palvelulle asetettavat vaatimukset, jotka ovat ehdottomia vähimmäisvaatimuksia. Ehdottomien vähimmäisvaatimusten tulee toteutua koko sopimuskauden ajan ja palvelun laatua valvotaan säännöllisesti. Hankintalain 60 §:n ja 138 §:n mukaan hankintailmoitusta ei saa julkaista muualla ennen kuin se on julkaistu julkisten hankintojen internet-osoitteessa www.hankintailmoitukset.fi, joten tarjouspyyntöasiakirjoja ei julkaista internetissä esityksen liitteenä.

Tarjousten vertailu tehdään vain vähimmäisvaatimukset täyttävistä tarjouksista.

Tarjouksen valintaperusteena on kokonaistaloudellinen edullisuus, jonka perusteena on halvin hinta. Kokonaistaloudellisen edullisuuden perusteena käytetään halvinta hintaa, koska tarjouspyyntöasiakirjoissa on asetettu tarjoajille korkeat soveltuvuusvaatimukset ja palvelulle korkeat laadun vähimmäisvaatimukset.

Tarjoukset vertaillaan osa-alueittain. Hankinnan osa-alueiden palveluluokka 1:n hinnan painoarvo on 95 prosenttia ja palveluluokka 2:n 5 prosenttia. Näiden summasta muodostuu tarjousten vertailussa käytettävä vertailuhinta.

Hankintayksikkö valitsee kumpaankin hankinnan osa-alueeseen kokonaistaloudellisen edullisuuden perusteella yhden (1) palveluntuottajan. Mikäli tarjoaja jättää tarjouksen kumpaankin hankinnan osa-alueeseen, voi tarjoaja myös tulla valituksi molempiin.

Tehtävät sopimukset

Hankinnan sopimuskauden arvioitu aloitusajankohta on 15.8.2024. Ensimmäinen loma-ajan toiminnan jakso on 14.–18.10.2024. Sopimuskausi päättyy vuoden 2028 syysloman päättymiseen. Perussopimuskauden jälkeen on mahdollista tilaajan niin päättäessä jatkaa sopimusta yhdellä (1) enintään kahden (2) vuoden mittaisella optiokaudella.

Hankinnan arvioitu arvonlisäveroton kokonaisarvo on 1 712 000 euroa mahdollinen optiokausi mukaan laskettuna.

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala ei sitoudu mihinkään tiettyyn hankintamäärään, vaan palvelua hankitaan asiakkaiden tarpeen mukaisesti.

Hankintavaltuuksista päättäminen

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta on päättänyt 12.12.2023 § 260 sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan viranhaltijoiden hankintavaltuuksista siten, että perhe- ja sosiaalipalvelujen johtajan osalta vahvistettu hankintaraja on 500 000 euroa. Nyt tehtävällä päätöksellä lautakunta oikeuttaa perhe- ja sosiaalipalvelujen johtajan tekemään hankinnasta päätöksen, jonka laskennallinen arvo on enemmän kuin 500 000 euroa.

Hankinnasta solmittavien sopimusten allekirjoittaja

Helsingin kaupungin hallintosäännön 24 luvun 1 §:n 2 momentin mukaisesti lautakunnan päätösten perusteella tehtävät sopimukset allekirjoittaa esittelijä, ellei toimitelmin toisin päättä. Esittelijä pitää riittävänä, että sopimukset allekirjoittaa perhe- ja sosiaalipalvelujen johtaja.

Mikäli ilmenee tarvetta sopimuksen päättämiseen (irtisanomiseen tai purkamiseen), päätös on tehtävä riittävän nopeasti. Siksi on tarkoituksenmukaista, että myös sopimuksen päättämistä koskeva päätösvalta on perhe- ja sosiaalipalvelujen johtajalla.

Esittelijä

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Minna Eronen, ostopalvelupäällikkö, puhelin: 09 310 24859
minna.eronen(a)hel.fi
Maria Kirjavainen, johtava hankinta-asiantuntija, puhelin: 09 310 35993
maria.kirjavainen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Salassa pidettävä (HankL 1397/2016 60 §, 138 §)
- 2 Salassa pidettävä (HankL 1397/2016 60 §, 138 §)
- 3 Salassa pidettävä (HankL 1397/2016 60 §, 138 §)
- 4 Salassa pidettävä (HankL 1397/2016 60 §, 138 §)
- 5 Salassa pidettävä (HankL 1397/2016 60 §, 138 §)

Muutoksenhaku

A

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

14.05.2024

Asia/6

B

Oikaisuvaatimusohje, sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta

Otteet

Ote

Perhe- ja sosiaalipalvelut
Hankinta- ja sopimuspalvelut

Otteen liitteet

Esitysteksti
Esitysteksti

Päätöshistoria

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta 23.04.2024 § 82

14.05.2024

Asia/7

§ 96

Mielenterveysasiakkaiden asumispalvelujen hankinta

HEL 2024-005472 T 02 08 02 00

Päätös

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta päätti

A hyväksyä mielenterveysasiakkaiden asumispalvelun hankinnan keskeiset periaatteet ja ehdot sekä oikeuttaa sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan tekemään tarvittaessa tarjouspyyntöasiakirjoihin välttämättömiä, vähäisiä muutoksia.

B oikeuttaa sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan terveys- ja päihdepalvelujen johtajan

- tekemään hankintaa koskevat päätökset
- allekirjoittamaan hankintapäätöksen perusteella solmittavat sopimukset
- päättämään sopimusten irtisanomisista ja purkamisista.

Käsittely

Asumisen tuen päällikkö Taru Neiman oli kutsuttuna asiantuntijana.

Asiassa tehtiin seuraava vastaehdotus:

Vastaehdotus 1:

Jäsen Sinikka Vepsä: Mielenterveysasiakkaiden kaupungin omien asuntopalveluiden tuotantoa lisätään. Kaupungin omana asuntotuotantona ne ovat kustannustehokkaampia ja turvaavat paremmin jo ennestään heikommassa asemassa olevien asukkaiden asumisympäristön pysyvyyden tarpeen mukaisesti. Neljän vuoden välein toteutettu kilpailutuksen myötä mielenterveysasiakas saattaa joutua vaihtamaan asuntoa kilpailutuksen johdosta.

Jäsen Sinikka Vepsän vastaehdotus raukesi kannattamattomana.

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta päätti esittelijän ehdotuksen mukaisesti.

Esittelijä

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Mikko Tamminen, asumis-, kriisi- ja päihdepalvelujen johtaja, puhelin: 09 310 58655
mikko.tamminen(a)hel.fi
Maria Kirjavainen, johtava hankinta-asiantuntija, puhelin: 09 310 35993

14.05.2024

Asia/7

maria.kirjavainen(a)hel.fi

Liitteet

1	Salassa pidettävä (HankL 1397/2016 60 §, 138 §)
2	Salassa pidettävä (HankL 1397/2016 60 §, 138 §)
3	Salassa pidettävä (HankL 1397/2016 60 §, 138 §)
4	Salassa pidettävä (HankL 1397/2016 60 §, 138 §)
5	Salassa pidettävä (HankL 1397/2016 60 §, 138 §)

Muutoksenhaku

A	Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano
B	Oikaisuvaatimusohje, sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta

Otteet

Ote	Otteen liitteet
Asumis-, kriisi- ja päihdepalvelut	Esitysteksti
Hankinta- ja sopimuspalvelut	Esitysteksti

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Asumisen tuen päällikkö ***** on kutsuttuna asiantuntijana.

Hankinnan taustaa

Mielenterveysasiakkaiden asumispalveluita on hankittu terveys- ja päihdepalveluiden johtajan päätöksellä 15.11.2021 § 81. Sopimuskausi päättyy 31.12.2024.

Helsingin kaupungin sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala järjestää mielenterveysasiakkaiden asumispalveluita omana toimintana ja ostopalveluna.

Omana toimintana järjestetään 207 tuetun asumisen paikkaa. Lisäksi 17 asiakasta asuu toimeksiantosopimuksella perhehoidossa ja Auroran sairaala-alueen asumisyksiköissä on 132 asumispaikkaa. Omana toimintana järjestetään myös lähityötä omassa kodissa asuville.

Ostopalvelupaikkoja on noin 740.

Niemikotisäätiö tuottaa tuettua asumista ja yhteisöllistä asumista yhteensä 236 asumispaikkaa. Lisäksi Niemikotisäätiö tuottaa jälleenvuokrausasumista.

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala ostaa kaavaillulla sopimuskaudella arviolta noin 950 asumispaikkaa. Ostopalvelujen arvioitu nousu, johdetaan mahdollisen psykiatrisen sairaalatoiminnan siirtymisestä HUSille.

Hankinnan kohde

Mielenterveysasiakkaiden asumispalvelu on sosiaalihuoltolain 21 §:n mukaista asumispalvelua. Palvelua tarjotaan täysi-ikäisille, helsinkiläisille mielenterveysasiakkaille, joilla on arvioitu olevan pitkäkestoista tuen tarvetta. Asiakkailta voi esiintyä mielenterveyden häiriöiden lisäksi neuropsykiatrisia sairauksia, somaattisia sairauksia, päihdeongelmia ja sosiaalisia ongelmia.

Asumispalveluiden tehtävänä on tarjota asiakkaille heidän tarpeensa mukaisia palveluja, joita ovat ohjaus, tuki, hoiva ja huolenpito sekä koordinomaista asumista mielenterveyttä tukevassa ja toipumista edistävissä turvallisessa ympäristössä. Kilpailutettava mielenterveysasiakkaiden asumispalvelujen hankinta jakautuu kolmeen eri palveluun:

1. Tuettu asuminen
2. Yhteisöllinen asuminen
3. Ympäri vuorokautinen palveluasuminen.

Hankinnan yleiset edellytykset

Helsingin kaupunkistrategia ja sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan palvelustrategia on otettu palvelujen järjestämisessä huomioon. Hankinnan kohteena olevien palvelujen hankkiminen yksityiseltä palveluntuottajalta on tarpeen palvelujen tarkoituksenmukaiseksi järjestämiseksi ja asiakkaiden palvelutarpeisiin vastaavien palvelujen riittävän saataavuuden takaamiseksi Helsingin kaupungilla. Tilaaja on huomionnut hankintaa määritellään sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain (612/2021, jäljempänä sote-järjestämislaki) vaatimukset palveluiden järjestämisvastuusta ja asiakkaiden palveluiden yhdenvertaisesta toteutumisesta. Hankinnan tavoitteena on tuottaa mielenterveysasiakkaiden asumispalveluja Helsingin kaupungin asiakkaiden tarpeita vastaavasti sekä erilaiset palvelutarpeet riittävästi huomioiden.

Hankinnan kohteena on Helsingin kaupungin sosiaali-, terveys ja pelastustoimialan järjestämisvastuulle kuuluvien sosiaalihuoltolain mukaisten mielenterveysasiakkaiden asumispalvelujen tuottaminen.

Hankinta täyttää sote-järjestämislain 12 §:ssä asetetut edellytykset palvelujen hankkimiseksi yksityisiltä palveluntuottajilta ja on myös tarkoituksenmukaista tehtävien hoitamiseksi kyseisessä pykälässä tarkoitetulla tavalla. Helsingin kaupungin sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala kykenee toteuttamaan sote-järjestämislain 8 §:ssä säädetyn järjestämisvastuunsa ja palvelutoiminnan jatkuvuuden.

Tilaaaja varmistaa palveluntuottajan kanssa tehtävällä sopimuksella sote-järjestämislain 15 §:ssä asetetut vaatimukset. Tilaaaja seuraa sopimuskaudella palvelun tuottamista ja sopimusveloitteiden täyttämistä. Tilaaaja on varautunut palveluiden jatkuvuuden hallintaan sekä potentiaalisimpiin häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin. Laissa sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnasta (741/2023) 6 §:ssä säädetään palveluntuottajan yleisistä edellytyksistä ja 7 §:ssä palveluntuottajan luotettavuuden toteamisesta.

Tarjouskilpailu

Mielenterveysasiakkaiden asumispalvelujen hankinnan arvo ylittää lain julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista (1397/2016 myöhemmin hankintalaki) liitteen E tarkoittaman sosiaali- ja terveyspalvelujen kynnsarvon.

Hankinnasta järjestetään tarjouskilpailu hankintalain mukaisella avoimella menettelyllä.

Hankinta on jaettu tarkoituksenmukaisiin osa-alueisiin. Osa-alueet määräytyvät asiakkaaseen kohdistettavan välillisen ja välittömän työn kautta.

Tarjouksen valintaperusteena on kokonaistaloudellinen edullisuus, jonka perusteena on halvin hinta. Kokonaistaloudellisen edullisuuden perusteena käytetään halvinta hintaa, koska tarjouspyyntöasiakirjoissa on asetettu tarjoajille korkeat soveltuvuusvaatimukset ja palvelulle korkeat laadun vähimmäisvaatimukset. Kun kaikki nämä tarjouspyynnön vaatimukset täyttyvät, tarjouspyynnön mukaisen tarjouksen tehneet tarjoajat valitaan puitejärjestelyn palveluntuottajiksi. Palveluntuottajat asetetaan puitejärjestelyyn ensisijaisuusjärjestykseen palveluittain (hankinnan osa-alueittain) hinnan perusteella.

Puitejärjestelyn sisällä tilaaaja tekee päätöksen asiakaskohtaisen palvelun valinnasta kyseistä palvelua koskevan sosiaalihuollon lainsäädännön edellytysten mukaisesti (katso hankintalaki 108 §). Mikäli asiakkaan tarpeeseen vastaavia, samanveroisia palveluntuottajia on kyseisessä palvelussa (osa-alueessa) useita, toteutetaan valinta puitejärjestelyn ensisijaisuusjärjestyksen mukaisesti. Palveluntuottajia kohdellaan palvelun valinnassa tasapuolisesti ja syrjimättömästi.

Esityksen liitteinä (1–5) olevissa tarjouspyyntöasiakirjoissa määritellään tarkemmin hankintamenettelyn periaatteet, hankittava palvelu sekä tarjoajille ja palvelulle asetettavat vaatimukset, jotka ovat ehdottomia vähimmäisvaatimuksia. Ehdottomien vähimmäisvaatimusten tulee toteutua koko sopimuskauden ajan, ja palvelun laatua valvotaan säännöllisesti sopimuskauden aikana.

Hankintalain 60 §:n ja 138 §:n mukaan hankintailmoitusta ei saa julkaista muualla ennen kuin se on julkaistu julkisten hankintojen internet-osoitteessa www.hankintailmoitukset.fi, joten tarjouspyyntöasiakirjoja ei julkaista internetissä esityksen liitteenä.

Sopimus

Hankinnan sopimuskausi on neljän vuoden mittainen, ja se on suunniteltu alkavaksi 1.1.2025. Sopimuskausi päättyy 31.12.2026, vaikka sopimuskauden alkamisajankohta siirtyisi. Tilaajalla on oikeus jatkaa sopimuskautta kahdella (2) enintään yhden (1) vuoden mittaisella optiokaudella. Tilaaja päättää optiokauden käyttöönotosta kuusi (6) kuukautta ennen optiokauden alkamista.

Hankinnan arvioitu arvonlisäveroton kokonaisarvo, laskettuna hankintamenettelyn kokonaiskestolle optiokaudet mukaan lukien, on 186 360 000 euroa.

Tilaaja ei sitoudu mihinkään tiettyyn hankintamäärään, vaan palvelua hankitaan asiakkaiden tarpeen mukaisesti.

Hankintavaltuuksista päättäminen

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta on päättänyt 12.12.2023 § 260 toimialan viranhaltijoiden hankintavaltuuksista siten, että terveys- ja päihdepalvelujen johtajan osalta vahvistettu hankintaraja on 500 000 euroa. Nyt tehtävällä päätöksellä lautakunta oikeuttaa terveys- ja päihdepalvelujen johtajan tekemään hankinnasta päätöksen, jonka laskennallinen arvo on enemmän kuin 500 000 euroa.

Sopimuksen allekirjoittaja

Helsingin kaupungin hallintosäännön 24 luvun 1 §:n 2 momentin mukaisesti lautakunnan päätösten perusteella tehtävät sopimukset allekirjoittaa esittelijä, ellei toimielin toisin päättä.

Mikäli ilmenee tarvetta sopimuksen päättämiseen (irtisanomiseen tai purkamiseen), päätös on tehtävä riittävän nopeasti. Siksi on tarkoituksenmukaista, että myös sopimuksen päättämistä koskeva päätösvalta on terveys- ja päihdepalvelujen johtajalla.

14.05.2024

Asia/7

Esittelijä

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Mikko Tamminen, asumis-, kriisi- ja päihdepalvelujen johtaja, puhelin: 09 310 58655
mikko.tamminen(a)hel.fi
Maria Kirjavainen, johtava hankinta-asiantuntija, puhelin: 09 310 35993
maria.kirjavainen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Salassa pidettävä (HankL 1397/2016 60 §, 138 §)
- 2 Salassa pidettävä (HankL 1397/2016 60 §, 138 §)
- 3 Salassa pidettävä (HankL 1397/2016 60 §, 138 §)
- 4 Salassa pidettävä (HankL 1397/2016 60 §, 138 §)
- 5 Salassa pidettävä (HankL 1397/2016 60 §, 138 §)

Muutoksenhaku

- A Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano
- B Oikaisuvaatimusohje, sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta

Otteet

Ote Asumis-, kriisi- ja päihdepalvelut
Hankinta- ja sopimuspalvelut

Otteen liitteet Esitysteksti
Esitysteksti

14.05.2024

Asia/8

§ 97

Toimintaterapian palvelusetelin arvon muuttaminen

HEL 2024-005181 T 06 00 00

Päätös

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Johtava kuntoutussuunnittelija Eva Englund oli kutsuttuna asiantuntijana.

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta jätti asian yksimielisesti pöydälle jäsen Matti Niirasen ehdotuksesta.

Esittelijä

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Eva Englund, johtava kuntoutussuunnittelija, puhelin: 09 310 50970
eva.englund(a)hel.fi

Liitteet

1 Toimintaterapia palvelukuvaus

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta vahvistaa toimintaterapian palvelusetelin arvot alla olevan mukaisesti (alv 0 %) 10.6.2024 alkaen.

Lasten toimintaterapia 45 min vastaanotolla	82 euroa
Lasten toimintaterapia 60 min vastaanotolla	103 euroa
Lasten toimintaterapia 60 min lapsen toimintaympäristössä	139 euroa
Lasten toimintaterapia 90 min lapsen toimintaympäristössä	188 euroa
Sensorisen integraation terapia (SI-terapia) 60 min vastaanotolla	134 euroa
Lasten toimintaterapia 45 min, etäterapia	66 euroa
Aikuisten toimintaterapia 60 min vastaanotolla	98 euroa

Aikuisten toimintaterapia 60 min aikuisen toimintaympäristössä	134 euroa
Aikuisten toimintaterapia 90 min aikuisen toimintaympäristössä	180 euroa
Aikuisten toimintaterapia 45 min, etäterapia	59 euroa

Lisäksi sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta päättää, että palvelusetelitoiminnassa täysi-ikäiselle asiakkaalle voi tulla maksettavaksi omavastuuosuus. Omavastuuosuudella tarkoitetaan sitä osuutta yksityisen palveluntuottajan tuottaman palvelun hinnasta, jota kunnan myöntämän palvelusetelin arvo ei kata ja joka jää asiakkaan maksettavaksi. Palvelusetelin yhteydessä ei peritä asiakasmaksua.

Toimintaterapian palvelusetelissä täysi-ikäisen asiakkaan käyntikohtainen omavastuuosuus on korkeintaan 30 euroa.

Esittelijän perustelut

Johtava kuntoutussuunnittelija ***** on kutsuttuna asiantuntijana.

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti 19.12.2017 § 343, että palveluseteli on 19.1.2018 alkaen yksi toimintaterapian järjestämistapa ja vahvisti toimintaterapian palvelusetelien arvot seuraavasti:

Lasten toimintaterapia 45 min vastaanotolla	80 euroa
Lasten toimintaterapia 60 min vastaanotolla	100 euroa
Lasten toimintaterapia 60 min lapsen toimintaympäristössä	135 euroa
Lasten toimintaterapia 90 min lapsen toimintaympäristössä	180 euroa
Sensorisen integraation terapia (SI-terapia) 60 min vastaanotolla	130 euroa
Aikuisten toimintaterapia 60 min vastaanotolla	95 euroa
Aikuisten toimintaterapia 60 min aikuisen toimintaympäristössä	130 euroa
Aikuisten toimintaterapia 90 min aikuisen toimintaympäristössä	175 euroa

Perustelut palvelusetelin arvon muuttamiselle

Palvelusetelin arvot on vahvistettu edellisen kerran vuonna 2018. Arvo perustui silloisten sosiaali- ja terveystoimialan kilpailutettujen hintojen, Helsingissä ja muissa kunnissa tarjolla olevien palvelujen ja ostopalvelujen hintojen vertailuun. Palvelusetelin arvoa ei ole päivitetty vuoden 2018 jälkeen. Yleinen kustannustaso ja palvelujen tuottamisen kustannukset ovat nousseet vuodesta 2018, eikä nykyinen arvo ole enää riittävä korvaamaan palvelun tuottamisen kustannuksia.

Palvelusetelin arvo ja palvelukuvaus

Toimintaterapian palvelusetelin arvoksi esitetään Helsingin kaupungin sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan oman toimintaterapian palvelutuotannon kustannusten, ostopalvelun ja muiden kuntien palvelusta maksettavien hintojen vertailuun perustuen seuraavia arvoja (alv 0 %):

Lasten toimintaterapia 45 min vastaanotolla	82 euroa
Lasten toimintaterapia 60 min vastaanotolla	103 euroa
Lasten toimintaterapia 60 min lapsen toimintaympäristössä	139 euroa
Lasten toimintaterapia 90 min lapsen toimintaympäristössä	188 euroa
Sensorisen integraation terapia (SI-terapia) 60 min vastaanotolla	134 euroa
Lasten toimintaterapia 45 min, etäterapia	66 euroa
Aikuisten toimintaterapia 60 min vastaanotolla	98 euroa
Aikuisten toimintaterapia 60 min aikuisen toimintaympäristössä	134 euroa
Aikuisten toimintaterapia 90 min aikuisen toimintaympäristössä	180 euroa
Aikuisten toimintaterapia 45 min, etäterapia	59 euroa

Toimintaterapian palveluseteliin on uutena palvelusisältönä lisätty sekä lapsi- että aikuisasiakkaiden yksilöllinen etäterapia. Etäterapian välityksellä voidaan toteuttaa esimerkiksi kuntoutujan arkeen osallistuvien henkilöiden ja lähiverkoston ohjaaminen.

Kustannusvaikutukset

Toimintaterapian palvelusetelin arvon muutos vaikuttaa palvelun järjestämiskustannuksiin. Vuonna 2023 toimintaterapiaa järjestettiin palvelusetelillä noin 400 000 eurolla. Palvelusetelin arvon korotus aiheuttaa

14.05.2024

Asia/8

noin 17 000 euron vuosittaisen kustannusten nousun palvelun järjestämisessä.

Palvelusetelistä päättäminen Helsingissä

Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä annetun lain (569/2009) 4 §:n mukaan hyvinvointialue päättää ne sosiaali- ja terveysterveyst, joiden järjestämisessä se käyttää palveluseteliä.

Hallintosäännön 18 luvun 1 §:n 1 kohdan mukaan sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta päättää tai hyväksyy perusteet ja rajat, joiden mukaan viranhaltija päättää palvelusetelin käyttämisestä sekä palvelusetelin arvon vahvistamisesta.

Hallintosäännön 18 luvun 3 §:n 2 momentin 7 kohdan mukaan sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja päättää palveluntuottajille asetettavista vaatimuksista ja viranhaltijoista, jotka hyväksyvät palveluntuottajat.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Palvelusetelin käyttö tuottamistapana parantaa sosiaali- ja terveysterveyst palvelujen saatavuutta, monipuolistaa palvelutuotantoa sekä edistää kunnan ja yksityisten palveluntuottajien yhteistyötä.

Palvelusetelien käyttö oman tuotannon tukena lisää helsinkiläisten ja heidän perheidensä terveyttä ja hyvinvointia sekä valinnan mahdollisuuksia sosiaali- ja terveysterveyst palveluissa.

Esittelijä

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Eva Englund, johtava kuntoutussuunnittelija, puhelin: 09 310 50970
eva.englund(a)hel.fi

Liitteet

1 Toimintaterapia palvelukuvaus

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta

Otteet

Ote
Sairaala-, kuntoutus- ja hoiva-
palvelut

Otteen liitteet
Esitysteksti

14.05.2024

Asia/8

Kehitysvammaopoliinikka

Esitysteksti

14.05.2024

Asia/9

§ 98

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle sosiaali- ja potilasasiamiesten selvityksestä vuodelta 2023

HEL 2024-004795 T 00 01 07

Lausunto

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta ei kuullut asiassa kutsuttuja asiantuntijoita.

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta jätti asian yksimielisesti pöydälle jäsen Ahto Apajalahden ehdotuksesta.

Esittelijä

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Tove Munkberg, yksikön päällikkö, puhelin: 09 310 40654
tove.munkberg(a)hel.fi

Liitteet

1 Sosiaali- ja potilasasiamiesten selvitys 2023

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon sosiaali- ja potilasasiamiesten selvityksestä vuodelta 2023:

”Vuoden 2023 loppuun asti sosiaali- ja potilasasiamiesten tehtävät määriteltiin laissa potilaan asemasta ja oikeuksista (785/1992) sekä laissa sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista (812/2000). Helsingissä sosiaali- ja potilasasiamiesten tehtävät on yhdistetty vuonna 2017. Laki potilasasiavastaavista ja sosiaaliasiavastaavista (739/2024) on tullut voimaan 1.1.2024.

Sosiaaliamiehen lakisääteisenä tehtävänä on seurata sosiaalihuollon asiakkaan aseman ja oikeuksien kehittymistä kunnassa ja antaa siitä vuosittain selvitys kaupunginhallitukselle. Potilasiamiehellä ei ole

vastaavaa veloitetta. Vuodesta 2018 alkaen asiamiestoiminnasta on annettu yhteinen sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja koskeva selvitys.

Sosiaali- ja potilasasiamiesten selvityksessä (liite 1) tarkastellaan asiamiehille tulleiden yhteydenottojen määriä ja aiheita sekä tuodaan esiin asiakkaiden havaintoja palvelujen toimivuudesta. Lisäksi selvitykseen sisältyy tietoa sosiaali- ja terveystoimeen tulleista muistutuksista ja kanteluista.

Selvitys on tärkeä keino asiakkaiden kokemusten näkyväksi tekemisessä. Selvityksessä esiin nousseita kehittämiskohteita hyödynnetään tehtäessä toimialan toimintasuunnitelmia ja kehitettäessä palveluja.

Asiamiesten selvityksen ohella tietoa palveluiden toimivuudesta saadaan muidenkin lähteiden kautta. Tietoa palveluista kerätään muun muassa palautteiden, turvallisuuspoikkeamien, muistutusten ja kanteluiden, sosiaalisen raportoinnin sekä muun asiakaskokemustiedon perusteella.

Tässä lausunnossa on nostettu keskeisempiä havaintoja asiamiesten selvityksestä. Liitteenä olevassa selvityksessä on kuvattu havaintoja yksityiskohtaisemmin.

Yhteydenottojen määrät ja syyt

Yhteydenottojen määrä ja syyt ovat pysyneet varsin muuttumattomina viime vuodet. Sosiaali- ja potilasasiamiehiin otetaan yhteyttä tilanteissa, joissa esiintyy tyytymättömyyttä palveluihin tai tarvetta tiedolle asiakkaan ja potilaan oikeuksista sosiaali- ja terveydenhuollossa tai varhaiskasvatuksessa. Sosiaali- ja potilasasiamiehen rooli on neuvova, ohjaava sekä puolueeton. Sosiaali- ja potilasasiamies ei tee päätöksiä, myönnä etuuksia eikä ota kantaa lääketieteelliseen hoitoon.

Sosiaali- ja potilasasiamiehiin otettiin vuonna 2023 yhteyttä 2470 kertaa. Vuonna 2022 yhteydenottoja oli 2053. Useimmiten (74 %) asiamieheen otti yhteyttä asianosainen itse. Lähes viidenneksessä (22 %) kontakteista yhteydenottaja oli omainen tai läheinen. Lopuissa 4 prosentissa yhteydenotto tuli henkilökunnalta tai muulta viranomaiselta tai kolmannen sektorin edustajalta.

Hieman alle puolet (48 %) yhteydenotoista koski terveys- ja päihdepalveluita ja lähes viidennes (16 %) kohdistui perhe- ja sosiaalipalveluihin. Sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalveluja koskevia yhteydenottoja oli 12 %. Viidennes yhteydenotoista koski muuta kuin Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveystoimea. Kontakteista 11 % koski Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiriä (HUS), 3 % Kelaa ja 5 % sosiaali- ja ter-

veydenhuollon yksityisiä palveluntuottajia. Varhaiskasvatusta koskevia yhteydenottoja oli yhdeksän kappaletta.

Terveys- ja päihdepalvelut

Yleisimmät syyt terveys- ja päihdepalvelujen yhteydenotoissa koskivat tyytymättömyyttä hoitoon, hoitoon pääsyyn, kohteluun ja oikeusturva-neuvonnan tarvetta.

Yhteyden saaminen terveysasemille koettiin hankalaksi ja takaisinsoiton viive pitkäksi. Lisäksi lääkärin vastaanottoajoille ei päästy. Yhteydenottajat olivat tyytymättömiä kohteluun.

Suun terveydenhuoltoa koskevat yleisimmät yhteydenoton aiheet olivat tyytymättömyys hoitoon, epäily lääke- tai potilasvahingosta, asiakasmaksut ja vahingonkorvaukset. Tyytymättömyyttä aiheutti myös pitkät odotusajat ja tiedonanto esimerkiksi palvelusetelin toimintaperiaatteesta ja vaikutuksesta asiakasmaksuihin. Verrattuna edellisiin vuosiin yhteydenoton saamisen ongelmat vaikuttivat vähentyneen huomattavasti.

Psykiatria- ja päihdepalveluissa yhteydenotot koskivat tyytymättömyyttä hoitoon, tahdosta riippumattoman hoidon päätökseen sekä tiedon tarvetta käytettävissä olevista oikeusturvakeinoista. Psykiatrisen hoidon tilaa, psykiatrisen hoidon menetelmiä sekä psykiatriin tutkimuksiin pääsyä kritisoitiin. Yhteydenottajat pitivät negatiivisena, että psykiatrisen sairaala- ja avohoito perustui lähes ainoastaan lääkehoitoon, jota käytettiin jopa hoidon jatkumisen ehtona tai perusoikeuksia rajoittavien toimenpiteiden vaihtoehtona. Yhteyttä ottaneet potilaat kokivat, että hoitovastuun siirtyminen psykiatrisesta erikoissairaanhoidon yksiköstä terveysasemille heikensi hoidon laatua ja sujuvuutta.

Perhe- ja sosiaalipalvelut

Perhe- ja sosiaalipalveluiden yhteydenotoissa nousi esiin tyytymättömyys palveluun ja viranhaltijan päätökseen tai sen puuttumiseen.

Lastensuojelun ja perhesosiaalityön yhteydenottajat olivat yleensä vanhemmat tai muut perheen jäsenet, harvemmin lapsi tai nuori itse. Yhteydenottojen yleisimmät aiheet olivat tyytymättömyys palveluun, tyytymättömyys viranhaltijan päätökseen, kuulluksi tuleminen, oikeusturvakeinot, riittämätön tiedonsaanti sekä rekisteröidyn oikeudet. Yhteydenotoissa koettiin myös ongelmia yhteyden saamisessa vastuutyöntekijään tai esihenkilöön.

Nuorten palvelujen ja aikuissosiaalityön yhteydenottojen yleisimmät syyt olivat tyytymättömyys viranhaltijan päätökseen ja palveluun. Yleensä yhteydenottaja oli asianomainen itse. Yhteydenottajilla oli tie-

don tarvetta oikeuksistaan. Yhteydenottajat kokivat vastuutyöntekijän tai esihenkilön tavoittamisen hankalaksi. Yhteydenotoissa koettiin myös työntekijöiden asenteet tylyksi ja välinpitämättömäksi.

Vammaispalveluja koskevat yleisimmät yhteydenoton syyt olivat tyytymättömyys palveluun, tyytymättömyys viranhaltijan päätökseen ja tiedon tarve oikeusturvakeinoista. Vammaispalveluita koskevista yhteydenotoista joka toinen tuli vammaisen henkilön vanhemmalta, läheiseltä, kolmannen sektorin edustajalta tai henkilökunnan jäseneltä kuten avustajalta, sosiaalityöntekijältä tai muulta viranomaiselta. Yhteydenottajat kokivat, ettei vammaispalveluista annettu riittävästi tietoa saatavilla olevista ja asiakkaille kuuluvista palveluista.

Neuvolapalveluiden yhteydenotot koskivat tyytymättömyyttä raskauden aikaisen hoidon ja seurannan toteutumiseen, lapsen kasvun ja seurannan toteutumiseen sekä kohteluun hoidon aikana. Lisäksi kritisoitiin sitä, ettei aikaa neuvolalääkärille saanut tai sitä piti odottaa pitkään.

Sairaala-, kuntoutus ja hoivapalvelut

Sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalveluissa yhteydenotoista lähes puolet koski Helsingin sairaaloita ja loput noin puolet yhteydenotoista jakaantuivat melko tasaisesti arviointitoiminnan, kotihoidon ja seniorikeskusten kesken. Yleisimmät yhteydenoton aiheet olivat tyytymättömyys hoitoon, palveluun sekä kohteluun.

Helsingin sairaalaan liittyvissä yhteydenotoissa oltiin tyytymättömiä myös tiedonsaantiin ja omaisten tiedonsaantioikeuteen, lääkitykseen, kivunhoitoon ja itsemääräämisoikeuteen. Lisäksi kotiutukseen liittyvissä asioissa otettiin yhteyttä.

Kotihoidossa omaiset ottivat yhteyttä asiamieheen tilanteissa, joissa he kokivat, että asiakas oli liian huonokuntoinen pärjätäkseen kotona, jolloin omaiselle syntyi huoli läheisen turvallisuudesta ja pärjäämisestä.

Muistutukset ja kantelut

Vuonna 2023 sosiaali- ja terveystoimeen tehtiin yhteensä 1070 muistutusta ja kantelua, mikä oli lähes sama määrä kuin edellisenä vuonna. Muistutuksista ja kanteluista kohdistui terveys- ja päihdepalveluihin 46 %, perhe- ja sosiaalipalveluihin 30 % ja sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalveluihin 24 %.

Muistutusten ja kanteluiden aiheet olivat yhteneväisiä sosiaali- ja potilasasiamiesten yhteydenottojen kanssa.

Huomioita

Hoitotakuuta koskeva sääntely tiukentui syyskuussa 2023. Yhteydenottojen perusteella ei vielä kaikilta osin onnistuta hoitotakuun toteuttamisessa. Hoitoon ei päässyt aina hoitotakuun määräajassa.

Potilaiden ja asiakkaiden keskeisenä oikeutena on osallistua oman hoidonsa tai palvelunsa suunnitteluun ja toteutukseen sekä saada tietoa omasta hoidostaan tai palvelustaan. Potilasta on hoidettava yhteisymmärryksessä hänen kanssaan ja jos potilas kieltäytyy tietystä hoidosta tai hoitotoimenpiteestä, on häntä mahdollisuuksien mukaan hoidettava yhteisymmärryksessä muulla lääketieteellisesti hyväksyttävällä tavalla. Yhteydenottojen perusteella potilaiden ja asiakkaiden tiedonsaannissa ja osallisuudessa sekä omaisten osallisuudessa on parannettavaa eri palveluissa, sillä riittämätön tiedonsaanti oli useita palveluja koskien yleinen syy olla yhteydessä sosiaali- ja potilasasiamieheen.

Sosiaalihuollon tulee perustua kirjalliseen päätökseen, johon asiakkaalla on halutessaan mahdollisuus hakea muutosta. Kirjallisen päätöksen saaminen on erityisen tärkeä tilanteessa, jossa asiakkaalle ei myönnetä hakemaansa palvelua tai tukitoimea, tai se myönnetään vain osittain. Jos asiakas ei saa kirjallista päätöstä, ei hänellä ole mahdollisuutta käyttää lakisääteisiä muutoksenhakukeinojaan. Tämä on merkittävä asiakkaiden oikeuksia ja asemaa heikentävä tekijä. Kaikissa palveluissa tulisikin varmistaa, että asiakkaat saavat kirjalliset päätöksen hake mistaan palveluistaan.

Asiakkaiden kokemuksia hyödynnetään systemaattisesti palvelujen kehittämisessä

Toimialalla seurataan asiakaspalautteita ja asiakaskokemusta monin eri tavoin. Hel.fi-verkkosivuilla julkaistaan neljä kertaa vuodessa kooste saaduista palautteista ja asiakaskokemuksen kehittymisestä. Asiamiesten selvitys on yksi osa tätä kokonaisuutta.

Tulleiden palautteiden, muistutusten ja kanteluiden perusteella palveluja parannetaan ja kehitetään jatkuvasti.

Yhteydensaantia terveysasemille ja vastaanotoille pääsyä parannettiin muun muassa laajentamalla chat-palvelun aukioloa ja lisäämällä moniammatillista yhteistyötä. Hoidon tarpeen arviointiin liittyvää osaamista vahvistettiin.

Suun terveydenhuollossa on kehitetty palvelusetelitoimintaa yhteistyössä asiakkaiden kanssa. Hoitoon pääsyä on parannettu muun muassa toimintaa kehittämällä, palveluostoilla sekä henkilöstön pito- ja vetovoimatekijöihin panostamalla. Asiakasmaksujen näkyvyyttä hammashoidon verkkosivuilla on parannettu.

Psykiatria- ja päihdepalveluissa toteutettiin organisaatiomuutos. Muutoksen yhteydessä kokonaisuus jaettiin kahteen palveluun, psykiatriaan sekä asumis-, kriisi- ja päihdepalveluihin. Muutoksen tarkoitus on parantaa asiakkaiden palvelujen saatavuutta sekä vahvistaa hoidon ja palvelun laadullista kehittämistä. Asiakaspalautteita hyödynnetään toiminnan kehittämisessä edelleen. Palautteet käsitellään toimintayksiköissä, joita ne koskevat.

Perhe- ja sosiaalipalveluiden muistutusten ja kanteluiden systemaattista käsittelyä on kehitetty osana omavalvonnan prosesseja ja toimintatapoja.

Lapsiperheiden hyvinvointi ja terveys -palvelussa muistutusten ja kanteluiden käsittely on osa palvelujen jatkuvaa parantamista esimerkiksi perheoikeudellisissa palveluissa. Kanteluiden ja muistutusten perusteella lastensuojelussa on tarkastettu toimintakäytänteitä ja kehitetty henkilöstön osaamista. Lastensuojelun asiakkaiden päivystystoimintamallin avulla on lisätty työntekijöiden tavoitettavuutta.

Nuorten palveluissa ja aikuissosiaalityössä on käynnistetty vastaanottopalvelupalvelujen keskitetty malli palvelujen saatavuuden parantamiseksi ja työntekijöiden tavoittamiseksi.

Vammaispalveluissa on kehitetty vammaisneuvonnan kokonaisuutta tavoitteena tarjota matalan kynnyksen palvelua ja ohjausta.

Sairaala- kuntoutus- ja hoivapalveluissa eri kanavien kautta tulleita asiakkaiden ja omaisten palautteita käydään säännöllisesti läpi ja otetaan huomioon kehittämisessä. Asiakaskokemus on yksi kotihoidon keskeisiä strategisia painopisteitä, ja asiakaspalautteet ohjaavat sekä palvelun että henkilöstön osaamisen kehittämistä.

Helsingin sairaalassa on panostettu erityisesti asiakkaan itsemääräämisoikeuden vahvistumiseen. Osastotunneilla käsitellään säännöllisesti asiakaspalautteista nousseita teemoja ja henkilökuntaa on kannustettu kuluneen vuoden aikana erityisesti saattohoitopassikoulutuksiin.

Seniorikeskuksissa hygienia, ravitsemus ja lääkehoito ovat jatkuvia henkilöstön osaamisen kehittämisen alueita. Nämä teemat on huomioitu omavalvontasuunnitelmassa ja niille on mittaroidut tavoitteet toimintasuunnitelmassa. Päivystyksellisten tilanteiden toimintaohje ja mobiilisovellus ovat henkilöstön käytössä ja henkilöstöä koulutetaan jatkuvasti päivystyksellisten tilanteiden hallintaan. Aito kohtaaminen ja asiakkaan näkemyksen kuuleminen ovat kehittämisen keskeisiä painopistealueita.

Arviointitoiminnassa seurataan jatkuvasti työnkulkuja ja kehitetään toiminnan ripeyttä sekä henkilöstön kommunikaatio-osaamista päätösten

14.05.2024

Asia/9

viestinnässä. Kaikki päätösprosessit pyritään toteuttamaan huolellisesti, inhimillisesti ja asiakasta kuunnellen."

Esittelijän perustelut

Yksikön päällikkö ***** ja hallintopäällikkö ***** ovat kutsuttuina asiantuntijoina.

Kaupunginkanslia on pyytänyt sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnalta lausuntoa kaupunginhallitukselle vuotta 2023 koskevasta sosiaali- ja potilasasiamiesten selvityksestä 21.5.2024 mennessä.

Esittelijä

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Tove Munkberg, yksikön päällikkö, puhelin: 09 310 40654
tove.munkberg(a)hel.fi

Liitteet

1 Sosiaali- ja potilasasiamiesten selvitys 2023

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala
Kanslia

§ 99

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle koskien hallituksen esitystä lasten ja nuorten terapiatakuun toteuttamiseksi

HEL 2024-006221 T 03 00 00

Lausunto

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta jätti asian yksimielisesti pöydälle jäsen Oula Silvennoisen ehdotuksesta.

Esittelijä

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Mia Tuokko, psykiatrian johtajapsykiatri, puhelin: 09 310 20907
mia.tuokko(a)hel.fi
Terhi Pippuri, perhepalvelujen johtaja, puhelin: 09 310 46012
terhi.pippuri(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Lausuntopyyntö 29.4.2024, saate
- 2 Lausuntopyyntö 29.4.2024
- 3 Lausuntopyynt 29.4.2024, liite, esitysluonnos (su)
- 4 Lausuntopyynt 29.4.2024, liite, esitysluonnos (ru)

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon koskien hallituksen esitystä lasten ja nuorten terapiatakuun toteuttamiseksi:

"Kysymys (2): Toteuttaako ehdotettu säädöskokonaisuus tavoitetta lasten ja nuorten mielenterveyden varhaisen vaiheen tuen ja hoidon saatavuuden parantamisesta perustason palveluissa?

Esitetyn lainsäädännön piiriin kuuluvat lyhytpsykoterapia ja muut psykososiaaliset menetelmät muodostaisivat osan perustason sosiaali- ja terveydenhuollon mielenterveystyön palveluista, ja niihin ohjautuisi osa

hoitoa ja tukea tarvitsevista lapsista, nuorista ja perheistä. Tarkoituksena on, että takuun piiriin kuuluvia menetelmiä hyödynnettäisiin yksilöllisen tarpeen mukaan, eli niitä ei sovellettaisi tilanteissa, joissa kevyempi tuki riittäisi, eikä myöskään liian vaikeisiin tilanteisiin.

Erikoissairaanhoidon vastaisi edelleen vakavien mielenterveyshäiriöiden tutkimuksesta ja hoidosta. Perustasolla tarjottava varhainen tuki ja hoito todennäköisesti vähentäisivät erityistason palvelujen tarvetta.

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta toteaa, että lasten ja nuorten psykososiaalisia interventioita tulee olla laajasti saatavilla siellä, missä lapsia, nuoria ja heidän perheitään tavataan. Tällöin lapset ja nuoret voivat saada joustavasti heidän tarpeisiinsa soveltuvaa tukea, mikä vahvistaa palveluiden asiakaslähtöisyyttä. Lapset ja nuoret itse toivovat saavansa hoitoa mielenterveysongelmiinsa lähipalveluna kouluympäristössä. Tällä hetkellä perustasolla ja erikoissairaanhoidossa erilaiset lasten ja nuorten psykososiaaliset interventiot ovat osa normaalitoimintaa.

Lakiluonnoksen tarkoitus on hyvä, ja tilanneanalyysi on uskottava. Näistä johdetut toimet ovat erittäin yksilökeskeisiä, mikä on pulmallista erityisesti alle kouluikäisten ja alakouluikäisten osalta. Lapsen oireilu on usein vahvasti sidoksissa vanhempien oireiluun ja perheen kokonaistilanteeseen. Esimerkiksi erotilanne perheessä, koko perhettä kohdanneen muu kriisitilanne tai vanhemman oman traumataustan tai muun ylisukupolvisen siirtymän heijastuminen lapsen pelko-oireina tai käytösoireina edellyttävät perhekohtaista arviota ja työskentelyä. Tällöin ei ole tarkoituksenmukaista aloittaa lapsen yksilöllisellä pelko-oireen interventiolla, mikä tässä esityksessä ei tule huomioiduksi.

Myöskään psykososiaalisten vanhemmuusinterventioiden toteuttaminen ei välttämättä ole mahdollista ilman arkea vahvistavia sosiaalipalveluja. Myös lapsen koulutilanne voi vaikuttaa oireiluun. Keskeistä on kiinnittää huomiota oireilun taustalla oleviin syihin ja niiden ratkaisemiseen.

Lakiesitys onkin hyvin menetelmäkeskeinen. Tiukat aikarajat ja niiden seuraaminen korostuvat. On huomioitava, että psykososiaaliset interventiot ovat osa laajempaa kokonaisuutta, joka lasten ja nuorten osalta merkitsee työskentelyä koko perheen kanssa. Lapsen ja perheen tukemisessa tulee huomioida systeminen työskentely.

Lakiesitys koskee 0–23-vuotiaita. Näin suuri ikäluokka on hyvin haasteellinen lähtökohta. Pienten lasten näkökulmasta keskeistä olisi kannustaa lapsia puhumaan ja turvautumaan omiin vanhempiinsa. Voidaan kysyä, onko määrämuotoinen interventio tilanteessa vaikuttavin. Jos perustason palveluissa 28 vuorokauden terapiatakuu toteutuu, ja

todetaan että apu ei ole riittävää, vaan tarvitaan jatkohoitoon ohjaus, mitä tavoitteita ajallisesti asetetaan palveluiden saamiselle? Miten eri palvelut yhteensovitetaan, ja kuka tukee asiakasta palveluketjussa eri tapahtumisen välillä? Peruspalvelun ja erikoissairaanhoidon välille tulee laatia yhteiset kriteerit ja hoidon porrastus. Opiskeluterveydenhuoltoon kohdistuu odotuksia erikoissairaanhoidossa määrätyn lääkityksen seurannasta, kun hoitosuhde päättyy erikoissairaanhoidossa. Tähän tarvitaan yhteistyötä ja jatkuvuutta.

Helsingissä on täydennetty lakisääteisiä terveydenhoitajien palveluja opiskeluterveydenhuollossa. Toisella asteella on 10 mielenterveys- ja päihdesairaanhoidajan palvelut 16 vuotta täyttäneille opiskelijoille. Palvelujen järjestämisessä tulisi myös tunnistaa, että 18 vuotta täyttäneissä on koulutuksen ja työelämän ulkopuolella olevia, joiden tavoittaminen ja palveluihin pääsy on turvattava.

Kysymys (3): Onko sääntely takuun piiriin kuuluvista psykososiaalisista interventioista terveydenhuoltolain 53 §:n ja opiskeluterveydenhuoltolain 10 a §:n säännöksissä soveltamisen kannalta toimiva?

Esitetyn sääntelyn sisältöä kuvattaessa käytetään käsitteitä psykososiaalinen menetelmä ja -interventio, joilla tarkoitetaan psykososiaalisia hoitomenetelmiä ja sosiaalihuollon psykososiaalisia työmenetelmiä ja niiden antamista.

Lyhytpsykoterapialla tarkoitettaisiin perusterveydenhuollossa annettavaa psykoterapiaa, joka sisältää enintään 20–25 tapaamiskertaa. Psykoterapia on mielenterveyden häiriötä sairastavan toimintakyvyn lisäämiseen tähtäävä hoitomuoto. Hoitoa antaa psykoterapeutti, joka on nimikesuojattu terveydenhuollon ammattihenkilö.

Psykoterapioista johdetulla määrämuotoisella ja aikarajoitteisella psykososiaalisella menetelmällä tarkoitettaisiin tietyn ongelman hoitoon (esimerkiksi käytöshäiriöt, masennus tai ahdistuneisuus) kehitettyä määritellyn rakenteen mukaista menetelmää, jolla on tieteelliseen tutkimukseen perustuvaa vaikuttavuusnäyttöä. Menetelmät perustuvat tiettyihin psykoterapeuttisiin viitekehyksiin, mutta ovat psykoterapiaa lyhyempiä ja tarkoitettu lievempiin oireisiin. Näitä psykososiaalisia interventioita voivat antaa sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöt, jotka ovat saaneet kyseisen menetelmän käyttöön liittyvän koulutuksen.

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta toteaa, että erityisesti 13–16-vuotiaille nuorille palveluita on tarjolla tällä hetkellä niukemmin kuin muille ikäryhmille. Yli 18-vuotiaille on saatavilla myös työikäisten palvelut. Lasten ja nuorten psykososiaaliset interventiot on suunniteltu erityisesti alaikäisille, ja psykososiaalisten hoitojen palveluvalikoima on erilainen yli 18-vuotiaille. Toisaalta taas esimerkiksi IPC-menetelmä koh-

dentuu ensisijaisesti alle 18-vuotiaille, mutta myös 18 vuotta täyttäneiden palveluissa tulisi terveydenhoitajia kouluttaa menetelmään.

Helsingissä alle 13-vuotiaiden palvelusetelilyhytpsykoterapiat toteutetaan HUSin kautta. Tätä menettely on toimiva, ja sitä on syytä jatkaa. 13 vuotta täyttäneille tarjotaan lyhytpsykoterapian palveluseteliä silloin, kun omissa palveluissa tuotetuilla interventioilla ei ole saatu riittävää vastetta tai oirekuva edellyttää erityistä asiantuntemusta. Palvelusetelin saaminen edellyttää lääkärin arviota ja diagnostiikkaa. Kaupungin omana palveluna tuotetut erilaiset psykososiaaliset interventiot vastaavat usein lapsen ja nuoren hoidon tarpeeseen, eikä lyhytpsykoterapiaa näin ollen tarvita tai se ei ole ensisijainen hoitomuoto.

On edelleen syytä arvioida, onko lainsäädännön tasolla tarpeen ottaa kantaa yksittäisen psykoterapiamuodon (lyhytpsykoterapian) toteuttamiseen ja asettaa näin yksi psykoterapiamuoto (lyhytpsykoterapia) etusijalle muihin interventioihin nähden.

Omana palveluna psykososiaaliset interventiot ja arviointi voivat olla vaikuttavia ja riittäviä. Riskinä voidaan nähdä, että tiukassa aikarajassa pysyminen ohjaa lisäämään lyhytpsykoterapiaa ostopalveluna.

Monet interventiot vaativat huolellista työskentelyä, arviointia ja selvittelyä asiakkaan kanssa. Riskinä terapiatavuudessa on, että lähdetään liian nopeasti toimimaan annetussa määräajassa, ja asiakkaat ohjautuvat interventioon tai ryhmämuotoiseen toimintaan, joka ei vastaa tarpeisiin. Erityisesti ryhmämuotoisten interventoiden osalta 28 vuorokauden enimmäisaika on haasteellinen. Ryhmämuotoiseen interventioon osallistuminen edellyttää usein huolellista motivointia ja sitouttamista.

Kysymys (4): Onko takuun piiriin kuuluvan psykososiaalisen hoidon aloittamisen enimmäisajan määrittely terveydenhuoltolain 53 §:ssä ja opiskeluterveydenhuoltolain 10 a §:ssä soveltamisen kannalta toimiva?

Ehdotetun uuden 53 §:n 1 momentin mukaan lasten ja alle 23-vuotiaiden nuorten perusterveydenhuoltoon kuuluva lyhytpsykoterapia tai psykoterapioista johdettu määrämuotoinen ja aikarajoitteinen psykososiaalinen hoito olisi aloitettava 28 vuorokauden kuluessa siitä, kun tarve sille on todettu, jolleivät lääketieteelliset, hoidolliset tai muut vastaavat seikat muuta edellytä.

Esitetyn lainsäädännön osalta kaikissa tilanteissa ei edellytettäisi lapsen tai nuoren hoidon tarpeen lääketieteellistä arviota tai mielenterveyden häiriön diagnosointia, vaan takuun piiriin kuuluisivat sellaisetkin mielenterveyden häiriöitä lievemmat tilanteet, joissa myös muun sosiaali- tai terveydenhuollon ammattihenkilön kuin lääkärin arvio hoidon tai

14.05.2024

tuen tarpeesta olisi riittävä. Lyhytpsykoterapiat kuuluisivat aina annettaviksi lääketieteellisen arvion perusteella.

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta toteaa, että terapiatakuun enimmäisaikojen seurannan on vaikea nähdä koskevan palvelusetelillä tuotettavaa lyhytpsykoterapiaa, koska lyhytpsykoterapia-arvion edellyttämä aika vaihtelee kunkin lapsen ja nuorten yksilöllisen tilanteen mukaan. Lyhytpsykoterapian alkamiseen vaikuttaa asiakkaan oma aktiivisuus sekä erityisesti psykoterapiapalvelutuottajien saatavuus.

Perusterveydenhuollon toimija lasten osalta jää lakiluonnoksessa epäselväksi. Keskeistä on vahvistaa perustasolla tapahtuvaa ennaltaehkäisyä, ei erillisiä interventioita.

On todennäköistä, että terapiatakuu tulee lisäämään merkittävästi henkilöstön tarvetta erilaisiin menetelmäkoulutuksiin ja työnohjaukseen. Täydennyskoulutukseen käytävissä olevat resurssit ovat kuitenkin rajalliset ja osaamisen kehittämisen tarpeita on paljon. Ei ole tarkoituksenmukaista, että kaikissa lasten ja nuorten palveluissa henkilöstöllä on osaamista samojen interventioiden toteuttamiseen.

Kysymys (5): Onko takuun piiriin kuuluvan mielenterveystyön palveluna annettavan psykososiaalisen tuen ja psykososiaalisten työmenetelmien määrittely sosiaalihuoltolain 25 a §:ssä soveltamisen kannalta toimiva?

Sosiaalihuoltolain voimassa olevaan mielenterveystyön palveluja koskevaan 25 a §:ään lisättäisiin säännös, jonka mukaan lapsille ja alle 23-vuotiaille nuorille olisi sosiaalihuollon mielenterveystyön palveluna järjestettävä psykososiaalista tukea, jossa käytetään psykoterapioista johdettuja määrämuotoisia ja aikarajoitteisia psykososiaalisia työmenetelmiä. Lisäksi määritettäisiin, että edellä mainittua palvelua koskeva päätös olisi toimeenpantava kuukauden kuluessa asian vireille tulosta. Aika voisi olla tätä pidempi, jos asian selvittäminen erityisestä syystä vaatisi pidempää käsittelyaikaa tai toimeenpanon viivästykselle olisi muu asiakkaan tarpeeseen liittyvä erityinen peruste.

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta katsoo, että psykososiaalisen tuen menetelmiä tulisi voida toteuttaa myös osana tiettyä palvelua, esimerkiksi kasvatus- ja perheneuvontaa. Lain perusteluissa painotetaan lapsen ja perheen tilanteen kokonaisvaltaista arviota ja tukea. Tietyn menetelmän irrottaminen normaalista sosiaalihuollon palvelutarpeen arvioinnista ja päätöksenteko sosiaalihuoltolain 25 §:n mukaan suoraan myönnettäväksi ei tue lakiluonnoksessa esitettyjä perusteita. Riskinä voi olla lähteä hoitamaan yksilökeskeisesti oiretta juurisyyn sijaan, vaikka juuri perheen kokonaistilanteen näkeminen ja perhesuhteiden kanssa työskentely voisi olla sitä lisäarvoa, jota sosiaalihuolto tilanteeseen myös voi tuoda.

Lakiesityksen voimaantulo edellyttää sosiaalihuollon ja terveydenhuollon yhteistyön ja työnjaon uudelleen tarkastelua lasten ja nuorten palveluissa.

Kysymys (6): Onko takuun piiriin kuuluvaa mielenterveystyön palvelua koskevan päätöksen toimeenpanon sääntely sosiaalihuoltolain 45 §:ssä soveltamisen kannalta toimiva?

Toimeenpanoa ei tulisi liiaksi irrottaa sosiaalihuollon normaalista prosessista. Esityksessä tulisi tarkentaa, mitä asiakkaalla on tarpeen kiirehtien saada: arvio, sosiaalihuollon asiakkuus, työskentelyä tuen käynnistämiseksi vai juuri tietyn menetelmän aloitus. Esimerkiksi ryhmämuotoisten menetelmien aloittamiselle ei näin tiukkaa määräaikaa voi asettaa.

Kysymys (7): Onko esitetty 2 a §:n sääntely valtioneuvoston asetukseen hyvinvointialueiden yhteistyösopimuksen sisällöstä ja valmistelusta riittävä terveydenhuollon menetelmien osalta?

Hyvinvointialueiden yhteistyösopimuksen sisällöstä ja valmistelusta annettuun valtioneuvoston asetukseen (309/2023) esitetään lisättäväksi uusi 2 a § seuraavasti:

2 a § Sosiaali- ja terveydenhuollon menetelmien käyttöönotto

Yhteistyösopimuksessa on sovittava järjestämislain 36 §:n 3 momentin 8 kohdassa tarkoitettulla tavalla ainakin terveydenhuoltolain 53 §:n 1 momentissa ja sosiaalihuoltolain 25 a §:n 2 momentissa tarkoitettujen lasten ja alle 23-vuotiaiden nuorten perusterveydenhuollon ja sosiaalihuollon psykososiaalisten menetelmien käyttöönotosta ja käytöstä. Menetelmien käyttöönotosta ja käytöstä on sovittava siten, että niistä muodostuu sosiaali- ja terveydenhuollon toimintaa yhteensovittava kokonaisuus.

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta toteaa, että sääntely ei ole riittävä. Lasten ja nuorten hoidon porrasteisuutta ja erikoissairaanhoidon roolia kokonaisuudessa on selkeytettävä. Erikoissairaanhoidon rooli ei voi olla pelkästään konsultatiivinen, eivätkä perustasolla ja erikoistasolla käytettävät interventiot voi olla samansisältöisiä.

Kysymys (8): Onko esitetty 2 a §:n sääntely valtioneuvoston asetukseen hyvinvointialueiden yhteistyösopimuksen sisällöstä ja valmistelusta riittävä sosiaalihuollon menetelmien osalta?

Hyvinvointialueiden yhteistyösopimuksen sisällöstä ja valmistelusta annettuun valtioneuvoston asetukseen (309/2023) esitetään lisättäväksi uusi 2 a § seuraavasti:

2 a § Sosiaali- ja terveydenhuollon menetelmien käyttöönotto

Yhteistyösopimuksessa on sovittava järjestämislain 36 §:n 3 momentin 8 kohdassa tarkoitettulla tavalla ainakin terveydenhuoltolain 53 §:n 1 momentissa ja sosiaalihuoltolain 25 a §:n 2 momentissa tarkoitettujen lasten ja alle 23-vuotiaiden nuorten perusterveydenhuollon ja sosiaalihuollon psykososiaalisten menetelmien käyttöönotosta ja käytöstä. Menetelmien käyttöönotosta ja käytöstä on sovittava siten, että niistä muodostuu sosiaali- ja terveydenhuollon toimintaa yhteensovittava kokonaisuus.

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta toteaa, että sääntely ei ole riittävä. Lasten ja nuorten hoidon porrasteisuutta ja erikoissairaanhoidon roolia kokonaisuudessa on selkeytettävä. Erikoissairaanhoidon rooli ei voi olla pelkästään konsultatiivinen, eivätkä perustasolla ja erikoistasolla käytettävät interventiot samansisältöisiä.

Kysymys (9): Miten lasten ja nuorten terapiatakuun enimmäisaikojen toteutumisen seuranta olisi tiedonhallinnan näkökulmasta tarkoituksenmukaista toteuttaa?

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta toteaa, että enimmäisaikojen toteutumisen seuranta olisi tarkoituksenmukaisinta toteuttaa samalla tavalla kuin hoitoonpääsyn seuranta (Laki terveydenhuoltolain muuttamisesta 116/2023, 55 §). Psykososiaalisen intervention toteutus tulisi kirjata Kanta-yhteensopivaan potilas- ja asiakastietojärjestelmään. On huomioitava, että lyhytpsykoterapian aloitusajankohtaan vaikuttaa asiakkaan oma aktiivisuus sekä erityisesti psykoterapiapalvelutuottajien saatavuus.

Toimenpidekoodien käyttöönotto myös sosiaalihuollossa on kannatettava tapa. Ne ovat käytettävissä riippumatta siitä, toteutetaanko psykososiaalisen tuen menetelmää tietyn palvelun yhteydessä, jolloin päätös tehdään kyseisestä palvelusta (esimerkiksi kasvatus- ja perheneuvonta, sosiaalihuoltolaki 26 §), vai erillisenä (sosiaalihuoltolaki 25 §). Päätöstietojen seuraaminen pakottaisi menetelmät erillisiksi niin sanotuiksi lisäpalveluiksi, eikä tarjoa tietoa esimerkiksi menetelmän käyntimääristä tai kestosta. Määräaikojen toteutumisen seuranta tuleekin sosiaalihuollossa rakentaa sosiaalihuollon normaalin prosessin rakenteeseen.

Kysymys (10): Millaista kansallista ohjausta ja toimenpiteitä esitetyn lainsäädännön onnistunut toimeenpano mielestänne edellyttää?

Lainsäädäntö ei välttämättä tässä muodossaan kaikilta osin edistäisi lasten ja nuorten tarpeenmukaiseen ja oikea-aikaiseen hoitoon pääsyä aiemmissa vastauksissa mainituin perustein. Jos laki kuitenkin esitetyssä muodossa tulisi voimaan, ei lainsäädännöllä tule lukita kansallista ohjausta sitovasti osaamiskeskusmalliin, vaan mikäli sellaisia halutaan

perustaa, niiden tulee olla konsultoitavissa ja kyetä tarjoamaan täydennuskoulutusta, palveluita ja ohjausta hyvinvointialueiden tarpeisiin. Kuitenkin ilman päätäntävaltaa ja mahdollisuutta määritellä esimerkiksi hyvinvointialueiden resurssien käyttöä ja palveluiden järjestämistä.

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta pitää ongelmallisena ajatusta siitä, että osaamiskeskuksille ohjattaisiin hyvinvointialueiden rahoitusta, sillä tällöin hyvinvointialueiden palvelut jouduttaisiin tuottamaan entistä niukemmilla resursseilla. On tärkeää, että hyvinvointialueet seuraavat palveluidensa saatavuutta, tarpeenmukaisuutta ja jakavat tietoa käytänteistään sekä resurssien käytöstään. Edellä mainittujen seikkojen lisäksi pidetään haasteellisena sitä, että ulkopuolinen taho koordinoisi ja päättäisi palveluiden sisältöön, kohdentumiseen ja alueellisten resurssien jakautumiseen liittyvistä seikoista. Tässä riskinä on nimenomaan helsinkiläisille tarjottavien palveluiden heikentyminen. Sen sijaan olisi oleellista määritellä hyvinvointialueille hoidon pääsyn seurantaan ja raportointiin liittyviä käytäntöjä; mikä taho olisi vastuullinen raporttien vastaanottaja ja mitä tämä kokonaisuus tarkoittaisi hyvinvointialueilta vaadittavien toimenpiteiden kannalta. Kansallisen yhteistyön tekeminen palveluiden kehittämisen osalta on edelleen tärkeää.

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta toteaa, että kansallista koordinaatiota tarvitaan henkilöstön koulutuksiin, menetelmäohjauksiin, vaadittavaan sertifiointirakenteeseen, kouluttajakoulutuksiin sekä materiaali- ja tuotantoon tarvittavilla kielillä. Eri menetelmien käytön juurruttamiseen, ylläpitoon ja kehittämiseen tarvitaan rakenteet. On myös kiinnitettävä huomiota uusien menetelmien löytämiseen ja kehittämiseen nyt puuttuviin tarpeisiin. Sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestäjällä tulee olla oikeus valita, mitä interventioita käytetään.

Lainsäädännön onnistunut toimeenpano edellyttää selkeää porrasteisuutta, jotta terveydenhuollon ja sosiaalihuollon toimijoilla on selkeä ymmärrys omasta roolistaan ja toimintamahdollisuuksistaan. Terapiat etulinjaan -toimintamallissa on jo pyritty parantamaan perustason mielenterveyspalveluiden saatavuutta ja prosesseja yhteistyössä hyvinvointialueiden ja yliopistosairaaloiden kanssa. Kansallista koordinaatiota on tarpeen jatkaa myös digitaalisten ratkaisujen kehittämisessä ja käyttöönotossa (esimerkiksi interventionavigaattori). Sosiaalihuollon tietosäilytys on rakennettava toimenpidekoodit.

Kysymys (11): Hallituksen keväällä 2024 tekemä päätös perusterveydenhuollon hoitotakuun pidentämisestä 14 vuorokaudesta 3 kuukauteen tulee kiireettömän hoidon osalta vaikuttamaan ensimmäisen hoitotapahtuman järjestämisen enimmäisaikaan perusterveydenhuollossa. Edellyttäisikö tämä muutos toteutuessaan mielestänne muutoksia terapiatakuusäntelyyn?

On mahdollista, että hoitotakuun muutosten myötä lapsia ja nuoria ohjautuisi terapiatakuun piiriin kuuluvan hoidon ja tuen saamiseksi terveysasemalla ja muussa perusterveydenhuollossa tapahtuvan avosairaanhoidon sijaan ennaltaehkäisevää tukea antaviin palveluihin (opiskeluhoito ja sosiaalihuolto), joissa on lakisääteisesti nopeampi velvoite järjestää ensikäynti ja palvelut.

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta toteaa, että opiskeluhoito ei vastaa terapioiden, vaan pyrkii kannattelemaan lapsia varsinaista hoitoa odotellessa.

Kysymys (12): Muu palaute liittyen hallituksen esitysluonnokseen

Useissa sosiaali- ja terveydenhuollon ammattiryhmissä on henkilöstövajetta. Lainsäädäntövalmistelussa on huomioitava, että sosiaali- ja terveydenhuollon työntekijälle on turvattava mahdollisuus suoriutua perustehtävästään. Resurssointi mukaan lukien henkilöstömitoitus on oltava oikeassa suhteessa tehtäviin nähden. Huomioiden samalla myös lakisääteiset muut tehtävät.

Lasten ja nuorten terapiatakuun lainsäädäntö olisi mahdollista toteuttaa asteittain. Tälle olisi perusteita, koska lasten ja nuorten psykososiaalisten hoitojen kokonaisuudessa kyse on mittavaa henkilöresurssia ja osaamista edellyttävästä toiminnasta. Voimaantulo voisi koskea aluksi laajaan käyttöön nopeasti skaalattavia menetelmiä (käytännössä esimerkiksi digitaalisia ja teknologia-avusteisia menetelmiä, kuten digitaaliset vanhemmuusohjelmat, ohjatut omahoidot, verkkoterapiat) ja siirtymäajan jälkeen kaikkia perustason toteuttamisvastuulle kuuluvia psykososiaalisia interventioita. Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta kannattaakin lain asteittaista voimaantumista, tarkempaa ikäryhmittäistä kohdentamista ja enimmäisajan tarkastelua. Voimaantumista esitetään aloitettavaksi nuorista.

Esityksessä ei puhuta lainkaan perheterapeuttisista menetelmistä, vaikkakin todetaan, ettei esitetyillä menetelmillä voida vastata kaikkeen lasten ja nuorten oireiluun. Sosiaalihuollossakin perheterapeuttisia menetelmiä on pitkään käytetty ja muun muassa systeemisen työteen myötä käyttömahdollisuuksia on laajennettu. Näistä johdettuja näyttöön perustuvia strukturoituja psykososiaalisen tuen muotoja on vähemmän, mutta esimerkiksi tunnekeskeisen pariterapia ja tunnekeskeisen perheterapian alueella tällaisia vähintään etsitään. Käyntimääriltään perheterapia vastaa hyvinkin lyhytterapiaa. Vaikuttavuuden seuraamiseksi prosessimaisessa muutostyöskentelyssä on käytössä muun muassa palautetietoisuuden työskentelyn välineitä.

Interventioiden ja menetelmien levittämisen lisäksi on kiinnitettävä huomiota lapsen tai nuoren arjen vakauttamiseen ja tarvittavien tuki-

toimien toteuttamiseen kodin ja varhaiskasvatuksen/koulun tiiviissä yhteistyössä. Lapsen arjen kasvu- ja kehitysympäristöjen tulisi toimia yhdenmukaisesti lapsen hyvinvoinnin edistämiseksi.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten ja lapsivaikutusten arviointi

Lasten ja nuorten mielenterveyttä edistetään yksilö- ja yhteisötasolla mutta ennen kaikkea myös yhteiskunnan ja rakenteiden tasolla torjumalla esimerkiksi eriarvoisuutta yhteiskunnassa.

Lapsen ja nuoren psykososiaalinen hoito ja palvelu on suunniteltava ja toteutettava yksilöllisesti ja oikea-aikaisesti huomioiden lapsen ja nuoren tarpeet, elämäntilanne, vaikuttavaksi osoitetut hoitomuodot ja muut tukitoimet. Yli 18-vuotiaille on saatavilla myös työikäisten palvelut. Tuki, hoito ja palvelu on turvattava riittävän pitkälle aikuisuuteen saakka. Painopiste on oltava ennaltaehkäisevissä palveluissa.”

Esittelijän perustelut

Kaupunginkanslia on pyytänyt sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan lausuntoa kaupunginhallitukselle koskien hallituksen esitystä lasten ja nuorten terapiatakuun toteuttamiseksi. Lausunto noudattaa lausuntopalvelussa julkaistun lausuntopyynnön kysymysrakennetta.

Lausuntoa on pyydetty 21.5.2024 mennessä. Lausuntoa on pyydetty myös kasvatus- ja koulutuslautakunnalta.

Esityksen tausta ja tarkoitus

Pääministeri Petteri Orpon hallitusohjelman mukaisesti hallituskauden aikana turvataan lainsäädännöllä lasten ja nuorten yhdenvertainen pääsy perustasolla lyhytpsykoterapiaan tai muihin vaikuttaviin psykososiaalisiin hoitoihin (hallituksen mallin mukainen lasten ja nuorten terapiatakuu). Lainsäädännön toimeenpanoon on osoitettu lisärahoitusta 35 miljoonaa euroa vuodessa.

Esityksen tavoitteena on vahvistaa lasten ja nuorten mielenterveyden häiriöiden ehkäisyn ja hoidon sekä mielenterveyden tuen saatavuutta perusterveydenhuollossa ja sosiaalihuollon perustason palveluissa ja vahvistaa vaikuttavaksi todettujen psykososiaalisten interventioiden käyttöä sosiaali- ja terveydenhuollossa. Säättämällä enimmäisaika lainsäädännön piiriin kuuluvan psykososiaalisen intervention aloittamiselle lapsille ja nuorille pyritään takaamaan oikea-aikainen mielenterveyden hoito ja tuki sekä vahvistamaan heidän oikeuksiaan tarvitsemiinsa sosiaali- ja terveydenhuollon palveluihin.

Esityksen keskeinen sisältö

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi terveydenhuoltolakia, sosiaali- huoltolakia, lakia korkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollos- ta, lakia sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista sekä valtio- neuvoston asetusta hyvinvointialueiden yhteistyösopimuksen sisällöstä ja valmistelusta. Lapsilla ja nuorilla tarkoitettaisiin alle 23-vuotiaita hen- kilöitä.

Esityksessä ehdotetaan, että terveydenhuoltolakiin ja korkeakoulu- opiskelijoiden opiskeluterveydenhuollosta annettuun lakiin lisättäisiin säännös siitä, että perusterveydenhuollossa lyhytpsykoterapia tai psy- koterapioista johdettu määrämuotoinen ja aikarajoitteinen psykososiaa- linen hoito olisi aloitettava 28 vuorokauden kuluessa siitä, kun tarve täl- laiselle hoidolle on todettu, jolleivät lääketieteelliset, hoidolliset tai muut vastaavat seikat muuta edellytä.

Lisäksi ehdotetaan, että sosiaalihuollossa lapsille ja nuorille olisi järjes- tettävä mielenterveystyön palveluna psykososiaalista tukea, jossa käy- tetään edellä mainittuja psykososiaalisia menetelmiä sosiaalihuollon palvelutehtävään soveltuvin osin. Mielenterveystyön palvelua koskeva päätös olisi toimeenpantava kuukauden kuluessa asian vireille tulosta. Lisäksi ehdotetaan sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista an- netun lain 4 §:ään lisättäväksi kohta palvelun maksuttomuudesta.

Esityksessä ehdotetaan myös muutosta hyvinvointialueiden yhteistyö- sopimuksen sisällöstä ja valmistelusta annettuun valtioneuvoston ase- tukseen. Yhteistyösopimuksessa tulisi sopia lasten ja nuorten psykosoa- siaalisten menetelmien käyttöönotosta ja käytöstä sosiaali- ja tervey- denhuollon toimintaa yhteensovittavana kokonaisuutena.

Esitys ei sisällä muutoksia sosiaali- ja terveydenhuollon väliseen tai terveydenhuollon sisäiseen työnjakoon lasten ja nuorten mielentervey- den häiriöiden ehkäisemisessä tai hoidossa. Lainsäädäntöön ei myös- kään esitetä muutoksia kiireellisen mielenterveyden hoidon järjestämi- sen osalta.

Hyvinvointialue voisi päättää, missä sosiaali- ja terveydenhuollon toi- mintayksiköissä takuun piiriin kuuluvia interventioita annettaisiin. Palve- luja olisi kuitenkin oltava tarjolla perusterveydenhuollossa ehkäisevänä terveydenhuoltona ja sairaanhoitona sekä sosiaalihuollon perustason palveluna. Työnjaossa olisi huomioitava sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävänjako ja kunkin toiminnon lakisääteiset velvoitteet kuten se, ettei mielenterveyden hoito kuulu neuvoloiden, muun ehkäisevän tervey- denhuollon tai sosiaalihuollon lakisääteisiin tehtäviin.

Esitetyn lainsäädännön keskeiset vaikutukset kohdistuvat kansallisen tason ohjaukseen, hyvinvointialueiden toimintaan sekä lapsiin ja alle 23-vuotiaiden nuorten mielenterveyteen liittyvän hoidon ja tuen saata-

14.05.2024

vuuden parantumiseen. Esitetty lainsäädäntö toisi hyvinvointialueille ja korkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuoltoon uusia tehtäviä, jotka edellyttävät lisärahoitusta. Kustannuksia aiheutuisi lyhytpsykoterapioiden ja psykososiaalisten menetelmien saatavuuden lisäämisestä.

Esittelijä

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Mia Tuokko, psykiatrian johtajapsykiatri, puhelin: 09 310 20907
mia.tuokko(a)hel.fi
Terhi Pippuri, perhepalvelujen johtaja, puhelin: 09 310 46012
terhi.pippuri(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Lausuntopyyntö 29.4.2024, saate
- 2 Lausuntopyyntö 29.4.2024
- 3 Lausuntopyynt 29.4.2024, liite, esitysluonnos (su)
- 4 Lausuntopyynt 29.4.2024, liite, esitysluonnos (ru)

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 100

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Titta Hiltusen ym. valtuustoaloitteesta koskien terveydenhuollon takaisinsoittojärjestelmän kehittämistä asiakaslähtöisemmäksi

HEL 2024-000909 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon valtuutettu Titta Hiltusen ja 24 muun valtuutetun valtuustoaloitteesta koskien terveydenhuollon takaisinsoittojärjestelmän kehittämistä asiakaslähtöisemmäksi:

”Aloitteessa todetaan Helsingin päättäneen, että terveydenhuollon takaisinsoittojärjestelmästä soitetaan vain yhden kerran potilaalle. Mikäli potilas ei pysty vastaamaan puheluun, asiasta lähetetään tekstiviesti, jolloin potilaan täytyy aloittaa prosessi alusta. Käytäntö aiheuttaa asiakkaalle turhaa viivettä hoitoon pääsyyn ja pahimmillaan pitkän yhteydenottoyritysten kierteen. Aloitteessa esitetään, että Helsinki tarkastelee uudestaan takaisinsoiton käytäntöjä ja kehittää niitä. Jos aloitteessa esitetyt parannukset ei ole teknisesti mahdollista toteuttaa, tulisi vähintäänkin palata vanhaan systeemiin, jossa potilasta tavoiteltiin useammin.

Lisäksi aloitteessa pyydetään selvittämään, voidaanko tulevasta soitosta lähettää etukäteen tekstiviesti, jossa kerrotaan suurin piirtein milloin soittoa voi odottaa. Lisäksi pyydetään selvittämään, voisiko asiakkaalla olla mahdollisuus toivoa soittoa jossain tietyssä aikaikkunassa. Lisäksi aloitteessa esitetään, että soittajan tietoihin olisi mahdollista saada tieto siitä, että puhelu tulee terveydenhuollosta.

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta toteaa, että Helsingin terveysasemilla takaisinsoittojärjestelmästä soitettavien takaisinsoittokertojen määrää vähennettiin marraskuussa 2023 kolmesta yhteen, jotta saataisiin lyhennettyä puhelinpalvelun jonoja ja parannettua asiakkaiden yhteydenosaantia terveystalouksien terveydenhuoltolaissa (1326/2010; 581/2022) säädetyn uudistetun hoitotakuun lainsäädännön edellytyksin.

Hyväksyessään vuoden 2024 toimintasuunnitelman lautakunta kehotti toimialaa varmistamaan, että helsinkiläiset saavat yhteyden terveystalouksien palveluihin nopeasti ja sujuvasti. Lautakunta totesi, että tämä vaatii mm. takaisinsoittopalvelua koskevan muutoksen uudelleenarviointia.

Takaisinsoittopalvelun toimivuutta, yhteyden viiveitä ja muutostoteuttamasta seurataan tiiviisti lähi- ja keskijohdossa viikko- ja kuukausitasoilla raporteilta sekä itse kontaktien hallintajärjestelmässä reaaliaikaisesti. Tämän perusteella Helsingin terveysasemien takaisinsoittokertojen määrä on päätetty nostaa yhdestä kerrasta kahteen kertaan. Takaisinsoittopalvelun soittokertojen muutoksen tarve todettiin seuraamalla ja arvioimalla terveysasemien keskimääräisiä takaisinsoittoviiveitä. Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala on pyytänyt asiassa tarjousta Palvelukeskus Helsingiltä ja aikataulu soittokertojen lisäämiseen tarkentuu tämän jälkeen.

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialalla käytössä olevan takaisinsoittopalvelun Genesys-kontaktihallintajärjestelmän korvaa syksyllä 2024 Telia ACE -kontaktinhallintajärjestelmä. Uuden kontaktihallintajärjestelmän käyttöönottoon liittyen toimialalla tehdään erikseen toimenpidesuunnitelma, jossa otetaan huomioon ja toteutetaan mahdollisuuksien mukaan aloitteessa esitetyt tekniset parannusehdotukset asiakaslähteeseen takaisinsoittopalveluun.

Terveystieteiden tutkimuskeskuksen 51 §:n mukaan potilaan on saatava arkipäivisin virka-aikana saman päivän aikana yhteys terveyskeskukseen tai muihin perusterveydenhuollon toimintayksikköön. Arkipäivisin virka-aikana saman päivän aikana on myös saatava yksilöllinen arvio tutkimusten tai hoidon tarpeesta ja kiireellisyydestä sekä siitä, minkä terveydenhuollon ammattihenkilön tekemiä tutkimuksia tai antamaa hoitoa potilas tarvitsee. Terveystieteiden tutkimuskeskuksen 51 § ja sitä täsmäntävä hallituksen esitys (HE 74/2022 vp) eivät säädä tai täsmäntävä hallituksen esitys (HE 74/2022 vp) eivät säädä tai täsmäntävä hoitoon pääsyn vaatimusta, miten monta takaisinsoittoa terveysaseman on järjestettävä, jotta pykälän vaatimukset täyttyvät. Sen sijaan kyseisessä hallituksen esityksessä todetaan liittyen yhteydensaantiin ja välittömään hoidontarpeen arviointiin, että yhteydenottoja voitaisiin toteuttaa monikanavaisesti.

Helsingin terveydenhuollon puhelinpalvelujen takaisinsoitto

Helsingin sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialalla on terveysasemien ja suuren terveydenhuollon puhelinpalveluissa käytössä takaisinsoiton mahdollisuus. Mikäli asiakkaan puheluun ei suoraan vastata, asiakas voi halutessaan jättää takaisinsoittopyynnön. Vuonna 2023 saapuneita takaisinsoittopuheluja oli terveysasemilla 921 490.

Helsingin terveysasemien itse tuottamaan puhelinpalvelun takaisinsoitto toteutetaan Genesys-kontaktienhallintajärjestelmän kautta. Sosiaali- ja terveystoimialalla todettiin jo vuonna 2021 useita tarpeita kontaktienhallintajärjestelmän osalta, jotka eivät sisällyneet Genesysin hankintaan. Tämän takia Palvelukeskus Helsinki on kilpailuttanut uuden kontaktienhallintajärjestelmän kaupungin käyttöön ja uusi järjestelmä on

Telia ACE. Uuden järjestelmän käyttöönotto on suunniteltu tapahtuvan vuoden 2024 aikana.

Asiakkaiden tavoitettavuuden heikennyttyä syksyllä 2023, päädyttiin Genesys-järjestelmään toteuttamaan muutoksia marraskuussa 2023. Muutoksilla haluttiin lyhentää puhelinpalvelun jonoja ja parantaa yhteydensaantia terveystalouteihin terveydenhuoltolaissa säädetyn uudistetun hoitotakuun lainsäädännön edellytyksin. Ennen muutosta takaisinsoittopyynnön jättänyttä asiakasta tavoiteltiin yhteensä enintään kolme kertaa. Järjestelmässä asiakkaan uusi takaisinsoittopyyntö (toinen tai kolmas) nousi määritellyn viiveen jälkeen jonon kärkeen johtaen muiden asiakkaiden ensimmäisen takaisinsoittopyynnön viivästymiseen. Muutoksen myötä takaisinsoittopyynnön jättäneille terveysasemien asiakkaille soitetaan takaisin yhden kerran. Jos asiakasta ei tuolloin tavoiteta, hän saa tekstiviestin, jossa kehoitetaan ottamaan yhteyttä uudelleen. Takaisinsoittojärjestelmä on valtakunnallisesti käytössä hyvinvointialueilla. Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella takaisinsoittojärjestelmästä asiakkaalle soitetaan takaisin yhden kerran. Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueella Espoossa asiakkaalle soitetaan yhden kerran kiireettömästi ja muut linjalta sekä kaksi kertaa päivystyslinjalta.

Takaisinsoittokertojen vähentämisen tavoitteena on takaisinsoittoviiveen lyhentäminen niin, että asiakkaaseen saadaan yhteys aiempaa nopeammin. Takaisinsoittouudistuksen myötä tavoitteena on myös pystyä käyttämään resursseja tehokkaammin ja tarkoituksenmukaisemmin. Valitettavasti muutos ei ole näyttäytynyt asiakkaille täysin toivotulla tavalla.

Takaisinsoittopalvelun muutoksen tarvetta arviointiin etukäteen tarkastelemalla terveysasemien keskimääräistä takaisinsoittoviiveitä sekä tavoitettujen asiakkaiden prosentiosuuksia. Erityisesti viive siinä, kauanko asiakas on joutunut odottamaan takaisinsoittoa, kasvoi vuonna 2023 keskiarvoltaan noin kolme tuntia vuoteen 2022 verrattuna.

Ennen takaisinsoittokertojen muutosta yhteen soittokertaan ensimmäisellä soittokerralla tavoitettiin keskimäärin 86,3 prosenttia asiakkaista, toisella soittokerralla tavoitettiin ainoastaan keskimäärin 7,7 prosenttia asiakkaista ja kolmannella soittokerralla keskimäärin 1,9 prosenttia asiakkaista. Muutoksen jälkeen vuonna 2024 tammi- ja maaliskuussa asiakkaita tavoitettiin yhdellä soittokerralla keskimäärin 88,8 prosenttia asiakkaista. Muutosuudistuksella tavoitetaan oikea-aikaisemmin asiakkaita yhdellä soittokerralla verrattuna aiempaan ensimmäiseen soittokertaan. Neljän kuukauden jälkeen ei valitettavasti ole vielä saavutettu viiveen lyhenemisen tavoitetta.

Terveysasemien asiakkaille tarjotaan monipuoliset yhteydenottokanavat

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala on vahvistanut digitaalisten sosiaali- ja terveystalvvelujen tarjontaa Helsingin kaupunkistrategian 2021–2025 mukaisesti sähköisissä kanavissa tarjottavaan palveluvalikkoon. Terveysasemien asiakkaille on tarjolla monipuoliset yhteydenottokanavat (puhelinpalvelu, Omaolo, LiveChat, Sotebotti Hester ja Maisa), josta asiakas voi valita itselleen tilanteeseen ja aikatauluun sopivimman. Tavoitteena on, että asiakkaat ottaisivat yhteyttä terveystalvveluille vain yhden yhteydenottokanavan kautta, jotta saadaan vähennettyä yhteydenoton ruuhkia ja asiakkaita pystytään palvelemaan nopeammin.

Terveystalvvelujen asiakkailta on valittavissa useampi eri sähköinen yhteydenottokanava terveystalvvelujen palveluihin. Sotebotti Hesteriltä (hel.fi/terveysasemat) voi kysyä laajasti terveyteen ja terveystalvveluihin liittyviä kysymyksiä. Sotebotti Hester vastaa vuorokauden ympäri kysymyksiin Helsingin sosiaali- ja terveystalvveluista ja toteuttaa palveluohjausta tunnistamiensa soveltuvien asiakkaiden osalta myös Omaolo-palveluun. Kansallisessa Omaolo-palvelussa asiakas voi tehdä oireidensa perustella oirearvion ja saada tarvittaessa yhteyden ammattilaiseen lääkintälaitteen edellyttämällä kiireellisyydellä. Mikäli oirekuva edellyttää kiireistä arviota, niitä käsitellään ammattilaisen toimesta vuorokauden ympäri. Arkisin asiakkaalla on mahdollisuus edetä tarvittaessa terveystalvvelun ammattilaiselle LiveChattiin. LiveChatissa on palvelulupaus vastata kolmessa minuutissa vahvasti tunnistautuneen asiakkaan lähettämään chattiin. Maisa-palvelussa (maisafi.fi) voi kysyä käynnissä olevaan hoitoon liittyviä kysymyksiä suoraan hoidosta vastaavalta tiimiltä tai ammattilaiselta. Asiakkalla on myös mahdollisuus soittaa Päivystysapuun (116117) saadakseen tarvitsemansa yksilöllisen arvion kiireellisissä terveystalvveluissa ympäri vuorokauden.

Takaisinsoittopalvelujen teknisten parannusehdotusten selvitys

Kontaktijärjestelmiin on mahdollista rakentaa toiminto, josta lähetetään asiakkaalle tekstiviesti siitä, minkä ajan kuluessa hänelle soimitaan takaisin. Genesys-kontaktijärjestelmään tällaista tekstiviestiä ei ole ollut mahdollista hankkia, eikä nykyinen järjestelmä tue mahdollisuutta toteuttaa asiakkaan pyyntöä takaisinsoiton aikaikkunaan, mutta Telia ACE:n osalta tämä asia selvitetään kontaktijärjestelmän vaihdon yhteydessä. Teknisen kyvykkyyden lisäksi haasteeksi voi kuitenkin tulla myös takaisinsoittopuhelun toteutumisen ennustettavuus. Mikäli asiakas on tallentanut soittavan tahon numeron, puhelinpalvelujärjestelmä mahdollistaa asiakkaalle sen terveystalvvelun puhelinnumeron näkymisen, josta asiakasta tavoitellaan.

Kaupungin terveys- ja hyvinvointikeskusmallin mukaisesti hoidon jatkuvuutta tarvitsevalle asiakkaalle nimetään hoitovastaava ja kaikille asiakkaille nimetään oma tiimi. Tulevan kontaktienhallintajärjestelmän

ja Apotin integraation avulla puhelinnumero pystytään ohjaamaan samaa kontaktia aiemmin hoitaneelle taholle jopa ammattilaisen tarkkuudella. Tällä kehitystyöllä tavoitellaan hoidon jatkuvuuden parantumista jo ensikontaktista lähtien. Hoidon jatkuvuuden on todettu tutkimuksissa parantavan hoidon laatua, hoitoon sitoutumista kuin myös tehostavan toimintaa.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Terveyspalvelujen hyvä saavutettavuus sujuvoittaa asiakkaiden hoitoon pääsyä. Riittävän nopealla ja tasavertaisella hoitoon pääsillä terveydenhuollon asiantuntijan arvioon on myönteinen vaikutus asiakkaiden terveyteen, hyvinvointiin ja elämänlaatuun.

Terveysasemien takaisinsoittojärjestelmästä soitettavien puhelujen määrän vähentämisen myötä terveydenhuollon ammattilaistemme resursseja pystytään käyttämään tehokkaammin ja tarkoituksenmukaisemmin.

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala pyrkii selkeyttämään ja parantamaan asiakkaaksi tulon kanavaa määrätietoisesti. Uuden kontaktienhallintajärjestelmän ohella kehitystyötä toteutetaan myös muissa yhteydenottokanavissa.”

Käsittely

Asiassa tehtiin seuraava vastaehdotus:

Vastaehdotus 1:

Puheenjohtaja Daniel Sazonov: Aloitevastauksen kolmas kappale seuraavaan muotoon eli keskimäinen kappale lisäystä ja muuten kappale pilkottu kahtia:

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta toteaa, että Helsingin terveysasemilla takaisinsoittojärjestelmästä soitettavien takaisinsoittokertojen määrää vähennettiin marraskuussa 2023 kolmesta yhteen, jotta saataisiin lyhennettyä puhelinpalvelun jonoja ja parannettua asiakkaiden yhteydenosaantia terveyspalveluihin terveydenhuoltolaissa (1326/2010; 581/2022) säädetyn uudistetun hoitotakuun lainsäädännön edellytyksin.

HYVÄKSYESSÄÄN VUODEN 2024 TOIMINTASUUNNITELMAN LAUTAKUNTA KEHOTTI TOIMIALAA VARMISTAMAAN, ETTÄ HELSINKILÄISET SAAVAT YHTEYDEN TERVEYSPALVELUIHIN NOPEASTI JA SUJUVASTI. LAUTAKUNTA TOTESI, ETTÄ TÄMÄ VAATII MM. TAKAISINSOITTOPALVELUA KOSKEVAN MUUTOKSEN UUDELLEENARVIOINTIA.

14.05.2024

Takaisinsoittopalvelun toimivuutta, yhteyden viiveitä ja muutostoteuttamasta seurataan tiiviisti lähi- ja keskijohdossa viikko- ja kuukausitasoilla raporteilta sekä itse kontaktien hallintajärjestelmässä reaaliaikaisesti. Tämän perusteella Helsingin terveysasemien takaisinsoittokertojen määrä on päätetty nostaa yhdestä kerrasta kahteen kertaan. Takaisinsoittopalvelun soittokertojen muutoksen tarve todettiin seuraamalla ja arvioimalla terveysasemien keskimääräisiä takaisinsoittoviiveitä. Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala on pyytänyt asiassa tarjoutua Palvelukeskus Helsingiltä ja aikataulu soittokertojen lisäämiseen tarkentuu tämän jälkeen.

Kannattaja: jäsen Maaret Castrén

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta hyväksyi yksimielisesti ilman äänestystä puheenjohtaja Daniel Sazonovin vastaehdotuksen.

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta antoi hyväksytyin vastaehdotuksen osalta esittelijän ehdotuksesta poikkeavan lausunnon.

Esittelijä

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Timo Lukkarinen, terveysasemien johtajalääkäri, puhelin: 09 310 42611
timo.lukkarinen(a)hel.fi

Leena Turpeinen, terveys- ja päihdepalvelujen johtaja, puhelin: 09 310 52481
leena.turpeinen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuustoaloite 17.01.2024 Hiltunen Titta Terveydenhuollon takaisinsoittojärjestelmää tulee kehittää asiakaslähtöisemmäksi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon valtuutettu Titta Hiltusen ja 24 muun valtuutetun valtuustoaloitteesta koskien terveydenhuollon takaisinsoittojärjestelmän kehittämistä asiakaslähtöisemmäksi:

”Aloitteessa todetaan Helsingin päättäneen, että terveydenhuollon takaisinsoittojärjestelmästä soitetään vain yhden kerran potilaalle. Mikäli potilas ei pysty vastaamaan puheluun, asiasta lähetetään tekstiviesti, jolloin potilaan täytyy aloittaa prosessi alusta. Käytäntö aiheuttaa asiakkaalle turhaa viivettä hoitoon pääsyyn ja pahimmillaan pitkän yh-

teydenottoyritysten kierteen. Aloitteessa esitetään, että Helsinki tarkastelee uudestaan takaisinsoiton käytäntöjä ja kehittää niitä. Jos aloitteessa esitettyjä parannuksia ei ole teknisesti mahdollista toteuttaa, tulisi vähintäänkin palata vanhaan systeemiin, jossa potilasta tavoiteltiin useammin.

Lisäksi aloitteessa pyydetään selvittämään, voidaanko tulevasta soitosta lähettää etukäteen tekstiviesti, jossa kerrotaan suurin piirtein milloin soittoa voi odottaa. Lisäksi pyydetään selvittämään, voisiko asiakkaalla olla mahdollisuus toivoa soittoa jossain tietyssä aikaikkunassa. Lisäksi aloitteessa esitetään, että soittajan tietoihin olisi mahdollista saada tieto siitä, että puhelu tulee terveydenhuollosta.

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta toteaa, että Helsingin terveysasemilla takaisinsoittojärjestelmästä soitettavien takaisinsoittokertojen määrää vähennettiin marraskuussa 2023 kolmesta yhteen, jotta saataisiin lyhennettyä puhelinpalvelun jonoja ja parannettua asiakkaiden yhteydensaantia terveyspalveluihin terveydenhuoltolaissa (1326/2010; 581/2022) säädetyn uudistetun hoitotakuun lainsäädännön edellytyksin. Takaisinsoittopalvelun toimivuutta, yhteyden viiveitä ja muutostoteumaa seurataan tiiviisti lähi- ja keskijohdossa viikko- ja kuukausitavoilla raporteilta sekä itse kontaktien hallintajärjestelmässä reaaliaikaisesti. Tämän perusteella Helsingin terveysasemien takaisinsoittokertojen määrä on päätetty nostaa yhdestä kerrasta kahteen kertaan. Takaisinsoittopalvelun soittokertojen muutoksen tarve todettiin seuraamalla ja arvioimalla terveysasemien keskimääräisiä takaisinsoittoviiveitä. Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala on pyytänyt asiassa tarjousta Palvelukeskus Helsingiltä ja aikataulu soittokertojen lisäämiseen tarkentuu tämän jälkeen.

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialalla käytössä olevan takaisinsoittopalvelun Genesys-kontaktihallintajärjestelmän korvaa syksyllä 2024 Telia ACE -kontaktihallintajärjestelmä. Uuden kontaktihallintajärjestelmän käyttöönottoon liittyen toimialalla tehdään erikseen toimenpidesuunnitelma, jossa otetaan huomioon ja toteutetaan mahdollisuuksien mukaan aloitteessa esitetyt tekniset parannusehdotukset asiakaslähteeseen takaisinsoittopalveluun.

Terveydenhuoltolain 51 §:n mukaan potilaan on saatava arkipäivisin virka-aikana saman päivän aikana yhteys terveyskeskukseen tai muihin perusterveydenhuollon toimintayksikköön. Arkipäivisin virka-aikana saman päivän aikana on myös saatava yksilöllinen arvio tutkimusten tai hoidon tarpeesta ja kiireellisyydestä sekä siitä, minkä terveydenhuollon ammattihenkilön tekemiä tutkimuksia tai antamaa hoitoa potilas tarvitsee. Terveydenhuoltolain 51 § ja sitä täsmentävä hallituksen esitys (HE 74/2022 vp) eivät säädä tai täsmennä hoitoon pääsyn vaatimusta, mi-

ten monta takaisinsoittoa terveysaseman on järjestettävä, jotta pykälän vaatimukset täyttyvät. Sen sijaan kyseisessä hallituksen esityksessä todetaan liittyen yhteydensaantiin ja välittömään hoidontarpeen arviointiin, että yhteydenottoja voitaisiin toteuttaa monikanavaisesti.

Helsingin terveydenhuollon puhelinpalvelujen takaisinsoitto

Helsingin sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialalla on terveysasemien ja suun terveydenhuollon puhelinpalveluissa käytössä takaisinsoiton mahdollisuus. Mikäli asiakkaan puheluun ei suoraan vastata, asiakas voi halutessaan jättää takaisinsoittopyynnön. Vuonna 2023 saapuneita takaisinsoittopuheluja oli terveysasemilla 921 490.

Helsingin terveysasemien itse tuottamaan puhelinpalvelun takaisinsoitto toteutetaan Genesys-kontaktienhallintajärjestelmän kautta. Sosiaali- ja terveystoimialalla todettiin jo vuonna 2021 useita tarpeita kontaktienhallintajärjestelmän osalta, jotka eivät sisällyneet Genesysin hankintaan. Tämän takia Palvelukeskus Helsinki on kilpailuttanut uuden kontaktienhallintajärjestelmän kaupungin käyttöön ja uusi järjestelmä on Telia ACE. Uuden järjestelmän käyttöönotto on suunniteltu tapahtuvan vuoden 2024 aikana.

Asiakkaiden tavoitettavuuden heikennyttyä syksyllä 2023, päädyttiin Genesys-järjestelmään toteuttamaan muutoksia marraskuussa 2023. Muutoksilla haluttiin lyhentää puhelinpalvelun jonoja ja parantaa yhteydensaantia terveyspalveluihin terveydenhuoltolaissa säädetyn uudistetun hoitotakuun lainsäädännön edellytyksin. Ennen muutosta takaisinsoittopyynnön jättänyttä asiakasta tavoiteltiin yhteensä enintään kolme. Järjestelmässä asiakkaan uusi takaisinsoittoyritys (toinen tai kolmas) nousi määritellyn viiveen jälkeen jonon kärkeen johtaen muiden asiakkaiden ensimmäisen takaisinsoittoyrityksen viivästymiseen. Muutoksen myötä takaisinsoittopyynnön jättäneille terveysasemien asiakkaille soitetaan takaisin yhden kerran. Jos asiakasta ei tuolloin tavoiteta, hän saa tekstiviestin, jossa kehoitetaan ottamaan yhteyttä uudelleen. Takaisinsoittojärjestelmä on valtakunnallisesti käytössä hyvinvointialueilla. Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella takaisinsoittojärjestelmästä asiakkaalle soitetaan takaisin yhden kerran. Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueella Espoossa asiakkaalle soitetaan yhden kerran kiireettömästi ja muut linjalta sekä kaksi kertaa päivystyslinjalta.

Takaisinsoittokertojen vähentämisen tavoitteena on takaisinsoittoviiveen lyhentäminen niin, että asiakkaaseen saadaan yhteys aiempaa nopeammin. Takaisinsoittouudistuksen myötä tavoitteena on myös pystyä käyttämään resursseja tehokkaammin ja tarkoituksenmukaisemmin. Valitettavasti muutos ei ole näyttäytynyt asiakkaille täysin toivotulla tavalla.

Takaisinsoittopalvelun muutoksen tarvetta arviointiin etukäteen tarkastelemalla terveysasemien keskimääräistä takaisinsoittoviiveitä sekä tavoitettujen asiakkaiden prosenttiosuuksia. Erityisesti viive siinä, kauanako asiakas on joutunut odottamaan takaisinsoittoa, kasvoi vuonna 2023 keskiarvoltaan noin kolme tuntia vuoteen 2022 verrattuna.

Ennen takaisinsoittokertojen muutosta yhteen soittokertaan ensimmäisellä soittokerralla tavoitettiin keskimäärin 86,3 prosenttia asiakkaista, toisella soittokerralla tavoitettiin ainoastaan keskimäärin 7,7 prosenttia asiakkaista ja kolmannella soittokerralla keskimäärin 1,9 prosenttia asiakkaista. Muutoksen jälkeen vuonna 2024 tammi- ja maaliskuussa asiakkaita tavoitettiin yhdellä soittokerralla keskimäärin 88,8 prosenttia asiakkaista. Muutosuudistuksella tavoitetaan oikea-aikaisemmin asiakkaita yhdellä soittokerralla verrattuna aiempaan ensimmäiseen soittokertaan. Neljän kuukauden jälkeen ei valitettavasti ole vielä saavutettu viiveen lyhenemisen tavoitetta.

Terveysasemien asiakkaille tarjotaan monipuoliset yhteydenottokanavat

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala on vahvistanut digitaalisten sosiaali- ja terveyspalvelujen tarjontaa Helsingin kaupunkistrategian 2021–2025 mukaisesti sähköisissä kanavissa tarjottavaan palveluvalikkoon. Terveysasemien asiakkaille on tarjolla monipuoliset yhteydenottokanavat (puhelinpalvelu, Omaolo, LiveChat, Sotebotti Hester ja Maisa), josta asiakas voi valita itselleen tilanteeseen ja aikatauluun sopivimman. Tavoitteena on, että asiakkaat ottaisivat yhteyttä terveysasemille vain yhden yhteydenottokanavan kautta, jotta saadaan vähennettyä yhteydenoton ruuhkia ja asiakkaita pystytään palvelemaan nopeammin.

Terveysasemien asiakkailla on valittavissa useampi eri sähköinen yhteydenottokanava terveysasemienpalveluihin. Sotebotti Hesteriltä (hel.fi/terveysasemat) voi kysyä laajasti terveyteen ja terveyspalveluihin liittyviä kysymyksiä. Sotebotti Hester vastaa vuorokauden ympäri kysymyksiin Helsingin sosiaali- ja terveyspalveluista ja toteuttaa palveluohjausta tunnistamiensa soveltuvien asiakkaiden osalta myös Omaolo-palveluun. Kansallisessa Omaolo-palvelussa asiakas voi tehdä oireidensa perustella oirearvion ja saada tarvittaessa yhteyden ammattilaiseen lääkintälaitteen edellyttämällä kiireellisyydellä. Mikäli oirekuva edellyttää kiireistä arviota, niitä käsitellään ammattilaisen toimesta vuorokauden ympäri. Arkisin asiakkaalla on mahdollisuus edetä tarvittaessa terveysaseman ammattilaiselle LiveChattiin. LiveChatissa on palvelulupaus vastata kolmessa minuutissa vahvasti tunnistautuneen asiakkaan lähettämään chattiin. Maisa-palvelussa (maisafi.fi) voi kysyä käynnissä olevaan hoitoon liittyviä kysymyksiä suoraan hoidosta vastaavalta tiimiltä tai ammattilaiselta. Asiakkaalla on myös mahdollisuus soittaa

Päivystysapuun (116117) saadakse tarvitsemansa yksilöllisen arvion kiireellisissä terveysongelmissa ympäri vuorokauden.

Takaisinsoittopalvelujen teknisten parannusehdotusten selvitys

Kontaktijärjestelmiin on mahdollista rakentaa toiminto, josta lähetetään asiakkaalle tekstiviesti siitä, minkä ajan kuluessa hänelle soimitaan takaisin. Genesys-kontaktijärjestelmään tällaista tekstiviestiä ei ole ollut mahdollista hankkia, eikä nykyinen järjestelmä tue mahdollisuutta toteuttaa asiakkaan pyyntöä takaisinsoiton aikaikkunaan, mutta Telia ACE:n osalta tämä asia selvitetään kontaktijärjestelmän vaihdon yhteydessä. Teknisen kyvykkyyden lisäksi haasteeksi voi kuitenkin tulla myös takaisinsoittopuhelun toteutumisen ennustettavuus. Mikäli asiakas on tallentanut soittavan tahon numeron, puhelinpalvelujärjestelmä mahdollistaa asiakkaalle sen terveysaseman puhelinnumeron näkymisen, josta asiakasta tavoitellaan.

Kaupungin terveys- ja hyvinvointikeskusmallin mukaisesti hoidon jatkuvuutta tarvitsevalle asiakkaalle nimetään hoitovastaava ja kaikille asiakkaille nimetään oma tiimi. Tulevan kontaktienhallintajärjestelmän ja Apotin integraation avulla puhelinnumero pystytään ohjaamaan samaa kontaktia aiemmin hoitaneelle taholle jopa ammattilaisen tarkkuudella. Tällä kehitystyöllä tavoitellaan hoidon jatkuvuuden parantumista jo ensikontaktista lähtien. Hoidon jatkuvuuden on todettu tutkimuksissa parantavan hoidon laatua, hoitoon sitoutumista kuin myös tehostavan toimintaa.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Terveyspalvelujen hyvä saavutettavuus sujuvoittaa asiakkaiden hoitoon pääsyä. Riittävän nopealla ja tasavertaisella hoitoon pääsillä terveydenhuollon asiantuntijan arvioon on myönteinen vaikutus asiakkaiden terveyteen, hyvinvointiin ja elämänlaatuun.

Terveysasemien takaisinsoittojärjestelmästä soitettavien puhelujen määrän vähentämisen myötä terveydenhuollon ammattilaistemme resursseja pystytään käyttämään tehokkaammin ja tarkoituksenmukaisemmin.

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala pyrkii selkeyttämään ja parantamaan asiakkaaksi tulon kanavaa määrätietoisesti. Uuden kontaktienhallintajärjestelmän ohella kehitystyötä toteutetaan myös muissa yhteydenottokanavissa.”

Esittelijän perustelut

14.05.2024

Kaupunginkanslia on pyytänyt sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan lausuntoa kaupunginhallitukselle kaupunginvaltuutettu Titta Hiltusen ja 24 muun valtuutetun valtuustoaloitteesta terveydenhuollon takaisinsoittojärjestelmän kehittämistä asiakaslähtoisemmäksi. Lausuntoa on pyydetty 21.5.2024 mennessä.

Esittelijä

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Timo Lukkarinen, terveysasemien johtajalääkäri, puhelin: 09 310 42611
timo.lukkarinen(a)hel.fi

Leena Turpeinen, terveys- ja päihdepalvelujen johtaja, puhelin: 09 310 52481
leena.turpeinen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuustoaloite 17.01.2024 Hiltunen Titta Terveydenhuollon takaisinsoittojärjestelmää tulee kehittää asiakaslähtoisemmäksi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 101

Berner Oy:n hankintaoikaisuvaatimus sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtajan päätökseen 28.3.2024 § 100 koskien yksiköissä olevien sairaala- ja hoivasänkyjen määräaikaishuoltojen ja viankorjausten hankintaa

HEL 2024-002550 T 02 08 02 00

Päätös

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta päätti, että sosiaali, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtajan hankintapäätökseen 28.3.2024 § 100 koskien yksiköissä olevien sairaala- ja hoivasänkyjen määräaikaishuoltojen ja viankorjausten hankintaa kohdistuvan Berner Oy:n oikaisuvaatimuksen käsittely raukeaa hankintamenettelyn keskeyttämisen vuoksi.

Hankinta on keskeytetty lain julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista (1397/2016, jäljempänä hankintalaki) 125 §:n mukaisesti sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtajan päätöksellä 26.4.2024 § 122.

Esittelijä

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Essi Kangastie, hankinta-asiantuntija, puhelin: 09 310 37358
essi.kangastie(a)hel.fi
Jaana Alapulli, laitehallinnan asiantuntija, puhelin: 09 310 26135
jaana.alapulli(a)hel.fi

Liitteet

1 Oikaisuvaatimus, 11.4.2024

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, hankintaoikaisupäätös

Otteet

Ote

Hankinta- ja sopimuspalvelut
Laki-, valvonta- ja yleishallintopalvelut
Tarjoajat

Otteen liitteet

Esitysteksti
Esitysteksti

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, hankintaoikaisupäätös

14.05.2024

Asia/12

Liite 1

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Taustaa

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta päätti hyväksyä yksiköissä olevien sairaala ja hoivasänkyjen määräaikaishuoltojen ja viankorjauksen hankinnan keskeiset periaatteet ja ehdot päätöksessään 16.1.2024 § 6. Lisäksi sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta päätti oikeuttaa toimialajohtajan tekemään hankintaa koskevat päätökset, päättämään optiokauden käyttöönotosta, allekirjoittamaan hankintapäätöksen perusteella solmittavan sopimuksen sekä päättämään sopimuksen irtisanomisesta ja purkamisesta. Hankinnan ennakoitu arvo on 2 000 000 euroa.

Yksiköissä olevien sairaala- ja hoivasänkyjen määräaikaishuollot ja viankorjaukset kilpailutettiin hankintalain 32 §:n mukaisella avoimella menettelyllä. Tarjouskilpailu käynnistettiin julkisten hankintojen sähköisessä ilmoituskanavassa Hilmassa osoitteessa hankintailmoitukset.fi 18.2.2024 julkaistulla hankintailmoituksella. Hankintaan saatiin määräaikaan 21.3.2024 kello 13.00 mennessä neljä tarjousta.

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja päätti 28.3.2024 § 100 valita yksiköissä olevien sairaala- ja hoivasänkyjen määräaikaishuoltojen ja viankorjauksen palveluntuottajaksi Lojer Oy:n. Hankintapäätökseen saapui yksi oikaisuvaatimus.

Oikaisuvaatimus ja oikaisuvaatimuksessa esitetyt vaatimukset

Kilpailutukseen osallistunut Berner Oy on tehnyt oikaisuvaatimuksen hankintapäätökseen 28.3.2024 § 100 (liite 1). Oikaisuvaatimuksessaan Berner Oy vaatii kumoamaan hankintapäätöksen, hylkäämään Lojer Oy:n tarjouksen ja tekemään uuden tarjousvertailun sekä hankintapäätöksen.

Berner Oy on oikaisuvaatimuksessaan esittänyt seuraavia perusteluita Lojer Oy:n tarjouksen hylkäämiselle, hankintapäätöksen kumoamiselle ja vertailun uudelleen suorittamiselle.

Oikaisuvaatimuksen perusteena on esitetty, ettei vertailuperusteena käytetty kokonaistaloudellinen edullisuus ole toteutunut, koska tarjouspyynnön painotukset ovat mahdollistaneet vertailuperusteiden käytön siten, että kilpailutuksen lopputulos ei ole vastannut tarjouspyynnössä

esitettyjä kokonaistaloudellisuuden edullisuuden kriteerejä. Voittanut tarjous ei ole ollut tästä syystä tosiasiaassa kustannuksiltaan kokonaistaloudellisesti edullisin tarjous. Viankorjauksille annettu painoarvo 40 prosenttia on oikaisuvaatimuksen mukaan ollut kohtuuttoman suuri verrattuna palvelun olennaisen osan muodostaviin määräaikaishuoltoihin, kyseinen painotus on mahdollistanut vertailuperusteiden keinotekoisien hyväksikäytön ja johtanut suhteellisuusperiaatteen vastaiseen menettelyyn.

Tarjouskilpailun voittanut tarjoaja on käyttänyt hyväkseen tarjousten vertailussa käytettyä laskukaavaa ja hankintayksikkö on toiminut virheellisesti, koska se ei ole hylännyt Lojer Oy:n tarjousta liian alhaisen hinnan perusteella. Sentin tuntihinta viankorjauksille aiheuttaa riskin sopimuskaudella siitä, että voittanut tarjoaja ei pysty toteuttamaan hankintaa tarjouksensa mukaisesti ja että palvelun laatu ei vastaa hankinnalle asetettuja kriteerejä. Hankintayksikön ei tule sallia sellaisen mallin muodostumista, joka vaarantaa hankintalain tavoitteiden toteutumisen. Myös riski todellisten markkinahintojen hämärtymiselle muodostuu yhä korkeammaksi, mikäli keinotekoinen menettely tarjouskilpailussa hyväksytään.

Kustannusero voittaneen ja toiseksi tulleen tarjoajan välillä vain korostuisi sopimuksen kestäessä hinnankorotusten johdosta. Poikkeuksellisen alhainen tarjoushinta sisältää myös riskin, että voittanut tarjoaja saattaisi nostaa merkittävästi tarjoamaansa hintaa sopimuskauden aikana. Voittaneen tarjoajan hinnankorotuksella olisi olennainen merkitys määräaikaishuoltojen suhteen hankinnan kokonaiskustannuksiin.

Oikaisuvaatimuksessa esitettyjen perusteluiden mukaan poikkeuksellisen alhainen tarjous olisi tullut hylätä sen vuoksi, että tarjous ei ole taloudellisesti kestävä ja sen kustannukset ovat epärealistiset suhteessa hankinnan laatuvaatimukseen. Oikaisuvaatimuksella on myös kiinnitetty huomiota siihen, että sopimusluonnoksen mahdollistamat suoritteiden arvoon sidotut sanktiot tulisivat voittaneen tarjouksen vikakorjausten osalta jäämään mitättömän pieniksi, mikäli palvelun laatu poikkeaa siitä, mitä tarjouspyyntöasiakirjoissa on vaadittu. Oikaisuvaatimuksella oli esitetty myös potilasturvallisuuteen liittyviä argumentteja ja kyseenalaistettu voittaneen tarjoajan mahdollisuus tarjotulla hinnalla ylittää MDR-asetuksen edellyttämälle tasolle.

Oikaisuvaatimuksen käsittely

Tarjousten valintaperusteena oli kokonaistaloudellinen edullisuus, jonka perusteena oli halvin hinta. Tarjousten vertailussa tarjouksen saamat pisteet (enintään 100 pistettä) jakautuivat seuraavasti: Määräai-

kaishuollon suoritehinta enintään 60 pistettä ja viankorjauksen tuntihinta enintään 40 pistettä. Eniten pisteitä saanut tuli valituksi.

Hintojen vertailussa huomioitiin sairaala- ja hoivasänkyjen määräaikaishuollolle ja vian korjaukselle tarjouspyynnössä tarjotut hinnat. Hintavertailu toteutettiin siten, että kunkin kohteen hintaa vertailtiin erikseen. Kullekin kohteelle oli tarjouspyynnössä määritelty painoarvo, jonka perusteella kohteen hinnan maksimipisteet määräytyivät. Esimerkiksi, kun kohteen painoarvo hinnan maksimipisteistä on 60 prosenttia, kohde voi saada korkeintaan $0,6 \cdot 100 = 60$ pistettä hintavertailussa.

Kunkin kohteen kohdalla halvin tarjottu hinta sai kyseisen kohteen hinnan maksimipisteet, muut suhteutetaan siihen kaavalla: pienin annettu arvo / tarjottu arvo * kohteen hinnan maksimipisteet. Kun kunkin kohteen hinnat oli vertailtu ja pisteytetty, tarjoajan tarjouksen kaikkien kohteiden saamat hintapisteet laskettiin yhteen. Tarjouksen saamat hintapisteet muodostuivat siten yhteenlasketuista kohdekohtaisista hintapisteistä. Tarjouksen saamat kokonaisvertailupisteet muodostuivat tarjoajan tarjouksen yhteenlasketuista hintapisteistä.

Tarjouspyyntöasiakirjoilla on ollut eriteltynä arviot vuosittaisista määristä määräaikaishuolloille ja viankorjauksille. Näitä tietoja ei kuitenkaan ollut käytetty vertailussa kertoimena, ja tämä on johtanut siihen, että tarjoajat ovat voineet keinotella hinnoittelullaan tarjoamalla painoarvoltaan suurten, mutta arvioitujen tilausmäärien perusteella kuitenkin verrattain vähämerkityksellisten vikakorjausten osalta suhteettomaan alhaisia hintoja vertailussa menestyäkseen. Tämä on johtanut siihen, ettei valituksi ole voinut käytännössä tulla kokonaistaloudellisesti edullisin tarjous.

Hankintayksikkö on tarjouksia käsitellessään havainnut Lojer Oy:n tarjouksen vaikuttaneen poikkeuksellisen alhaiselta ja pyytänyt selvitystä hinnasta hankintalain 96 §:n mukaisella tavalla. Selvityksen perusteella hankintayksikkö katsoi esitetystä selvityksestä ilmenevän yksilöllisten sopimusjärjestelyjen, kustannuksia säästävien toimintamallien ja liiketoiminnallisten ratkaisujen sekä tarjouksen kokonaishinnoittelun perusteella ilmenevän luotettavasti, että tarjoajat kykenevät tuottamaan palvelun tarjotulla hinnalla tarjouspyynnön sekä lainsäädännön vaatimukset huomioiden.

Hankintayksikön perustelut oikaisuvaatimuksen raukeamiselle

Käsitellessään hankinnasta tehtyä oikaisuvaatimusta, hankintayksikkö on havainnut menettelleensä virheellisesti hankintamenettelyssä, eikä virheellistä menettelyä ollut mahdollista korjata hankinta-oikaisulla siten, että tarjoajien tasapuolinen kohtelu toteutuisi, minkä vuoksi hankinta oli hankintalain 125 §:n mukaisesti keskeytettävä.

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja päätti 26.4.2024 § 122 keskeyttää hankinnan seuraavin perusteluin: Hankintamenettelyssä valintaperusteena oli halvimman hinnan ohella myös kokonaistaloudellinen edullisuus. Käsitellessään hankinnasta tehtyä oikaisuvaatimusta hankintayksikkö havaitsi, että hankintapäätöksellä ei tullut valituksi kokonaistaloudellisesti edullisin tarjous. Tarjouspyynnössä on ollut virhe, joka on mahdollistanut tämän.

Edellä esitetyin perustein hankinnan keskeyttämiselle on hankintalain mukainen todellinen ja perusteltu syy, eikä ratkaisu vaikuta syrjivästi tarjoajiin.

Hankintayksikkö tulee kilpailuttamaan hankinnan uudelleen ja korjaa tarjouspyynnön vaatimuksia niin, että valituksi tulisi kokonaistaloudellisesti edullisin tarjous. Edellä mainituin perustein Berner Oy:n hankinta-oikaisuvaatimus raukeaa hankintamenettelyn keskeyttämisen vuoksi.

Toimivalta

Helsingin kaupungin hallintosäännön 19 luvun 4 §:n mukaan lautakunnan, sen jaoston ja sen alaisen viranomaisen päätöksestä tehdyn hankinta-oikaisun käsittelee lautakunta.

Esittelijä

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Essi Kangastie, hankinta-asiantuntija, puhelin: 09 310 37358
essi.kangastie(a)hel.fi
Jaana Alapulli, laitehallinnan asiantuntija, puhelin: 09 310 26135
jaana.alapulli(a)hel.fi

Liitteet

1 Oikaisuvaatimus, 11.4.2024

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, hankinta-oikaisupäätös

Otteet

Ote

Hankinta- ja sopimuspalvelut
Laki-, valvonta- ja yleishallintopalvelut
Tarjoajat

Otteen liitteet

Esitysteksti
Esitysteksti

Esitysteksti
Muutoksenhakukielto, hankinta-oikaisupäätös

Liite 1

Päätöshistoria

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja 26.04.2024 § 122

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja 28.03.2024 § 100

14.05.2024

Asia/13

§ 102

Eron myöntäminen vammaispalvelujen johtajalle, avoimen viran määräaikainen täyttö ja viran haettavaksi julistaminen

HEL 2024-006144 T 01 01 04 00

Päätös

A. Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta päätti myöntää yhteiskuntatieteiden maisteri ***** eron 19.7.2024 lukien vammaispalvelujen johtajan virasta.

Samalla sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta päätti määrätä vammaisten sosiaalityön päällikkö valtiotieteiden lisensiaatti ***** hoitamaan vammaispalvelujen johtajan avointa virkaa 19.7.2024 lukien siihen saakka, kunnes virkaan vakinaisesti otettu ryhtyy hoitamaan virkaa, tällä päätöksellä kuitenkin enintään 31.12.2024 saakka.

B. Samalla sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta päätti, että vammaispalvelujen johtajan virka (vakanssinumero 026720) julistetaan haettavaksi. Viran kelpoisuusvaatimuksena on ylempi korkeakoulututkinto, kokemusta johtamistehtävissä sekä suomen kielen erinomainen ja ruotsin kielen tyydyttävä suullinen ja kirjallinen taito. Vammaispalvelujen johtajan virka kuuluu kokonaispalkkausjärjestelmään.

Käsittely

Helsingin kaupungin nuorisoneuvoston toimialalautakuntien edustajien osalta on sovittu, että edustajat eivät osallistu henkilöstöasioiden käsittelyyn. Tästä syystä sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan nuori-soedustaja Lukas Savinen ei osallistunut tämän asian käsittelyyn.

Esittelijä

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Maarit Sulavuori, perhe- ja sosiaalipalvelujen johtaja, puhelin: 09 310 62401
maarit.sulavuori(a)hel.fi

Muutoksenhaku

A

Oikaisuvaatimusohje, sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta

B

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Virasta eroavalle

Otteen liitteet

Esitysteksti

Oikaisuvaatimusohje, sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Virkaan valitulle

Esitysteksti

Oikaisuvaatimusohje, sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Vammaispalvelujen johtaja ***** on 19.4.2024 päivätyllä hakemuksellaan pyytänyt, että sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta myöntäisi hänelle eron vammaispalvelujen johtajan virasta 19.7.2024 lukien. Hakemus on nähtävänä sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan kokouksessa.

Hallintosäännön 23 luvun 3 §:n 1 momentin 3 kohdan mukaan virkasuhteeseen ottava viranomainen päättää virkasuhteen päättymisestä.

Viranhaltijalain 2 luvun 4 §:n 3 momentin mukaan virkasuhteeseen voidaan ottaa ilman hakumenettelyä, kun kysymyksessä on sijaiseksi tai avoimena olevaan virkasuhteeseen ottaminen määräajaksi.

Hallintosäännön 23 luvun 3 §:n 2 kohdan mukaan virkasuhteeseen otettava viranomainen päättää avoimen viran määräaikaisesta hoitajasta.

Hallintosäännön 10 luvun 1 §:n 2 momentin 3 kohdan mukaan toimialalautakunta päättää toimialan palvelukokonaisuuden johtajan suoran alaisen virkaan ottamisesta.

Avoimen viran määräaikaiseksi hoitajaksi valitaan valtiotieteiden lisen-siaatti ***** Hän täyttää viran kelpoisuusvaatimukset ja on käytännössä osoittanut soveltuvuutensa virkatehtävien hoitamiseen.

Esittelijä

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Maarit Sulavuori, perhe- ja sosiaalipalvelujen johtaja, puhelin: 09 310 62401
maarit.sulavuori(a)hel.fi

14.05.2024

Asia/13

Muutoksenhaku

A	Oikaisuvaatimusohje, sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta
B	Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote	Otteen liitteet
Virasta eroavalle	Esitysteksti Oikaisuvaatimusohje, sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano
Virkaan valitulle	Esitysteksti Oikaisuvaatimusohje, sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

14.05.2024

Asia/14

§ 103

Oikaisuvaatimus yksikön päällikön päätökseen 14.3.2024 § 6 koskien neljän paloesimiehen virkasuhteen täyttämistä

HEL 2024-003666 T 01 01 01 01

Päätös

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta päätti hylätä ***** oikaisuvaatimuksen yksikön päällikön päätökseen 14.03.2024 § 6 koskien neljän paloesimiehen virkasuhteen täyttämistä.

Oikaisuvaatimuksen tueksi ei ole esitetty sellaisia perusteluja, joiden vuoksi se tulisi hyväksyä.

Käsittely

Helsingin kaupungin nuorisoneuvoston toimialalautakuntien edustajien osalta on sovittu, että edustajat eivät osallistu henkilöstöasioiden käsittelyyn. Tästä syystä sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan nuori-soedustaja Lukas Savinen ei osallistunut tämän asian käsittelyyn.

Esittelijä

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Toni Sohkanen, yksikön päällikkö, puhelin: 310 30107
toni.sohkanen(a)hel.fi
Marko Rostedt, pelastusjohtaja, puhelin: 310 30103
marko.rostedt(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Oikaisuvaatimus 24.3.2024
- 2 Hakemusten vertailu_esimies_kevät_2024

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös

Otteet

Ote

Oikaisuvaatimuksen tekijä

Otteen liitteet

Esitysteksti

Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös

Liite 1

Liite 2

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Taustaa

Helsingin pelastuslaitokselle haettiin 4 paloesimiestä avoinna oleviin virkoihin. Virat olivat julkisesti haettavana 29.1.–12.2. 2024. Hakuilmoitus julkaistiin kaupungin rekrytointisivuilla osoitteessa [Helsinkirekry.fi](https://helsinkirekry.fi), Duunitori ja Jobly. Operatiivisen palveluiden yksikön päällikkö päätti 14.3.2024 § 6 paloesimiehen virkaan valitut.

***** (jäljempänä oikaisuvaatimuksen tekijä) on tehnyt operatiivisen palveluiden yksikön päällikön päätökseen 14.3.2024 § 6 oikaisuvaatimuksen. Oikaisuvaatimus on tämän asian liitteenä (liite 1).

Oikaisuvaatimus on tehty kuntalain 138 §:n mukaisessa määräajassa ja oikealle toimielimelle.

Oikaisuvaatimuksessa esitetyt vaatimukset

Oikaisuvaatimuksen tekijä on oikaisuvaatimuksesta tarkemmin ilmenevin perustein vaatinut päätöksen kumoamista ja uutta hakumenettelyä, jossa hakijoiden ansiovertailu tehdään laillisesti ja tarkoituksenmukaisen harkintavallan mukaisesti.

Vaatimustensa tueksi oikaisuvaatimuksen tekijä on esittänyt muun ohella seuraavaa:

Vertailussa hakijoiden esipisteytys ennen haastattelukutsua on tehty virheellisesti. Oikaisuvaatimuksen tekijän näkemyksen mukaan pisteitä on hyvitetty ansioista, joita ei ole viranhakuilmoituksessa mainittu. Esimerkiksi öljyntorjuntaa ei ole mainittu hakuilmoituksessa. Lisäksi esipisteytys pitää sisällään subjektiivisen arvion hakijoiden täyttämästä hakuilmoituksesta; tästä on myös voinut joko saada tai olla saamatta pisteitä ilman faktisia perusteluja.

Yleiset harkintavaltaa kaventavat nimitysperusteet, eli taito, kyky ja koeteltu kansalaiskunto, on jätetty ansiovertailussa merkittävän pieniksi, eivätkä työ- ja esimieskokemukseltaan kokeneimmat hakijat ole välttämättä valikoituneet haastatteluun. Työ- ja esimieskokemuksesta on voinut saada hyvin vähäisellä kokemuksella samat pisteet kuin pitämällä kokemuksella.

Yksikön päällikön ja palopäällikön lausunnot

Oikaisuvaatimuksen päätösesityksen valmistelussa on pyydetty lausunnot päätöksen tehneeltä yksikön päälliköltä ja päätöksen valmistelulta palopäälliköltä. He ovat lausuneet seuraavaa:

Hakuilmoituksessa todettiin hakijalta odotettavan kykyä toimia työvuoron paloesimiehenä, vastaten vuoron henkilöstön (palomiesten sekä ensihoitajien), kaluston ja kiinteistön jatkuvasta hälytysvalmiudesta. Lisäksi edellytettiin vastuullisuutta huolehtia, että operatiivisen henkilöstön toimintakyky on vaaditulla tasolla. Hakijalta odotettiin myös osamista henkilöstöasioiden hoitamisesta sekä varhaisen tuen toimista.

Lisäksi arvostettiin vahvaa perusosaamista pelastajan ja paloesimiehen työstä sekä pitkää kokemusta operatiivisista tehtävistä. Henkilökohtaisten ominaisuuksien osalta arvostettiin aktiivisuutta, sopeutumiskykyä, oppimishalukkuutta ja sitoutuneisuutta pelastusalan arvoihin.

Hakuilmoituksessa todettiin, että arvostetaan:

- osaamista Numeron- ja Sarastia-järjestelmien käytöstä
- yhteistyökykyä, vuorovaikutustaitoja, hyvää henkilöstöjohtamisen taitoa, hyviä viestintätaitoja ja koulutusmyönteisyyttä sekä itseohjautuvuutta
- koulutusta ja osaamista yhdestä tai useammasta osa-alueesta: pelastustoimen vesisukellus, meritoiminta, PVAT toiminta, CBRNE toiminta, rauniopelastaminen
- toisen kotimaisen kielen osaamista
- kokemusta ja perehtyneisyyttä ensihoitoon.

Hakemuksiin liittyvissä ansiovertailuissa otettiin huomioon hakijoiden koulutus ja työkokemus sekä muut tehtävän hoitamisen kannalta merkittävät tiedot ja taidot. Lisäksi hakemuksista arvioitiin myös kokonaiskuvaa hakijasta, peilaten rekrytointi-ilmoituksessa esitettyihin asioihin. Näitä seikkoja olivat muun muassa henkilökohtaiset ominaisuudet, tiedot/taidot sekä erikoisosaamisalueet.

Oikaisuvaatimuksen tekijän hakemus

Oikaisuvaatimuksen tekijä on avannut omaa osaamistaan työhakemuksessaan (oheismateriaali 1) suppeasti. Hakemuksesta on ilmennyt suppeasti tietoa rekrytointia tekeväälle ryhmälle hakijan osaamisesta ja henkilökohtaisista valmiuksista haettavaan tehtävään.

Oikaisuvaatimuksessa esitettyjen vaatimusten arviointi

Suomen perustuslain 125 §:n 2 momentin mukaan yleiset nimitysperusteet julkisiin virkoihin ovat taito, kyky ja koeteltu kansalaiskunto. Taidolla tarkoitetaan lähinnä koulutuksen tai työkokemuksen avulla hankittuja tietoja ja taitoja. Kyvyllä viitataan yleisesti tuloksellisen työskente-

lyn edellyttämiin henkilön ominaisuuksiin, kuten luontaiseen lahjakkuuteen, järjestelykykyyn, aloitteellisuuteen ja muihin vastaaviin tehtävien hoitamisen kannalta tarpeellisiin kykyihin. Koetulla kansalaiskunnolla tarkoitetaan yleisessä kansalaistoiminnassa saatuja viran hoidon kannalta merkityksellisiä ansioita ja nuhteetonta käytöstä. Yleisiä nimitysperusteita on tulkittava yhteydessä asianomaisen viran yleisiin ja erityisiin kelpoisuusehtoihin, joihin liittyen on otettava huomioon myös viran nimi ja tehtäväpiiri sekä virkaan kuuluvat konkreettiset työtehtävät.

Hallintolain 6 §:n mukaan viranomaisen on kohdeltava hallinnossa asioivia tasapuolisesti sekä käytettävä toimivaltaansa yksinomaan lain mukaan hyväksyttäviin tarkoituksiin. Viranomaisen toimien on oltava puolueettomia ja oikeassa suhteessa tavoiteltuun päämäärään nähden. Niiden on suojattava oikeusjärjestyksen perusteella oikeutettuja odotuksia.

Yhdenvertaisuuslain syrjintäkieltoa on noudatettava kunnallisen viranhaltijan virantäyttömenettelyn kaikissa vaiheissa, kuten haastatteluun kutsuttaessa (KHO:2006:93). Kaupungin työnantajana suorittamat työhaastattelut olivat osa nimityspäätöksen valmistelua, ja valmistelussa asiat oli selvitettävä tasapuolisesti, syrjimättömästi ja riittävästi. Viranhakumenettelyn luonteeseen kuului, että useista hakijoista vain osa kutsuttiin haastatteluun.

Viranhaltijan valinta perustuu kokonaisharkintaan siitä, kenellä kelpoisuusvaatimukset täyttävistä hakijoista taito, kyky ja koeteltu kansalaiskunto huomioon ottaen arvioidaan olevan parhaat edellytykset hoitaa tehtävää. Lisäksi arvioinnissa tulee ottaa huomioon hakijan henkilökohtaiset ominaisuudet. Ansioita arvioitaessa on otettava huomioon viran tai tehtävän kelpoisuusvaatimukset ja muut etukäteen vahvistetut valintaperusteet sekä konkreettiset tehtävät. Työnantajalla on näissä rajoissa oikeus painottaa hakijoiden sellaisia ansioita, joiden se katsoo parhaiten edistävän työtehtävien hoitamista. Hakijoiden vertailu ja arviointi ei kuitenkaan saa olla tasapuolisen kohtelun vaatimuksen vastaista. (HO H484/2023)

Hakuilmoituksen teksti on tärkeä myös viranhakijoilta edellytettävien säädettyjä kelpoisuusvaatimuksia täydentävien lisävalmiuksien ja ominaisuuksien kannalta. Pätevyysarvioinnissa ja ansiovertailussa voidaan nojata vain sellaisiin seikkoihin, jotka on mainittu hakuilmoituksessa, koska kaikkien hakijoiden on saatava tieto vaadittavista lisävalmiuksista ja ominaisuuksista jo harkitessaan viranhakua ja hakiessaan virkaa.

Pitempi työkokemus ei automaattisesti tee hakijaa vähemmän kokenutta kokonaisuutena paremmaksi (ks. myös korkeimman oikeuden vuosikirjaratkaisut KKO: 2005:24 ja KKO: 1996:141.). Haettavana olevaan

virkaan lyhemmän työkokemuksen omaava hakija voi olla koulutuksensa puolesta soveltuvampaa ja muutoin pidemmän työkokemuksen omaavaa hakijaa ansioituneempi, kun myös henkilökohtaiset ominaisuudet otetaan kokonaisarvioinnissa huomioon. Virkaa täyttävällä on hakijoiden henkilökohtaisten ominaisuuksien painottamisessa harkintavaltaa.

Asiassa on virkaa hakeneen oikaisuvaatimuksen johdosta ratkaistavana, onko yksikön päällikön päätös valmisteltu asianmukaisesti ottaen tasavertaisesti huomioon hakijoiden ansiot ja onko yksikön päällikkö nimityspäätöstä tehdessään toiminut harkintavaltansa rajoissa.

Hakuprosessi eteni siten, että hakijoita vertailtiin hakemusten perusteella. Hakemuksien pohjalta muodostettiin yhteenvetotaulukko (liite 2). Yhteenvetotaulukon merkinnöistä ja henkilöiden hakemuksista muodostui kokonaiskuva hakijoista, jonka perusteella valittiin henkilöt haastatteluihin. Rekrytointiprosessin etenemisestä informoitiin sekä haastatteluihin valittuja että sen ulkopuolelle jääneitä.

Virantäyttöön liittyvään julkiseen hakumenettelyyn kuuluu asian valmistelun perustuminen hakijoiden tasapuoliseen ja yhdenvertaiseen kohteluun sekä hakijoiden oikeus tulla arvioiduksi ja vertailuksi objektiivisesti pätevyysvaatimusten, perustuslain 125 §:n mukaisten yleisten nimitysperusteiden ja etukäteen asetettujen valintaperusteiden pohjalta. Ennen hakijoiden ansioiden vertailua täytettävänä olevan viran vaatimuksia on arvioitava objektiivisesti ja ennen muuta siltä kannalta, mitä viran luonteesta ja tehtävistä on esitetty hakuvaiheessa. Virkavalintaperusteita arvioidaan suhteessa viran tehtäviin. Virkaan sisältyvien tehtävien laadulla ja sisällöllä on merkitystä harkittaessa sitä, miten virkavalinnassa painotetaan nimitysperusteita ja hakijoiden sellaisia ansioita, joiden katsotaan parhaiten edistävän virkatehtävien hoitamista.

Koulutusvaatimusten osalta yksikön päällikkö on pitänyt oikaisuvaatimuksen tekijää kelpoisena haettavana olleeseen virkaan. Hakuprosessin tässä vaiheessa hakemuksista saatujen tietojen perusteella kaikki hakijat mukaan lukien oikaisuvaatimuksen tekijä ovat olleet kelpoisia. Virkavalinnassa erityiset kelpoisuusehdot ovat poissulkevia; ne joko täyttyvät tai eivät täyty. Oikaisuvaatimuksen kohdentuessa hakemusten vertailuun ei hakemusyhteenvedossa ole arvioitu erityisiä kelpoisuuksia.

Valittavan henkilön tulee täyttää viran kelpoisuusvaatimukset:

- Pelastustoimesta annetun asetuksen (407/2011) 6§:n vaatimus alipäälliköstä.
- Henkilön tulee olla terveydentilaltaan sopiva tehtävään sekä savusukelluskelpoisuus vaativalle tasolle tulee olla voimassa (fyysinen toiminta-

takykytestaus ja pakolliset harjoitukset).

- Hakijalla on oltava voimassa oleva, vähintään BC-luokan ajokortti.
- Hakijan on annettava suostumuksensa turvallisuusselvityksen tekoon (Turvallisuusselvityslaki 726/2014) sekä huumausainetestiin työhöntulotarkastuksen yhteydessä.
- Hyvä suomen kielen suullinen ja kirjallinen taito.

Oikaisuvaatimuksen tekijä on katsonut, että eduksi katsottavaksi asiakas on muun muassa hyväksytty öljyntorjunta, joka ei sellaisenaan ole johdettavissa hakuilmoituksesta. Lisäksi hän kuvaa henkilöiden saaneen pisteitä. Hakijoita ei erikseen pisteytetty, vaan osaamisen merkittiin yhteenvetotaulukkoon täyttyvän, mikäli hakija on hakemuksessaan viitannut kyseisen osaamiseen. Eriksen ei ole arvoitettu, minkä tasoista hakijan osaaminen on ollut. Mikäli hakija on tyhjentävästi avannut osaamistaan, on se parantanut kokonaiskuvausta henkilöstä ja tuottanut mahdollisesti lisäominaisuutta vertailutaulukkoon.

Meritoiminta on laaja-alainen käsite, joka pitää sisällään tehtäviin pätevyymistä, henkilökohtaisia ominaisuuksia, tietoja, taitoja sekä erikoisosaamisalueita. Helsingin pelastuslaitoksella meritoiminta käsittää meripelastuksen (laivapalot, saaripalot ja ensivastetoiminta merellä) ja öljyntorjunnan (ympäristövahinkojen torjunnan). Tämä tieto on avoimesti saatavilla Helsingin pelastuslaitoksen internetsivuilla (<https://pelastustoimi.fi/helsinki/palvelut/pelastustoiminta/erityistilanteet-ja-osaaminen/erityistilanne-merella>). Tämän perusteella meritoiminta on jaettu arviointiosiossa kahteen erilliseen kokonaisuuteen.

Yhteenvetotaulukon merkinnöistä ja henkilöiden hakemuksista muodostui kokonaiskuva hakijoista, jonka perusteella valittiin henkilöt haastatteluihin. Kaikki yhteenvetotaulukkoon tehdyt merkinnät ovat johdettavissa henkilöiden hakemuksista. Jotta kaikkia hakijoita kohdeltaisiin tasapuolisesti ja oikeudenmukaisesti, tulee asiat olla johdettavissa sekä hakuilmoituksesta että henkilöiden hakemuksista.

Hakuilmoituksessa on pyritty kuvaamaan mahdollisimman selkeästi sekä tuleva työnkuva että siihen valittuihin liittyvät odotukset. Lisäksi hakuilmoituksessa on kuvattuna ominaisuudet, tiedot ja taidot, joita tarvitaan viran menestyksekkääseen hoitoon. Hakijan toimesta täytettävän lomakkeen kokonaisuus on suunniteltu siten, että se mahdollisimman hyvin ohjaisi hakijaa vastaamaan hakuilmoituksessa esitettyihin asioihin. Yleisesti täyttämisen osalta voidaan todeta, että koulutus tuo pätevyyden ja kurssi pätevöittää johonkin tehtävään. Tämän lisäksi työskentely tuottaa työkokemusta. Hakemuksessa kirjaus näistä ei kuitenkaan välttämättä kuvaa osaamista, joten siihen liittyvät asiat tulee erikseen avata vastaamalla hakulomakkeen kysymyksiin.

Hakemuksista saatujen tietojen perusteella valitsijaryhmä päättää haastateltavat henkilöt. Haastatteluihin valittavien hakijoiden osalta arvioitiin koulutusta ja työkokemusta sekä muuta tehtävän hoitamisen kannalta merkityksellistä tietoa. Lisäksi hakemuksista arvioitiin myös kokonaiskuvaa hakijasta, peilaten rekrytointi-ilmoituksessa esitettyihin asioihin, kuten: henkilökohtaiset ominaisuudet, tiedot/taidot sekä erikoisosaamisalueet. Pääpaino on siis perustunut kokonaisarvioon, koska pitkä työura tai esimieskokemus ei sinällään kerro henkilön osaamista, jollei sitä ole erikseen avattu. Sitä, mitä ei ole kirjattu hakemukseen, ei voida arvioida. Arviointi ei voi perustua olettamuksiin vaan esille tuotuihin faktoihin. Vain hakemuksessa kirjallisesti esille tuotu asia on mahdollistanut arvioinnissa merkinnän yhteenvetotaulukkoon. Arviointi on siten ollut tasapuolista ja tasalaatuista.

Oikaisuvaatimuksen tekijä on saanut yhteenvetotaulukosta yhteensä 5 merkintää. Haastatteluun kutsuttiin henkilöitä, jotka saivat merkintöjä 9–14 kappaletta. Tarkasteltaessa oikaisuvaatimuksen tekijän kannalta hänen nimeämiään asioita, ei niillä olisi ollut vaikutusta siihen, että hän olisi tullut valituksi haastatteluun. Oikaisuvaatimuksen tekijä painottaa vahvasti pitkästä työurasta ja esimieskokemusta jolla, kuten edellä on todennettu, ei voida perustellusti osoittaa osaamista, eivätkä ne näin ollen riitä kriteereiksi haastattelun pääsyyn. Lisäksi oikaisuvaatimuksen tekijän esille tuomasta ei selviä, kuinka paljon hänellä todellisuudessa on esimieskokemusta tai mitä hänen toimenkuvaansa esihenkilötehtävissä on kuulunut. Oikaisuvaatimuksen tekijän hakemus on edellä mainitusti ollut suppea ja hänestä saatu kokonaiskuva jäi siten hyvin suppeaksi. Edellä mainittujen seikkojen perusteella häntä ei ole voitu haastatteluun kutsua. Jos hänet olisi kutsuttu haastatteluun, niin hakijoita ei olisi kohdeltu tasapuolisesti.

Johtopäätös

Oikaisuvaatimuksen tekijä ei ole oikaisuvaatimuksessaan tuonut esiin sellaisia seikkoja, joiden mukaan hän olisi ansioituneempi paloiesimiehen virkaan kuin siihen valitut. Oikaisuvaatimuksessa ei ole esitetty mitään sellaista uutta seikkaa, jonka perusteella asia tulisi ratkaista toisin kuin alkuperäisessä päätöksessä on tehty. Oikaisuvaatimuksessa ei myöskään ole esitetty väitteitä tai näyttöä siitä, että yksikön päällikön päätös olisi syntynyt virheellisessä järjestyksessä tai että päätöksen tehnyt viranomainen olisi ylittänyt toimivaltansa tai että päätös olisi muutenkaan lainvastainen.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen voidaan hakea muutosta Helsingin hallinto-oikeudelta kunnallisvalituksella. Hallinto-oikeus voi tutkia valituksen ai-

14.05.2024

Asia/14

noastaan kuntalain 135 §:stä ilmenevillä perusteilla. Kunnallisvalituksen valitusperusteet ilmenevät tämän päätöksen liitteenä olevasta muutoksenhakuohjeesta.

Esittelijä

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Toni Sohkanen, yksikön päällikkö, puhelin: 310 30107
toni.sohkanen(a)hel.fi
Marko Rostedt, pelastusjohtaja, puhelin: 310 30103
marko.rostedt(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Oikaisuvaatimus 24.3.2024
- 2 Hakemusten vertailu_esimies_kevät_2024

Oheismateriaali

- 1 Hakemus Kautto_Petri

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös

Otteet

Ote

Oikaisuvaatimuksen tekijä

Otteen liitteet

Esitysteksti

Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös

Liite 1

Liite 2

Päätöshistoria

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala Pelastustoimi -palvelukokonaisuus Pelastustoiminnan palvelut Operatiivinen yksikkö Yksikön päällikkö 14.03.2024 § 6

HEL 2024-003666 T 01 01 01 01

Päätös

Operatiivisen palveluiden yksikön päällikkö päätti ottaa avoimna olleisiin paloiesimiehen virkoihin seuraavat henkilöt:

Virkaan otettavan henkilön kanssa sovitaan erikseen ajankohdasta, jolloin hän ottaa viran vastaan. Mikäli virkaan otetaan henkilö, joka ei ole Helsingin kaupungin palveluksessa, eikä terveydentilasta ole käytettävissä virkaan otettaessa, tai hänellä ei ole voimassa olevaa turvallisuusselvitystä, päätös on ehdollinen, kunnes henkilön terveydentilasta saadun selvityksen perusteella virkaan ottaminen on vahvistettu ja turvallisuus selvitys on tehty. Tällaisen virkaan otettavan henkilön on esitettävä hyväksyttävä arvio edellytyksistä hoitaa virkaan kuuluvia tehtäviä 30 päivän kuluessa virkaan otto päätöksen tiedoksisaannista.

Päätöksen perustelut

Henkilöstöhallinnon päätöksenteon delegointi sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan delegointiohjeen mukaisesti operatiivisen palvelun yksikönpäällikkö ottaa virkaan yksikkönsä palo esimiehet. Helsingin pelastuslaitokselle haettiin 4 palo esimiestä avoimena oleviin virkoihin. Virat olivat julkisesti auki 29.1.–12.2. 2024. Hakuilmoitus julkaistiin kaupungin rekrytointisivuilla osoitteessa [Helsinkirekry.fi](https://helsinkirekry.fi), Duunitori, Jobly.

Viran kelpoisuusehdot:

Valittavan henkilön tulee täyttää viran kelpoisuusvaatimukset:

- Pelastustoimesta annetun asetuksen 407/2011 6§:n vaatimus alipäällystöstä.
- Henkilön tulee olla terveydentilaltaan sopiva tehtävään sekä savusukelluskelpoisuus vaativalle tasolle tulee olla voimassa (fyysinen toimintakykytestaus ja pakolliset harjoitukset).
- Hakijalla on oltava voimassa oleva, vähintään BC-luokan ajokortti.
- Hakijan on annettava suostumuksensa turvallisuus selvityksen tekoon (Turvallisuus selvityslaki 726/2014) sekä huumaus ainetestiin työhöntu lotarkastuksen yhteydessä.
- Hyvä suomen kielen suullinen ja kirjallinen taito.

Virkaa täytettäessä on varsinaisten kelpoisuusehtojen lisäksi huomioitava perustuslain 125 §:ssä säädetyt yleiset nimitysperusteet julkisiin virkoihin eli taito, kyky ja koeteltu kansalaiskuunto.

Hakijalta odotettiin kykyä toimia työvuoron palo esimiehenä, vastaten vuoron henkilöstön (palomiesten sekä ensihoitajien), kaluston ja kiinteistön jatkuvasta hälytysvalmiudesta. Lisäksi vastuullisuutta huolehtia, että operatiivisen henkilöstön toimintakyky on vaaditulla tasolla. Hakijalta odotettiin myös osaamista henkilöstöasioiden hoitamisesta sekä varhaisen tuen toimista.

Hakijalta arvostettiin raudanlujaa perusosaamista pelastajan ja palo esimiehen työstä sekä pitkää kokemusta operatiivista tehtävistä. Henki-

lökohtaisten ominaisuuksien osalta arvostimme aktiivisuutta, sopeutumiskykyä, oppimishalukkuutta ja sitoutuneisuutta pelastusalan arvoihin.

Edellä mainittujen kelpoisuusehtojen ja nimitysperusteiden lisäksi hautilmoituksessa todettiin, että arvostamme hakijalta:

- kokemusta ja osaamista henkilöstösuunnittelu- ja työsuuhdejärjestelmän käytöstä.
- yhteistyökykyä, vuorovaikutustaitoja, hyvää henkilöstöjohtamisen taitoa, hyviä viestintätaitoja ja koulutusmyönteisyyttä sekä itseohjautuvuutta
- koulutusta ja osaamista yhdestä tai useammasta osa-alueesta: pelastustoimen vesisukellus, meritoiminta, PVAT toiminta, CBRNE toiminta, rauniopelastaminen
- toisen kotimaisen kielen osaamista
- kokemusta ja perehtyneisyyttä ensihoitoon

Ennen virkasuhteen alkamista hakijan tulee toimittaa työterveyshuollon lausunto tehtävään soveltuvuudesta. Virkaan valinnan ehtona ovat hyväksytyt turvallisuusselvityslain (726/2014) mukainen perusmuotoinen turvallisuusselvitys ja huumausainetestaus. Virassa on 6 kuukauden koeaika.

Hakijat ja rekrytointiprosessi

Määräaikaan mennessä tuli 21 hakemusta. Kaikki hakijat täyttivät hakemusten perusteella kelpoisuusvaatimukset. Haastatteluun kutsuttiin kymmenen hakemusten perusteella soveltuvinta hakijaa. Hakemuksissa arvioitavat kohdat on tuotu esille rekrytointi ilmoituksessa: työkokemus, henkilökohtaiset ominaisuudet, tiedot/taidot sekä erikoisosaamisalueet.

Haastattelut toteutettiin 27.2.-1.3.2024. Haastattelijaryhmään osallistuvivat palopäälliköt ***** pelastustoiminnan suunnittelija ***** yksikön päällikkö *****

***** on pitkä työkokemus pelastuslaitoksen esimiestehtävistä. Tällä hetkellä hänen työskentelee paloiesimiehen virassa. Hän vastuualueenaan on mm. pelastuslaitoksen palomiesten perehdytys. Hänellä on monipuolista kouluttajatasoa osaamista hakuilmoitukseen kirjatuista erityisosaamisista. Hakija omaa hyvät perustiedot ja taidot kyettäkseen hoitamaan henkilöstöön liittyvät hallinnolliset asiat. Hän on helposti lähestyttävä persoona, joka osaa ottaa huomioon henkilöstön tarpeet päivittäisessä esihenkilötyössä. Hän toi haastattelussa hyvin esille paloiesimiehen toimenkuvaan liittyvän osaamisen, joka ilmeni näkemyksellisyytenä henkilöstö- ja operatiivisessa johtamisessa. Hän osaa arvioida omaa toimintaansa kriittisesti ja analyttisesti. Vahva ja moni-

puolinen osaaminen sekä ansiovertailun ja haastattelun perusteella saatu kokonaisarvio puoltavat valintaa.

***** on monipuolinen kokemus pelastuslaitoksen eri tehtävistä. Tällä hetkellä hänen vastuullaan on pelastussukellus- ja pintapelastustoiminto. Hänen tehtäviinsä on kuulunut huolehtia vajaan 40 sukeltajan osaamisenhallinnasta, pakollisista suoritteista ja valmiuden ylläpidosta. Hän on myös vastannut kalustohankinnoista ja toiminnan kehittämisestä. Lisäksi hän on toiminut kouluttajana usealla vesisukelluskurssilla. Hänellä on monipuolista osaamista myös kansainvälisen pelastustoiminnan saralta. Hän opiskelee palopäällystö AMK tutkintoa ja tulee valmistumaan todennäköisesti kevään 2024 aikana. Hakija omaa hyvät perustiedot ja taidot kyetäkseen hoitamaan henkilöstöön liittyvät hallinnolliset tehtävät. Hän on helposti lähestyttävä persoona, joka osaa ottaa huomioon henkilöstön tarpeet päivittäisessä esihenkilötyössä. Hän toi haastattelussa hyvin esille paloiesimiehen toimenkuvaan liittyvän osaamisen, näkemyksellisyys henkilöstö- ja operatiivisessa johtamisessa antaa hyvän pohjan menestykselliseen esihenkilötyöskentelyyn. Hänen valintaansa paloiesimiehen virkaan puoltaa ansiovertailun sekä haastattelun perusteella saatu kokonaisarvio. Hakijan laaja-alainen osaaminen hakuilmoitukseen kirjatusta erityisosaamisista tukee valintaa.

***** on monipuolinen kokemus pelastuslaitoksen eri tehtävistä ja omaa näin ollen hyvän kokonaiskuvan operatiivisen toiminnan haasteista ja vaatimuksista. Tällä hetkellä hän toimii paloiesimiehen viransijaisena pelastusasemalla, jonka erikoisosaamisena on CBRNE. Hän on osana ryhmää, joka kehittää edellä mainittua erikoisosaamista kaluston, koulutusten, toimintamallien sekä viranomaisyhteistyön osalta. Hakija omaa riittävät perustiedot ja taidot kyetäkseen hoitamaan henkilöstöön liittyvät hallinnolliset tehtävät. Hän on helposti lähestyttävä, määrätietoinen ja perustelee hyvin asiansa. Haastattelussa korostuvat erityisesti henkilöstöjohtamisen ja valmentavan johtamisen taidot. Hän toi haastattelussa erinomaisesti esille paloiesimiehen tehtävissä vaadittavat asiat. Näkemyksellisyys esihenkilönä henkilöstö- ja operatiivisessa johtamisessa antaa hyvän pohjan menestymiselle. Hänen valintaa paloiesimiehen virkaan puoltaa ansiovertailun sekä haastattelun perusteella saatu kokonaisarvio. Hakijan laaja-alainen osaaminen hakuilmoitukseen kirjatusta erityisosaamisista tukee valintaa.

***** on vahva kokemus raskaan pelastusyksikön tehtävistä niin miehistö- kuin esimiestasolla. Tällä hetkellä hän toimii paloiesimiehen viransijaisena pelastusasemalla. Hän tulee vuoden 2024 aikana ottamaan rauniopelastuksen pääkouluttajan vastuun itsellensä. Hän on aktiivinen ja luotettava henkilö, joka toimii lukuisissa koulutus-, asiantuntija- ja luottamustehtävissä. Koulutukseltaan hän on insinööri AMK palo-

päällystön koulutusohjelmasta. Hakija omaa kiitettävät perustiedot ja taidot henkilöstöön liittyvien hallinnollisten tehtävien hoitamisesta. Hän on määrätietoinen, suunnitelmallinen ja perustelee hyvin asiansa. Hän haluaa parantaa sekä kehittää itseään ja osaa kriittisesti arvioida omaa tekemistään. Hän uskoo vahvasti valmentavaan johtamistyyliin. Keskustelijana hän on kuunteleva ja miellyttävä. Näkemyksellisyys esihenkilönä henkilöstö- ja operatiivisessa johtamisessa antaa hyvän pohjan menestymiselle. Hänen valintaansa paloiesimiehen virkaan puoltaa ansiovertailun sekä haastattelun perusteella saatu kokonaisarvio. Hakijan osaaminen hakuilmoitukseen kirjatusta erityisosaamisista tukee valintaa.

Hakijoiden arviointi (ei valitut)

***** työskentelee tällä hetkellä pelastuslaitoksella palomiehenä, tehden kuitenkin aktiivisesti paloiesimiehen sijaisuuksia. Hän on rauhallinen ja selkeä haastateltava, esimiesuransa alussa oleva, motivoitunut hakija. Hänen tietonsa ja taitonsa niin operatiivisen johtamisen kuin hallinnollisten asioiden hoidosta eivät nousseet riittävälle tasolle.

***** työskentelee pelastuslaitoksella palomiehenä, jossa on tehnyt myös paloiesimiehen sijaisuuksia. Hänellä on vahva ja monipuolinen operatiivinen osaaminen sekä kehitysmuotoinen ote toimintaan. Hakulomakkeen ja haastattelun aikana saatujen tietojen perusteella voidaan todeta, että hänen perustietonsa vaativat vielä kehittymistä hallinnollisten asioiden hoidossa, kun hänen osaamistaan verrataan valittujen osaamiseen

***** työskentelee pelastuslaitoksella paloiesimiehenä. Hänellä on hyvä hallinnollinen osaaminen sekä monipuolinen osaaminen operatiivisissa tehtävissä. Hän on motivoitunut ja selkeä ilmaisussaan, mutta tarvitsee vielä kehittymistä omien toimintamallien luomisessa. Vahvasta osaamisesta huolimatta hänen osaamisensa ja kokemuksensa ei yllä valittujen tasolle.

***** toimii palomiehen ja varaesimiehen tehtävissä pelastusasemalla. Hänellä on useamman vuoden kokemus esimiestehtävistä, joka ilmenee kyvyssä peilata kokonaisuutta laaja-alaisesti. Hän on haastattelussa rauhallinen, asiallinen sekä perusteleva. Oma esimiesrooli tuntuu selkeältä, joka katsotaan hänen eduksensa. Hakulomakkeen ja haastattelun aikana saatujen tietojen perusteella voidaan todeta, että hakijan perustiedot ja taidot ovat hyvällä tasolla, mutta eivät yltäneet valittujen osaamistasolle.

***** on kokemusta esimiestehtävistä. Hän työskentelee tällä hetkellä pelastuslaitoksella vs. paloiesimiehenä. Haastattelussa hän antaa selkeän, motivoituneen vaikutelman ja on helposti lähestyttävä. Oman

14.05.2024

toimintamallin löytäminen ja kokonaisuuksien hallinta vaatii vielä kehittämistä. Hakulomakkeen ja haastattelun aikana saatujen tietojen perusteella voidaan todeta, että hänen perustietonsa ja taitonsa niin operatiivisen kuin hallinnollisten asioiden suhteen ovat hyvällä tasolla, mutta eivät yllä valittujen tasolle.

***** on pitkä kokemus esimiestehtävistä. Hän työskentelee tällä hetkellä pelastuslaitoksella palomiehenä, tehden pääsääntöisesti paloiesimiehen sijaisuuksia. Hakija omaa hyvät perustiedot ja taidot kyttäkseen hoitamaan henkilöstöön liittyvät hallinnolliset asiat. Haastattelussa antaa helposti lähestyttävän, kehitysmuotoisen ja rauhallisen kuvan. Vahvasta osaamisesta ja kokemuksesta huolimatta ei kokonaisuus yllä valittujen tasolle.

Loppupäätelmä

Haastatteluilla selvitettiin hakijoiden operatiivista osaamista ja hallinnollisten asioiden hoitamisen kyvykkyyttä sekä heidän näkemystään ja osaamista paloiesimiehen päivittäistoimista ja niihin liittyvistä kokonaisuuksista. Hakijoiden työkokemuksen, koulutuksen, muiden ansioiden sekä haastatteluista ilmenevien seikkojen kokonaisarviointin perusteella voidaan todeta, että valituilla neljällä hakijalla on riittävät edellytykset paloiesimiehen viran menestykselliseen hoitamiseen.

Lisätiedot

Toni Sohkanen, yksikön päällikkö, puhelin: 310 30107
toni.sohkanen(a)hel.fi

§ 104

Oikaisuvaatimus koskien virheellisesti maksetun palkan takaisinperintää

HEL 2024-002595 T 01 02 01 08

Päätös

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta päätti hylätä ***** oikaisuvaatimuksen asumisen tuen päällikön päätöksestä 20.2.2024 § 4 koskien virheellisesti maksetun palkan takaisinperintää.

Oikaisuvaatimuksen tueksi ei ole esitetty sellaisia perusteluja, joiden vuoksi se tulisi hyväksyä.

Käsittely

Helsingin kaupungin nuorisoneuvoston toimialalautakuntien edustajien osalta on sovittu, että edustajat eivät osallistu salassa pidettävien asioiden tai asiakirjojen käsittelyyn. Tästä syystä sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan nuorisoedustaja Lukas Savinen ei osallistunut tämän asian käsittelyyn.

Esittelijä

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Mikko Tamminen, asumis-, kriisi- ja päihdepalvelujen johtaja, puhelin: 09 310 42810
mikko.tamminen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Salassa pidettävä (JulkL (621/1999) 24.1 § 23 k)
- 2 Salassa pidettävä (JulkL (621/1999) 24.1 § 23 k, Tietosuojalaki 29 §)
- 3 Salassa pidettävä (JulkL (621/1999) 24.1 § 23 k, JulkL (621/1999) 24.1 § 25 k)
- 4 Salassa pidettävä (JulkL (621/1999) 24.1 § 23 k, JulkL (621/1999) 24.1 § 25 k)
- 5 Salassa pidettävä (JulkL (621/1999) 24.1 § 23 k, JulkL (621/1999) 24.1 § 25 k)
- 6 Salassa pidettävä (JulkL (621/1999) 24.1 § 23 k, JulkL (621/1999) 24.1 § 25 k)
- 7 Salassa pidettävä (JulkL (621/1999) 24.1 § 23 k)

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös

Otteet

Ote

Asianosainen

Otteen liitteet

Esitysteksti

Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös

Liite 1

Liite 2

Liite 3

Liite 4

Liite 5

Liite 6

Liite 7

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Taustaa

Asumisen tuen päällikkö on 20.2.2024 § 4 tehnyt päätöksen liikaa maksetun palkan takaisinperinnästä. Palkkaa on maksettu liikaa ***** (jäljempänä oikaisuvaatimuksen tekijä) opintovapaan ajalta ja työsuhteen päättyessä. Hän ei vastustanut takaisinperintää ajalta 1.9.–31.12.2022, jonka palkkasaatava on 2051,95 euroa. Sen sijaan hän vastusti ajalta 1.8.–31.8.2023 palkkasaatavan 1851,30 euron takaisinperintää.

Oikaisuvaatimuksen tekijä on 6.3.2024 tehnyt asumisen tuen päällikön päätöksestä oikaisuvaatimuksen. Oikaisuvaatimus on tämän asian liitteenä 1.

Oikaisuvaatimus on tehty kuntalain 138 §:n mukaisessa määräajassa ja oikealle toimielimelle.

Oikaisuvaatimuksessa esitetyt vaatimukset

Oikaisuvaatimuksessa vaaditaan päätöksen oikaisua siten, että perittävä summa jätetään perimättä summan 1851,30 euroa osalta. Oikaisuvaatimuksen tekijä on maksanut 2.3.2024 perittävän summan 2051,95 euroa. Perusteluina oikaisuvaatimuksen tekijä esittää, että palkkasaatava 2051,95 euroa on siirtynyt elokuun palkkalaskelmaan uutena räs-tinä summana 2026,61 euroa. Hänen selvitystensä ja laskelmiensa mukaan palkkasaatava 2051,95 peritään toistamiseen ja vetoaa siihen, että perustelut palkkasaatavan 1851,30 euron perimiseksi eivät ole aukottomia. Oikaisuvaatimuksen tekijä perustelee vaatimustaan myös sillä, että hän ei ole saanut tositteita palkan maksutapahtumista. Oikaisu-

vaatimuksen tekijä tuo esiin, että palkanmaksun ongelmien vuoksi hänen tilanteensa on ollut piinaava, kuormittava ja kohtuuton.

Oikaisuvaatimuksen perusteiden arviointi

Kunnan ja hyvinvointialueen viranhaltijasta annetun lain (2003/304) 56 §:n mukaan aiheettomasti maksettu palkka saadaan periä takaisin.

Taloushallintopalvelujen palkkahallinnosta oikaisuvaatimusta varten saadun selvityksen mukaan perusteita päätöksen muuttamiseksi ei ole.

Oikaisuvaatimuksen tekijälle on elokuussa 2023 maksettu palkka kahden kertaan. Elokuun 2023 ensimmäinen 14.8. maksettu palkka on käytetty kokonaisuudessaan oikaisuvaatimuksen tekijälle aiemmin lii-
kaa maksetun palkan rästän lyhentämiseen, minkä vuoksi palkkasumma ei näkynyt palkansaajan tilillä, mutta hänelle toimitettiin normaalisti palkkalaskelma. Oikaisuvaatimuksen tekijä vaati palkan maksettavaksi uudestaan suojaosuuden turvaamiseksi. Palkan suojaosuus maksettiin tilille 16.8.2023. Tämän jälkeen oikaisuvaatimuksen tekijälle jäi takaisin maksettavaa rästipalkkaa edelleen 5394,94 euroa (brutto).

Oikaisuvaatimuksen tekijän 2.3.2024 maksaman 2051,95 euron (netto) palkkarästän lyhennyksen jälkeen hänelle on jäänyt edelleen takaisin maksettavaa palkkarästä 2558,82 euroa (brutto), 1851,30 euroa (netto).

Taloushallintopalvelujen palkkahallinnon asiantuntija on esitellyt laskelmat ja niiden perusteet oikaisuvaatimuksen tekijälle.

Oikaisuvaatimuksessa ei ole esitetty mitään sellaista uutta seikkaa, jonka perusteella asia tulisi ratkaista toisin kuin alkuperäisessä päätöksessä on tehty.

Oikaisuvaatimuksessa ei myöskään ole esitetty väitteitä tai näyttöä siitä, että asumisen tuen päällikön päätös olisi syntynyt virheellisessä järjestyksessä tai että päätöksen tehnyt viranomaislainen olisi ylittänyt toimivaltansa tai että päätös olisi muutenkaan lainvastainen.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen voidaan hakea muutosta Helsingin hallinto-oikeudelta kunnallisvalituksella. Hallinto-oikeus voi tutkia valituksen ai-noastaan kuntalain 135 §:stä ilmenevillä perusteilla. Kunnallisvalituksen valitusperusteet ilmenevät tämän päätöksen liitteenä olevasta muutoksenhakuohjeesta.

Esittelijä

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Mikko Tamminen, asumis-, kriisi- ja päihdepalvelujen johtaja, puhelin: 09 310 42810
mikko.tamminen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Salassa pidettävä (JulKL (621/1999) 24.1 § 23 k)
- 2 Salassa pidettävä (JulKL (621/1999) 24.1 § 23 k, Tietosuojalaki 29 §)
- 3 Salassa pidettävä (JulKL (621/1999) 24.1 § 23 k, JulKL (621/1999) 24.1 § 25 k)
- 4 Salassa pidettävä (JulKL (621/1999) 24.1 § 23 k, JulKL (621/1999) 24.1 § 25 k)
- 5 Salassa pidettävä (JulKL (621/1999) 24.1 § 23 k, JulKL (621/1999) 24.1 § 25 k)
- 6 Salassa pidettävä (JulKL (621/1999) 24.1 § 23 k, JulKL (621/1999) 24.1 § 25 k)
- 7 Salassa pidettävä (JulKL (621/1999) 24.1 § 23 k)

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös

Otteet

Ote

Asianosainen

Otteen liitteet

Esitysteksti

Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös

Liite 1

Liite 2

Liite 3

Liite 4

Liite 5

Liite 6

Liite 7

Päätöshistoria

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala Terveys- ja päihdepalvelut - palvelukokonaisuus Asumis-, kriisi- ja päihdepalvelut Asumisen tuki Asumisen tuen päällikkö 20.02.2024 § 4

HEL 2024-002595 T 01 02 01 08

Päätös

Asumisen tuen päällikkö päätti, että sosiaaliohjaaja ***** aiheettomasti maksettu palkka ajalta 1.9.-31.12.2022 ja 1.8.-31.8.2023 peritään takaisin. Palkkasaatava on nettona yhteensä 3903,25 euroa.

Postiosoite

PL 6000
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
sosiaalijaterveys@hel.fi

Käyntiosoite

Toinen linja 4 A
Helsinki 53
www.hel.fi/sotepe

Puhelin

+358 9 310 5015

Y-tunnus

0201256-6

Päätöksen perustelut

Sosiaaliohjaaja ***** on maksettu virheellisesti palkkaa opintovaipaansa ajalta ja työsuhteen päättyessä. Asianosaiselle on varattu tilaisuus tulla kuulluksi. Hän ei ole vastustanut takaisinperintää ajalta 1.9.-31.12.2022, jonka palkkasaatava on 2051,95 euroa. Sen sijaan hän vastustaa ajalta 1.8.-31.8.23 palkkasaatavan 1851,30 euron takaisinperintää.

Kunnan ja hyvinvointialueen viranhaltijasta annetun lain (2003/304) 56 §:n mukaan aiheettomasti maksettu palkka saadaan periä takaisin.

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialajohtajan tekemän henkilöstöhallinnon delegointipäätöksen 22.12.2022 199 §:n mukaan virheellisesti maksetun palkan takaisin perinnästä vastaa alaistensa osalta yksikön päällikkö.

Lisätiedot

Taru Neiman, asumisen tuen päällikkö, puhelin: 09 310 33344
taru.neiman(a)hel.fi

14.05.2024

Asia/16
Salassa pidettävä
JulkL (621/1999) 24.1 §
25 k

§ 105
Salassa pidettävä (JulkL (621/1999) 24.1 § 25 k)

14.05.2024

Asia/17
Salassa pidettävä
JulkL (621/1999) 24.1 §
25 k

§ 106
Salassa pidettävä (JulkL (621/1999) 24.1 § 25 k)

14.05.2024

MUUTOKSENHAKUOHJEET

1

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Pöytäkirjan 90, 91, 92, 93 (A), 94 (A), 95 (A), 96 (A), 97, 98, 99, 100 ja 102 (B) §:t.

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, koska päätös koskee asian valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 136 §

2

OHJEET OIKAISUVAATIMUKSEN TEKEMISEKSI

Pöytäkirjan 93 (B), 94 (B), 95 (B), 96 (B) ja 102 (A) §:t.

Tähän päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla tuomioistuimeen.

Oikaisuvaatimusoikeus

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen)
- kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksi-saannista.

Oikaisuvaatimuksen on saavuttava Helsingin kaupungin kirjaamoon määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi postitse, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi sähköisenä viestinä, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmen päivän kuluttua viestin lähettämisestä.

14.05.2024

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimusviranomainen

Viranomainen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, on Helsingin kaupungin sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta.

Oikaisuvaatimusviranomaisen asiointiosoite on seuraava:

Suojattu sähköposti: <https://securemail.hel.fi/>

Käytähän aina suojattua sähköpostia, kun lähetät henkilökohtaisia tietoja.

Muistathan asiointiin yhteydessä mainita kirjaamisnumeron (esim. HEL 2021-000123), mikäli asiiasi on jo vireillä Helsingin kaupungissa.

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi

Postiosoite: PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11-13

Puhelinnumero: 09 310 13700

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisena. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava

- päätös, johon oikaisuvaatimus kohdistuu
- miten päätöstä halutaan oikaistavaksi
- millä perusteella päätöstä halutaan oikaistavaksi
- oikaisuvaatimuksen tekijä
- millä perusteella oikaisuvaatimuksen tekijä on oikeutettu tekemään vaatimuksen
- oikaisuvaatimuksen tekijän yhteystiedot

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

14.05.2024

3 MUUTOKSENHAKUKIELTO

Pöytäkirjan 101 §.

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta.

Sovellettava lainkohta: Laki julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista 134 § 1 mom, 163 §.

4 VALITUSOSOITUS

Pöytäkirjan 103 ja 104 §:t.

Tähän päätökseen haetaan muutosta kunnallisvalituksella.

Valitusoikeus

Päätökseen saa hakea muutosta kunnallisvalituksella vain se, joka on tehnyt alkuperäistä päätöstä koskevan oikaisuvaatimuksen.

Mikäli alkuperäinen päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, saa tähän päätökseen hakea muutosta kunnallisvalituksella myös

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen)
- kunnan jäsen.

Valitusaika

Kunnallisvalitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi postitse, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi sähköisenä viestinä, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmen päivän kuluttua viestin lähettämisestä.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannu-

14.05.2024

saatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valitusperusteet

Kunnallisvalituksen saa tehdä sillä perusteella, että

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa
- päätös on muuten lainvastainen.

Valittajan tulee esittää valituksen perusteet ennen valitusajan päättymistä.

Valitusviranomainen

Kunnallisvalitus tehdään Helsingin hallinto-oikeudelle.

Hallinto-oikeuden asiointiosoite on:

Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi
Postiosoite: Radanrakentajantie 5
00520 HELSINKI
Faksinumero: 029 56 42079
Käyntiosoite: Radanrakentajantie 5
Puhelinnumero: 029 56 42000

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa: <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Valituksen muoto ja sisältö

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa on ilmoitettava:

1. päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös);
2. miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset);
3. vaatimusten perustelut;

14.05.2024

4. mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle.

Valituksessa on ilmoitettava myös se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite). Mikäli valittaja on ilmoittanut enemmän kuin yhden prosessiosoitteen, voi hallintotuomioistuin valita, mihin ilmoitetuista osoitteista se toimittaa oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat.

Oikaisuvaatimuksen tekijä saa valittaessaan oikaisuvaatimuspäätöksestä esittää vaatimuksilleen uusia perusteluja. Hän saa esittää uuden vaatimuksen vain, jos se perustuu olosuhteiden muutokseen tai oikaisuvaatimuksen tekemisen määräajan päättymisen jälkeen valittajan tietoon tulleeseen seikkaan.

Valitukseen on liitettävä:

1. valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen;
2. selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta;
3. asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakuasian vireillepanijalta peritään oikeudenkäyntimaksun mukaan kuin tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) säädetään. Markkinaoikeuden ensimmäisenä asteena käsittelemässä asiassa maksu peritään riippumatta asian lopputuloksesta.

Mikäli hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi, oikeudenkäyntimaksua ei peritä.

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

Suojattu sähköposti: <https://securemail.hel.fi/>

14.05.2024

Käytäthän aina suojattua sähköpostia, kun lähetät henkilökohtaisia tietoja.

Muistathan asioiden yhteydessä mainita kirjaamisnumeron (esim. HEL 2021-000123), mikäli asiiasi on jo vireillä Helsingin kaupungissa.

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi
Postiosoite: PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11-13
Puhelinnumero: 09 310 13700

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

5 VALITUSOSOITUS

Pöytäkirjan 105 ja 106 §:t.

Tähän päätökseen haetaan muutosta kunnallisvalituksella.

Hallinto-oikeus ei kuitenkaan tutki kysymystä kunnan korvausvelvollisuudesta tai korvauksen määrästä. Vahingonkorvausasiassa toimivaltainen tuomioistuin on yleinen alioikeus.

Valitusoikeus

Päätökseen saa hakea muutosta kunnallisvalituksella vain se, joka on tehnyt alkuperäistä päätöstä koskevan oikaisuvaatimuksen.

Mikäli alkuperäinen päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, saa tähän päätökseen hakea muutosta kunnallisvalituksella myös

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen)
- kunnan jäsen.

Valitusaika

Kunnallisvalitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi postitse, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän

14.05.2024

kuluttua kirjeen lähettämisestä. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi sähköisenä viestinä, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmen päivän kuluttua viestin lähettämisestä.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valitusperusteet

Kunnallisvalituksen saa tehdä sillä perusteella, että

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa
- päätös on muuten lainvastainen.

Valittajan tulee esittää valituksen perusteet ennen valitusajan päättymistä.

Valitusviranomainen

Kunnallisvalitus tehdään Helsingin hallinto-oikeudelle.

Hallinto-oikeuden asiointiosoite on:

Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi
Postiosoite: Radanrakentajantie 5
00520 HELSINKI
Faksinumero: 029 56 42079
Käyntiosoite: Radanrakentajantie 5
Puhelinnumero: 029 56 42000

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa: <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Valituksen muoto ja sisältö

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa on ilmoitettava:

14.05.2024

1. päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös)
2. miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset)
3. vaatimusten perustelut
4. mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle.

Valituksessa on ilmoitettava myös se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite). Mikäli valittaja on ilmoittanut enemmän kuin yhden prosessiosoitteen, voi hallintotuomioistuin valita, mihin ilmoitetuista osoitteista se toimittaa oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat.

Oikaisuvaatimuksen tekijä saa valittaessaan oikaisuvaatimus päätöksestä esittää vaatimuksilleen uusia perusteluja. Hän saa esittää uuden vaatimuksen vain, jos se perustuu olosuhteiden muutokseen tai oikaisuvaatimuksen tekemisen määräajan päättymisen jälkeen valittajan tietoon tulleeseen seikkaan.

Valitukseen on liitettävä:

1. valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen
2. selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
3. asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakuasian vireillepanijalta peritään oikeudenkäyntimaksun mukaan kuin tuomioistuimmaksulaissa (1455/2015) säädetään. Markkinaoikeuden ensimmäisenä asteena käsittelemässä asiassa maksu peritään riippumatta asian lopputuloksesta.

14.05.2024

Mikäli hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi, oikeudenkäyntimaksua ei peritä.

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

Suojattu sähköposti: <https://securemail.hel.fi/>

Käytähän aina suojattua sähköpostia, kun lähetät henkilökohtaisia tietoja.

Muistathan asioiden yhteydessä mainita kirjaamisnumeron (esim. HEL 2021-000123), mikäli asiasi on jo vireillä Helsingin kaupungissa.

Suojattu sähköposti: <https://securemail.hel.fi/>

Käytähän aina suojattua sähköpostia, kun lähetät henkilökohtaisia tietoja.

Muistathan asioiden yhteydessä mainita kirjaamisnumeron (esim. HEL 2021-000123), mikäli asiasi on jo vireillä Helsingin kaupungissa.

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi

Postiosoite: PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11-13

Puhelinnumero: 09 310 13700

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

14.05.2024

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta

Daniel Sazonov
puheenjohtaja

Veera Komulainen
pöytäkirjanpitäjä

Pöytäkirja tarkastettu

Matti Niiranen

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.

Pöytäkirja on pidetty nähtävänä yleisessä tietoverkossa osoitteessa
www.hel.fi 16.05.2024.